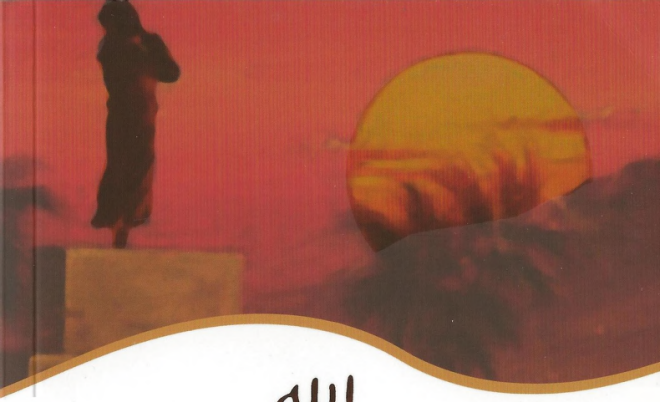

الله
رسول
محمد

PEYGAMBER BÜLBÜLÜ

BİLAL-İ HABEŞİ

RADIYALLAHU ANH

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik YAYINEVİ

10. Baskı

PEYGAMBER BÜLBÜLÜ
HZ. BİLAL-İ HABEŞÎ

(Radıyallâhu Anh)

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik
YAYINEVİ

ÇELİK YAYINEVİ
İstanbul 2015

© Mustafa Necati Bursalı
© Çelik Yayınevi

ISBN: 975-6457-87-2
Kültür Bakanlığı Sertifika No: 14710

Editör
Zekeriya Çelik

Mizanpaj
Adem Şenel

Kapak Tasarım
Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt
İmak Ofset
Ser. No : 12531
Merkez Mh. Atatürk Cd.
Göl Sk. No: 1 Yenibosna - İSTANBUL
Tel : 0212 656 49 97

ÇELİK YAYINEVİ
Ticarethane Sk. No: 19/A Cağaloğlu - İstanbul
Tel: +90 (212) 511 28 11 (pbx) Faks: +90 (212) 511 28 12
www.celikyayinevi.com

PEYGAMBER BÜLBÜLÜ

HZ. BİLAL-İ HABEŞÎ

(Radıyallâhu Anh)

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik
YAYINEVİ

İÇİNDEKİLER

BU KİTAP İÇİN 9
ÖNSÖZ 11

ADI, NESEBİ 13
İSLÂM'DAN ÖNCEKİ HAYATI **14**
KERVAN HAREKET EDİYOR... ..... **18**
DOSTLUK **20**
HİDÂYET GÜNEŞİ DOĞDU **25**
HAŞYET... ..... **26**
ÜÇ YIL... ..... **27**
BAŞTA... ..... **28**

RUHLARA DÜŞEN ATEŞ 30
HÜR ADAM VE BİR KÖLE 32
AŞK KÂBESİNİN MUMU 41
VEFA BAĞININ GÜLÜ... ..... **42**
PEYGAMBER HUZURUNDA... ..... **43**
ALLAH BİR **46**
KÜFÜR FEDAÎSİ **47**
HIYANET ŞEBEKESİ... ..... **49**
MUKADDES ÇİLE DEVRİ BAŞLIYOR **52**
ÇİLE ÜSTÜNE ÇİLE... ..... **60**
ÇOCUKLARIN ELİNDEKİ İNCİ... ..... **62**
KÜFÜR CEHENNEMİ KIZIŞIYOR... ..... **68**

TEVHİDİN ŞEYDA BÜLBÜLÜ 73
KURTULUŞ 74

KÖLELİKTEN SULTANLIĞA 79
HAC MEVSİMİ 81

HİCRET 87
BÜYÜK HASRET 92
NEBİY-Yİ MUHTEREMİN HİCRETİ 93
SAADET AYAKLANMASI 94

VATAN HASRETİ 96
PEYGAMBER MÜEZZİNİ 101
NAMAZ, UYKUDAN HAYIRLIDIR 104
EZANIN FAZİLETİ 107
GAZALAR BOYUNCA 109
KININDAN ÇEKİLEN KILIÇ 110
MEŞVERET 111
CENK SAHNESİ 114
CENK SONU 118
ALLAH RESULÜNÜN VEKİLHARCI 119
YAHUDİ TUZAĞI 120
BÜYÜK VE EBEDÎ FETİH 131
İLÂHÎ MÜJDE 132
MERKEZE DOĞRU 133
MÜTHİŞ BİR HÂDİSE 135

HAYBER 139
HAZRET-İ BİLÂL SEVİNCİNDEN UÇUYOR 141
BOZULAN AHİT 142
YOL 143
ON BİN ATEŞ 143
MEKKE'YE İNİŞ 145
DÖNÜŞ 149

HAZRET-İ BİLÂLİN EVLENMESİ 150
BİLÂL YALAN SÖYLEMEZ... 156
VEDA HACCI 158
BÜTÜN KAPILAR KAPANSIN... 161
PAZARTESİ 166
ALLAH HAYY ve LÂYEMUT 168
NÛR HAVZASI 175
HAZRET-İ EBÛ BEKİR RADIYALLAHU ANH'IN HİTABI... 175

HAZRET-İ BİLÂL'IN CİHÂD AŞKI 180
İLERİ 181

KİM, KİMDEN ÜSTÜN? 185
ALLAH YOLUNDA CİHÂD 190
HAZRET-İ ÖMER'İN KARŞILANIŞI 196
ANLAŞMA 197
TAŞKIN VECD 198
NİYAZIMIZ ŞU OLSUN 199

CENABI BİLÂL'IN ŞAM'DA YERLEŞMESİ 201
BİR RÜYA 202
SEVGİLİ İLE BAYRAM ETME GÜNÜ 217
CENÂB-I BİLÂL ÖLÜM DÖŞEĞİNDE 222

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

BU KİTAP İÇİN

Bu kitap ki, pirimiz, Efendimiz Hazret-i Bilâl-i Habeşî'yi, mukaddes dâvamızın eşsiz kahramanını bize anlatıyor. Bu kitabı Asr-ı Saadete açılan bir pencere kabul edebilirsiniz. Ve bu pencereden cihanın o günlerini temâşâ imkânını bulabilirsiniz...

Evet, neydi o göklerden gelen devlet? Neydi o cihan günlerini cennet sabahlarına döndüren kudret?..

Gök yırtılıyor, iki cihan Sultan'ının bir üfleyişte bütün mekânı yıkan ve zamanı söndüren Nuru infilâk ediyor... Ve akılları kamaşan inşalar bu nura düşman oluyor...

Fakat bu nurun dostu yok mu?

Elbette var!.. İşte Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh bu dostlardan biri, belki de en ileride olanı...

Amma kâfirlerin kanlı pençesi O'nu dosta yâr edecek mi?

Binlerce azılı düşman bu mazlumun başına üşüştü. O'nu dâvasından döndürmek istiyorlardı...

Kâfirlerin gücü Uhud dağını yerinden oynatmaya yetiyor, fakat Hazret-i Bilâl'i dâvasından döndürmeye yetmiyordu..

Vurdular:

— Lâ ilahe illallah! dedi. Vurdular:

— Lâ ilahe illallah! dedi.

Bırakıp gittiler... Hurdahaş olmuş bedenden usul usul bir ses duyuldu:

— Lâ ilahe illallah!

Bin türlü eziyete karşı bir tek silâhı vardı: İmân!..

Bir çift pabucu ve bir hırkası vardı. Fakat yüreği dünya kadardı. Dün büyüktü, bugün yine büyük! En güzel ses, en munis karakter ve en çok büyük yürek O'nundu:

Dünyayı İslâm'a ezanla davet eden muhteşem mazlum...

Kâinât'ta ilk defa "Ezan-ı Muhammedî"yi O okudu.

Yüzlerce sopanın altında inim inim inlerken bile "Allâhü Ekber!" diye haykıran bu âbide insanı yakından tanımak isteyenler için işte elinizdeki bu kitap hazırlandı...

Bu eserin muharriri Mustafa Necati Bursalı, Din Görevlisi olmak hasebiyle esere daha büyük bir kıymet kazandırmıştır. Bu kıymetli eseri okurken Hazret-i Bilâl'ın insanlık dünyasındaki izlerini bulup o izleri takip edeceğiz... Hazret-i Bilâl'den bize kadar gelen bu meş'aleyi nesil nesil Kıyâmet'e kadar götüreceğiz...

Türkiye Müezzinler Derneği olarak bu eseri cân u gönülden alkışlıyor ve bütün Müslüman kardeşlerimize tavsiye ediyoruz...

Bütün dileğimiz, Akif in dileği:

"Bu ezanlar — ki şahadetleri dînin temeli —
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli!.."

ŞEFİK ŞEN
Türkiye Müezzinler Cemiyeti
Genel Başkanı

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ÖNSÖZ

Bütün Kâinât'ı yoktan var eden ve bütün eşyayı irâdesi altında tutan ve her şeye hükmünü yürüten, kudret ve azamet sahibi Yüce Allah'a hamd olsun ki, bizi İslâm ile şereflendirmiş, îmân ile ziynetlendirmiş, irfan ile süslemiştir.

Sonsuzluğa eriş ve sonsuzlukta oluş sırrınm mukaddes rejimini nokta nokta çizen ve Allah'a gidecek yolu bildiren şanlı ve ebedî Peygamberimiz Hazret-i Muhammed Mustafa'ya salât ve selâm olsun ki, O'nun lûtfuna eren gönüllerde irfan çiçekleri açmıştır...

İşte O Ebedî Hayat Müjdecisinin lûtfuna ererek kölelikten sultanlığa yükselen bir mübarek zât... O büyük aşk ve vecd kahramanı Nebiyy-i Muhterem'in nuruna pervane oldu da ruhuyla Arş'a uçtu... O'nun elinden ebediyet iksiri içti de cennetleri bile kendisine müştak etti... O yüce Peygamber'e uymanın neş'esiyle öyle bir coştu ki, *"Ahad, Ahad!"* diye Mekke çöllerini inletti...

O siyah inci, Cenâb-ı Ahmed sallallahu aleyhi ve sellem'in muhabbet pınarından gönül dudaklarıyle öyle su içti ki, iki cihanın da saadet baharına erdi ve birden yıldızlan bile gölgede bıraktı... Öyle coştu, öyle coştu ki, gönlündeki îmânı fokur fokur kaynadı. Bir gün Allah'ın Sevgilisine şöyle dedi:

— Ey Allah'ın Resulü! Seni görünce, canım ululuklara daldı. Ey şehirlerin ruhu! Senin mukaddes cemâline bakınca, bu semâdaki Güneşin sevgisi, harareti, gözümden düştü. Gözüm, senin yüzünden yüce bir himmet sahibi oldu...

Ey Yüce nurlar sahibi! Nice zaman lâtif ve gümüş bedenli bir Yûsuf aradım, sende bir Yûsuflar yurdu gördüm ben... Cennet peşindeydim, arayıp duruyordum. Her parçan bana bir cennet göründü...

Peygamber Bülbülü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın gönlü eşsiz incilerle doldu da işte böyle zârı zârı ağladı... Allah'ın Resulünü cân u gönülden sevdi de, cihan padişahları bile Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın kölesi olmayı en büyük devlet bildiler...

İşte bu eserimizde öyle bir îmân ve aşk kahramanından bahsedeceğiz...

Tevfîk ve hidâyet Allah'tandır...

Mustafa Necati BURSALI

10 Ağustos 1974

ADI, NESEBİ

Adı: Bilâl, künyesi: Ebû Abdullah, babasının adı: Ribâh, anasının adı: Hamâme. Kâinât'ın Efendisinin:

— Yâ Bilâl! İslâm'da menfaat bakımından sana göre işlediğin en makbul ameli (ni) bana söyler misin? Zira ben geceleyin cennette önüm sıra senin ayak tıkırtılarını işittim.

Diye taltif ettiği büyük ve eşsiz aşk kahramanı... Başı kesilmiş bir mum gibi gece sabahlara kadar iplik iplik gözyaşı döken bir din eri.

Aslen Habeşî olmakla beraber kendisi Kâinât'ın îmân beşiği olan Mekke'de doğmuş ve Benî Cemuh'a intisap etmiştir.

İlkönce bir kula kul iken, İslâmiyet nuru ile aydınlanınca sultanlığa yükseldi. Hem öyle bir yükseliş ki, hak ve adalet güneşi Cenâb-ı Ömer radı'yallahu anh gibi tarihin nadir yetiştirdiği bir insan O'nun hakkında bir defasında şöyle dedi:

— Bilâl, seyyidimiz, efendimizdir!.

Bilâl-i Habeşî radı'yallahu anh Sonsuzluk Nebisinin mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içiverince ayın on dördü gibi parlayıverdi. İçgözlerine İlâhî nurun sürmesi çekildi. Artık Allah Resûlü'nün en yakını Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'dı. ömür nefeslerini hep Allah'ın Resûlüyle beraber geçiriyordu. Ruhunu coşturan büyük bir aşka sahipti. Aşk ebcedini okumak her yiğidin kârı değildir.

Bu aşk, bu îmân, bu vecd, bu rûh ile neler yapılır göreceğiz.

İSLÂM'DAN ÖNCEKİ HAYATI

Cehalet devri bütün insanlığı alev alev yakmış, gönüllerden sevgi ve merhameti almış, bir akrep gibi insanlığın boğazına sarılmıştı. İçki, fuhuş, kumar, bilmem ne belâ, her şey her şey mübâh sayılıyordu. Din ve îmân güneşi sönmüş, hidâyet ve ilim pınarları tamamen kurumuştu. Dağlar, taşlar, çöller, denizler bir kurtarıcı bekliyordu. Bütün insanlık bir damla inayet suyuna hasret kalmıştı. Ruhlar paslı, vicdanlar nasırlı, akıl ve idrakler bulanık bulunuyordu.

Bir nûr, bir ışık, bir kıvılcım yoktu ki insanlık fezasını aydınlatsın, kâinatın zümrüt bahçeleri hakikat çiçeğine hasret kalmıştı. İnsanlığın gönül dudakları bir damla inayet suyundan bile mahrumdu. Yeryüzünün karanlıklarından bunalan gözler, göklerin ıssız maviliklerine dalıyor; görünmez ufuklardan kurtuluş bulutlarını; maveralardan huzur ve saadet sağnakları bekliyordu. Acaba ebediyet baharına bakan vuslat pencereleri ne zaman açılacaktı? Acaba bir ilâhî güneş, bir ilâhî ışık doğmayacak mıydı?..

Bütün varlık, bütün cihan bir kurtarıcı bekliyordu. Bu bitmez, tükenmez sanılan bekleyiş artık sona ermek üzereydi. Fakat, insanların bundan haberleri bile yoktu.

Her şeyin üstüne siyah tülünü çeken akşam olmuştu. Her şey ve herkes sessizliğin derinliğine gömülmüştü, Mekke halkı, evlerine çekilmiş uykuya dalmıştı bile.

Bu insanların hayatı oyun, eğlence, içki, kumar gibi âdi şeylerle geçiyordu. Nefis ve şeytan şaha kalkmış bir at gibi insanlığı peşinden sürükleyip duruyordu. Bu gidişin nereye varacağını düşünen bile yoktu. Nereden geldikleri, niçin geldikleri, nereye gideceklerini, niçin gittiklerini bir defacık düşünmemişlerdi.

Gündüz nefsânî ve şeytanî arzularının peşinde koşa koşa yorulan bu halk, gece olur olmaz yarı ölü yarı baygın düşüp kalıyorlardı.

Yine bir gece daha başlamış, yine bir sabah onu takip etmişti. Günler ve geceler hep böyle geçiyordu...

❁ ❁ ❁

Yine sabah olmuştu. Güneş ufuktan bir altın tepsi gibi görünmüştü. Etrafına ılık ılık ışıklar saçıyordu. Horozlar, kuşlar, bütün varlıklar uyanmıştı, kâinatın zümrüt bahçeleri gül gül açılmıştı. Lâleler, goncalar, papatyalar elmas elmas gözyaşı döküyordu. Her varlık vazifesini biliyor, yaradanını tanıyordu. Fakat şu insanlar, eşref-i mahlûk oldukları halde yaradan Rablerini bilmiyorlardı. Bülbüller çığlık çığlık öterken, onlar derin uykularından bir türlü sıyrılamıyorlardı. Artık güneş epeyce yükselmişti, bir yanardağ gibi Mekke şehrini ısıtmaya başlamıştı. Güneş'in harareti evlerin içine kadar işlemiş olacak ki, herkes yavaş yavaş yatağından kalkmıştı. Artık Mekke'de yeni bir gün daha başlayacaktı.

Mekke halkı bir sel gibi sokaklara boşalmıştı. Halefin oğlu Ümeyye de bunlar arasındaydı. Arkasında çukur yanaklı, zayıf suratlı, kıvırcık saçlı, ince uzun boylu, siyah kölesi Bilâl olduğu halde küt küt yürüyerek Kabe'ye doğru gidiyordu. Kabe'ye yaklaşınca yavaşladı, geriye dönerek kölesine seslendi:

— Bilâl!

— Buyurun efendim!

— Umarım ki geçen sene olduğu gibi bu sene de şansın sana yâr olacak, iyi bir kazançla döneceksin. Geçen defaki ticarî muvaffakiyetin bu defa da ümit edilir. Ümidimizi boşa çıkarmazsın değil mi?

— Çıkarmam efendim.

— İşte bu ümittir ki, kabilemiz halkı senin bulunduğun kafileye malları ile katılıyorlar. Allah etmesin ey Bilâl, eğer bir hezimete uğrayacak olursan.

Bilâl, efendisinin sözünü tamamlamasını beklemeden hemen cevap verdi:

— Siz hiç merak etmeyin efendim!

— Bilâl!

— Efendim!

— Yarın Kureyş kafilesi hareket ediyor. Sen de bu günden kafilemizin hazırlıklarını tamamla ki arkadaşlarından geri kalmayasın.

— Hiç endişeniz olmasın efendim. Bilâl arzu ettiğiniz şekilde kafileyi hazırlıyacaktır.

— Bu yolculuğa oğlum katılmayacaktır. Tek başına kafilenin sorumlusu sen olacaksın yâ Bilâl!

Ümeyye tam Kabe'ye yaklaştığı sırada, ileride sohbet etmekte olan Kureyş ulularını gördü. Arkasına dönerek kölesine ileride ki topluluğu göstererek:

— Yâ Bilâl, dedi; seni orada bekleyeceğim. Hübel'e takdim edeceğimiz kurbandan ve yola çıkacak olan kafilemiz hakkında kendisiyle yapacağın istişareden sonra oraya gelirsin.

Bilâl teslimiyetle boynunu büktü:

— Geleceğim efendim..

❁ ❁ ❁

Bilâl, Hübel denilen büyük puta doğru ilerlemeye başladı. Hâşâ Rab diye taptıkları bu put, insan şeklinde, kırmızı akikten yapılmış, elleri altındandı. Önünde de yedi tane fal zarı bulunuyordu. Bilâl suratsız putun önüne varınca orada bir erkekle kucağında çocuğu olan bir kadın gördü.

Hübel'in fal bakıcısı ise durmadan zar atıyordu... Kalabalık bir insan topluluğu halka halka olmuş onları seyrediyordu. Erkekle kadın, bu mankafa putun güya vereceği hükmü bekliyorlardı. Üstünde *"Sarih"* kelimesinin yazılı olduğu zar çıkınca kadının gözleri ışıl ışıl yandı, yüzünde sevinç ve mutluk alâmetleri belirdi. Çocuğu bağrına basarak erkeğin yanına yaklaştı. Gözlerinden sitem kıvılcımları yağıyordu. Bununla da iktifa etmedi, en taşkın bir şekilde haykırdı:

— Gördün mü, gördün mü? İşte Tanrı kesin hükmünü verdi!

Adam başını yere eğdi. Bu hükme boyun eğdiğini bildirdi. Sonra herkes dağıldı. Yalnız Bilâl kaldı...

Bu taş yığınından insana ne fayda ne de zarar gelebilirdi. Fakat şimdi Bilâl onu bilemiyordu ki. Gerçekten bu putun büyük bir kudrete sahip olduğunu zannediyordu. Bu sebeple büyük bir ihtiram ve huşu içinde falcıya doğru ilerledi ve mırıldandı:

— Büyük Hübel'den bu yolculuğumuzun hayırlı ve uğurlu geçmesini, hakkımızda yardım ve inayetinin, lütuf ve kerem nazarlarının devamlı olmasını niyaz ederken kendilerine şu mütevazi kurbanlarımızı takdim eyleriz.

Falcı bir ok gibi fırladı, Hübel'e sunulan hediyeyi hemen aldı ve fal zarlarını büyük bir iştahla attı. Bilal, nefes bile almadan Hübel'in vereceği cevabı heyecan içinde beklemeye başladı. Ne yazık ki umduğu olmamıştı. Yolculuğun yapılmamasını işaret eden zar çıkmıştı. Bilâl'in canı öyle sıkıldı, öyle yandı ki, ağzından gayr-i ihtiyarî şu sözler döküldü:

— Sefer için bütün hazırlıklarımızı yaptıktan sonra yolculuğun yapılmamasını istemek ne ile izah edilir?

Falcı, Bilâl'in üzüntüsünü anlıyordu. Onu bu üzüntüden kurtarmak için:

— Yâ Bilâl, dedi: Hübel'e yeniden bir kurban daha takdim et, ola ki size merhamet eder de sizden razı olur.

Bilâl derhal falcının dediğini yaptı. Yine heyecan içinde sonucu beklemeye koyuldu. Zarlar yine atıldı. Bu defa üzerinde *"Sefere çık"* yazılı zar çıktı,

Bilâl'in yüzü aydınlandı, dudaklarında tebessümler belirdi, gönlü sevinç içinde kaldı. Fakat yine de tatmin olmamıştı. Gönlündeki şüpheyi gidermek ve iyice mutmain olmak için falcıya dedi ki:

— Ne olur, benim için bir zar daha at.

— Olur yâ Bilâl!

Bunun üzerine falcı derhal bir zar daha attı. Bu defa da aynı zar çıkmıştı. Demek ki Hübel kendisinden razı olmuştu. Artık Bilâl'in gönlünde hiçbir şüphe kalmadı.

İşte cihan günleri o devirde böyle karanlıktı. İnsanlar kendi elleriyle yaptıkları taşlara, heykellere ve putlara böyle gönülden bağlıydı. Cehalet devri kâbus gibi insanlığın üzerine çökmüştü. Bütün insanlık ebediyete açılacak vuslat penceresini bekliyordu. Cihanı hidâyet penceresinden seyredemeyen gözler elbette hakikate eremezdi.

Bilâl, mankafalı putun önünde saygı ile eğildi. Sevinç ve huzur içinde onu selâmlayarak Ümeyye'nin yanına döndü.

KERVAN HAREKET EDİYOR...

Kâinât'ın îmân beşiği olan Mekke yine en hararetli günlerinden birini yaşıyordu. Yine bütün halk sokaklara sel sel dökülmüştü. Yine gönüllerinde ayrılık ateşi yanmaya başlamıştı. Herkes sevdiklerini yolcu etmek için büyük bir iştiyakla bekleşiyordu.. Artık kervanlar yola dizilmiş, vedalaşma zamanı gelmişti. Kafilenin hareketine izin verildi. Yol boyunca tesbih tanesi gibi dizilen develer harekete geçti. Muhafızlar altın kılıçlar gibi parıltılar saçarak soylu atlarının üstünde heybetle duruyorlardı. Nihayet onlar da atlarını mahmuzladılar.

Bilâl de "Benî Cemuh" kabilesine ait olan kafilenin başında bulunuyordu. Kervan bir ırmak gibi Şam istikâmetinde akıp gitti ve gözden tamamen kayboldu.

Arkalarında bir sürü insan bırakmışlardı. Bu insanlar yine eski hayatına başlamıştı bile.

Kafile dağ, taş, dere, tepe, çöl demeden yol aldı, geceler gündüzleri takip etti. Güneş, Ay, yıldızlar gökyüzünde nöbet değiştirdi. Günler ve haftalarca süren uzun yolculuk nihayet sona eriyordu. Çünkü Şam diyarının binaları pırıl pırıl görünmüştü. Artık bu canlar yakan yolculuk sona erecekti. Fakat gerek develerde

ve gerekse yolcularda yorgunluk son haddini bulmuştu. Develer artık adım atacak takati kendilerinde bulamıyorlardı. Kafile iyice yavaşlamıştı. İnsanlar bitkin ve perişandı. Bu gidişle ne zaman son konaklarına varacaklardı. Bilâl develer ve insanların bu halini görerek kervana bir canlılık vermek istedi. O güzel, berrak, tatlı, ahenkli sesiyle şarkılar ve gazeller söylemeye başladı. Bilâl'in sesi, kulaklardan ruhlara ve gönüllere süzülmeye başlamıştı. Nağme nağme çağlayan bu şarkılar tesirini göstermeye başladı. O tatlı ve berrak nağmeler yorgunlukları ve bitkinlikleri unutturup herkesi mest etmişti. Develer bile bu tatlı nağmelerin âhengine uymuş canlı canlı yürümeye koyulmuştu. Kafile vecd ve heyecan içinde Şam'a doğru ırmak ırmak akıyordu. Güneş batmak üzereydi ki Şam'a vardılar.

Güneş ufukta kayboldu, her tarafı siyah bir örtü ile kaplayan gece başladı. Kafilenin konakladığı yer karanlıklar içinde kaldı. Kafilede bulunan Kureyş'in ulları toplandılar, tatlı bir sohbete daldılar... Artık bu sohbetle yol yorgunluğunu unutmuşlardı... Herkes en güzel hâtırasını tatlı tatlı anlatıyordu... Bunların arasında Kuhafe'nin oğlu Ebû Bekir de vardı. Kureyş'in en asil soyundan olan Ebû Bekir ömründe hiç puta tapmamıştı, içki içmemişti. Fena bir ahlâkı yoktu. Herkes O'na saygı duyuyordu. Güzel bir ahlâkı vardı, iyiyi, güzeli, doğruyu severdi. Herkese karşı müşfik ve merhametli idi. Şimdi O konuşuyor, diğerleri can kulağıyle Onu dinliyorlardı. Bir ara Bilâl de yanlarına sokuldu. Ebû Bekir O'nu görünce yanına çağırdı tatlı ve yumuşak bir sesle:

— Yâ Bilâl, dedi; ne güzel, ne hoş, ne berrak bir sesin var. Yolun yorgunluğunu ve uzunluğunu bize unutturdu. Seni cân u gönülden tebrik ederim.

Bilâl gülümsedi:

— Eğer sizi memnun edebildimse ne mutlu bana.

— Çok, hem de pek çok memnun olduk, yâ Bilâl! Benim için ne büyük bir şeref bu.

Sohbet epeyce uzadı, neredeyse gecenin yarısı olmuştu. Herkes uyumak üzere dağıldı. Kendilerini sessiz ve derin uykunun kollarına bıraktılar.

DOSTLUK

Nice günler, nice geceler birbirini takip etti. Kureyş'in malları satılıp tükendi. Bu arada Ebû Bekir ile Bilâl bir çok defalar başbaşa kalıp konuştular. Aralarında güzel bir dostluk kuruldu. Ebû Bekir, Bilâl"i sevmişti. Köle olmasına rağmen O'na köle muamelesi yapmıyordu. Tıpkı bir Kureyş tüccarı gibi saygı gösteriyordu.

Bilâl de bu güzel ahlâklı ve Yüce ruhlu insanı cân-ı gönülden sevmiş, O'na iyice bağlanmıştı.

Kafile yol hazırlığını tamamlayıp Mekke'ye dönmeye karar verdiği gündü. Bilâl hep yeni dostu Ebû Bekir'i takip ediyordu. Bu arada Ebû Bekir'in acele acele bir tarafa doğru gittiğini gördü. Hemen arkasından koştu ve O'nu eteğinden yakalayıp sordu:

— Hayrola yâ Ebâ Bekir, ne bu telâş, nereye böyle?

— Bilâl sen misin?

— Evet!

— Şurada bir rahip var onu göreceğim, yâ Bilâl!

— Niçin göreceksin?

— Çok acaip bir rüya gördüm.

— Rüya ile rahibin ne alâkası var?

— İşte gördüğüm rüyanın ne olabileceğini ondan soracağım!

— Peki öyleyse.

Bilâl ayrılmak üzere idi. Ebû Bekir:

— Yâ Bilâl, dedi; benimle beraber sen de gelmez misin? Haydi gel beraber gidelim!.

— Gidelim, yâ Ebâ Bekir!

Böylece iki arkadaş rahibin bulunduğu manastıra gittiler. Kapıya varıp kocaman tokmağını güm güm diye vurdular.

İçeriden bir ses geldi:

— Ne istiyorsun?

— Rahible görüşmek istiyoruz!

— Siz kimlersiniz?

— Biz Kureyş'teniz!

— Rahibi ne yapacaksınız?

— Ona danışacaklarımız var.

— Gelin öyleyse.

Kapı açıldı, iki arkadaş heyecan içinde içeri girdiler.

Ebû Bekir gördüğü rüyayı rahibe anlatmaya başladı. Rahib başını önüne eğmiş dikkatle dinliyordu.

Bilâl ise büsbütün hayrette kalmıştı. Ebû Bekir neler anlatıyordu böyle? Şimdiye kadar hiç duymadığı şeyleri duymak Bilâl'i hayrete düşürmüştü.

Ebû Bekir gördüğü rüyayı tane tane anlatıyordu. Nihayet sözünü bitirip sustu. Rahib başını doğrultarak sordu:

— Sen nerelisin?

— Mekke'liyim!

— Hangi kabileye mensubsun?

— Kureyştenim!

— Ne işle meşgul oluyorsun?

— Ticaretle!

— Müjde öyleyse!

— Aman pek merak ettim, işin aslını çabuk söyle.

— Eğer bu rüyanı Allah tahakkuk ettirirse, senin milletinden bir peygamber gelecek, sen

O'nun hayatında en yakın adamı, öldükten sonra da ümmetinin başına geçeceksin.

Bilâl'in gözleri hayretle açılmıştı. Duyduğu sözlerin tesirinde kalarak sordu:

— Peygamber ne demektir?

— Allah tarafından kullarına doğru yolu göstermesi için gönderilen elçi.

Bilâl'in saf ve berrak kalbinde bir şeyler kıpırdanmaya başlamıştı. Beyninde şimşekler çakıyordu. Kendi kendine söylendi:

— Allah tarafından elçi!

— Rahib hemen ilâve etti:

— Evet, Yüce Allah O'nu doğru yola rehberlik etsin diye gönderecek. O, Allah'tan vahyen aldığı ilâhî emirleri yine Allah'ın kullarına duyuracak, insanlığı Allah'a kulluk etmeye davet edecek.

Bilâl hâlâ hayret içindeydi. Yine sordu:

— O'nu, Hübel mi gönderir? Yahut Kabe'deki diğer putlar mı?

— Yok, yok! O'nu, yerleri ve gökleri yaratan, bütün âlemleri var eden gönderir!..

— Yerleri ve gökleri yaratan dediniz.

— Evet, öyle dedim!

— Peki kimdir O?

— Allah! Eşi ve benzeri olmayan bir Allah.

— Bunca putun hiçbir değeri yok mu?

İşte Allah'ın gönderdiği elçi bütün o putları kırıp dökecek.

Bilâl'in yüzünde tek damla kan kalmadı. Bütün vücudunu amansız bir korku sarmıştı. Nasıl olurdu bu? Endişe dolu gözlerle rahibe bakıyordu. Nihayet dayanamayıp yine sordu:

— O elçi, Tanrıların parçalanmasını da mı emredecek?

— Evet, onları hep kırıp parçalayacaktır.

❁ ❁ ❁

Bilâl'in kafasında düğüm düğüm soru, içinde hayret ve endişe, Rahibe veda edip ayrıldılar.

Kervan yine Şam'dan hareket etmişti. Bilâl rahibden duyduğu dehşetli sözleri yol boyunca düşünüp durmuştu. İçinde tarifi imkânsız bir sıkıntı vardı.

Şam seferi uzun bir yolculuktan sonra nihayete ermişti. Kafile Mekke'ye geldi. Kafilede bulunanlar doğruca Kabe'ye yöneldiler. Bilâl de Kabe'yi tavaf edenlerle beraberdi. Fakat bu defa içinde eski huzur ve vecd yoktu. Cılız ve sönük birkaç kelime söylemekle yetindi. Çünkü, rahibden duyduğu sözler O'nu şüpheye düşürmüştü. Kendine şöyle sualler sormaya başladı:

— Ben neden bu tanrılara ibâdet ediyorum?

Neden bu kadar muhabbet ve bağlılık gösteriyorum?

Fakat, bu sorularına cevap bulamadı... Dünyaya gözlerini açtığı zaman herkesi bu tanrılara ibâdet eder bulmuştu, işin aslı neydi, bunlarda ne gibi bir kuvvet ve kudret vardı, onu bilmiyordu bile... Herkes ne yapıyorsa, O da aynını yapıyordu... Düşündü, düşündü, düşündü... Yine de bir çıkar yol bulamadı...

❋ ❋ ❋

Bilâl Kabe'den ayrıldı. Benî Cemuh kabilesinin bulunduğu mahalleye gitti. Efendisi Ümeyye ve diğer kabile mensuplarının yanına vardı. Zavallı Bilâl onlardan teşekkür bekliyordu. Bunca yol, bunca eziyet, bunca zahmet demek ki hep boşaydı.. Bu mankafalı adamlar hep getirdiği malların dağıtımı ile meşguldü...

Bir zaman bekledi, belki biri çıkıp da kendisine gönül okşayıcı bir kelime olsun söylerdi... Heyhat, hiç oralı olan yoktu. Boynunu büktü, gözlerinde iki damla yaş belirdi, hâline acıdı... Demek ki talihi buydu... Bir köle ne diyebilir, ne isteyebilirdi? Bu kölelik hayatı ne zaman sona erecekti... Hürriyet güneşi gönül ufkunda doğmayacak mıydı? İstediği gibi hareket etme ve istediği gibi yaşama hakkına ne zaman sahip olacaktı?..

Kalbi sızladı, vicdanı kanadı, gönlü alev alev yandı. Üzüntü ve kaderin dizginlerini salıverdi. Vehimler, endişeler, acılar bütün benliğini kapladı. Bu gecenin bir gündüzü yok muydu? Hicranla geçen demler, dertlerle tükenen ömür...

Bilâl başını eğdi, mahzun mahzun düşündü... Aklından neler geçiyordu... Akıl kuşu daldan dala kondu.

Ne yapsa, ne etse kaderini değiştiremezdi... Köle olarak yaşamak, köle olarak ölmek kaderiydi. Bu sefalet ve şekavet denizinde ömür yelkenlisi ile hayat sürmek ne acı idi.. Bir gün gelip kurtuluş rıhtımına demir atabilecek miydi? Ah, ah!.. Önünde öyle bir kurtuluş günü olsaydı her şeye rağmen o günü bekleyecekti. Fakat şimdi neyi beklesindi, istikbâli kapkaranlıktı. Gönül ufkunda ikbâl yıldızı parlayacak mıydı?..

Bilâl derin bir düşünceye dalmıştı. Cemuh kabilesinin gençleri O'nu bu halde görünce yanına koştular. Bilâl daldığı âlemden duyduğu ayak seslerinin tesiriyle uyandı...

Gençler O'na iyice sokuldular:

— Yâ Bilâl, yâ Bilâl, dediler; ne olur bize şarkı söyle. O güzel nağmelerinle bir bülbül gibi çağla da gönlümüz coşsun...

Şimdi Bilâl ne yapacaktı? İtiraz etse, kim dinler, üzgünüm dese kim inanır?.. Bu bey çocuklarının arzusunu kırmak O'nun elinden gelir miydi?

Gelmezdi, çünkü O bir köle idi... O'nun vazifesi efendilerinin "Dur!" dediği yerde durmak, "koş!" dediği yerde yürümekti.

Bilâl teslimiyetle boynunu büktü:

— Ey gençler, dedi, istediğinizi yerine getireceğim!

Gençlerin yüzü güldü ve hep bir ağızdan:

— Yaşa yâ Bilâl, yaşa!

Dediler...

Bilâl elini kulağına attı, o canlar yakan tatlı sesiyle şarkılar söylemeye başladı. Dilinden dökülen nağmeler ırmak ırmak gö-

nüllere akıyordu... Kendi gönlü bile bu nağmelerin tesiriyle huzur ve neş'e içinde kalmıştı...

Gençler Bilâl'i çılgın gibi alkışlıyorlardı... Herkes mest olmuştu... Bu ne sesti, bu ne nağmeydi böyle!..

Bilâl'in sesi dinleyenlerin duygularını alevlendirdi... Ruhlarını köpük köpük çağlattı...

HİDÂYET GÜNEŞİ DOĞDU

Kureyş kervanlarının Şam'da olduğu günlerdeydi. Allah'ın âlemleri kurtarmaya gönderdiği Yüce Resulü, Hira dağındaki mağarada...

Bir gece evvel rüyalarında, muazzam bir şekil, müthiş bir heybet, bir edâ, bir ışık, bir renk görmüşlerdi. Bu görünen harikulade varlık *"Nâmus-ül Ekber"* sıfatlı Cebrail'di...

Rabbin vahyini tebliğe memur büyük ve Sultan Melek...

Bir gece evvel rüyalarında beliren bu müthiş Melek, Ramazan'ın on yedinci Pazartesi günü, mağarada, murakabe ve ibâdetin en derin ânında, Allah'ın Sevgilisine dünya ve madde perdesinde görünüverdi...

Âlemlerin Serveri ve insanoğlunun ufku, madde gözüyle insanoğluna mahsus olmayan ufukların ötesindeki bu manzara karşısında titredi...

Bu ne büyük tecellidir ki, birdenbire gökler bir perde gibi açıldı ve arkasından sonsuzluk âleminin kadrosundan müthiş bir şahsiyet, bütün madde tezahürlerini yakıp kül edici, cisim üstü bir cisimlenişle görünüverirse insan buna nasıl takat getirir?..

Melekler sultanı, o âna kadar öteler âlemini tanımayan, fakat bütün âlemlerin Tacı ve Efendisi olarak yaratılmış bulunan Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'e hitap etti:

— "İKRA" OKU!..

Kâinatın Efendisi, dehşetler ve haşyetler içinde cevap verdi.

— Ben okuyucu değilim. Ne okuyayım?..

Melekler Sultanı ilerledi. Sonsuzluk Nebisini

kucakladı, kuvvetle sıktı ve sonra bırakarak tekrar etti:

— OKU!..

Ve yine aynı cevap:

— Ben okuyucu değilim..

Bu hal üç kere tekrarlandıktan sonra, Cebrail, Allah'tan aldığı ve Resulüne teslim etmeye geldiği ilk âyeti, başından sonuna kadar okudu.

HAŞYET...

Allah'ın Sevgilisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem, dehşet ve haşyetin son basamağında, bizzat konuştuğu lisanla nazil olan âyeti, kelimesi kelimesine tekrar etti. Bu mukaddes âyetin, Kâinât'ın Tacı tarafından kelimesi kelimesine tekrarına kadar bekleyen Melek, Allahu Teâlâ kelâmının, Allah Resûlü'nün diline ve kalbine yerleştiğini görür görmez birdenbire gözden kayboluverdi...

Âlemler Efendisi dehşet ve haşyet içinde... Mağradan çıktılar. Hira dağından indiler, uçan bir kuşun gölgesi gibi mesafeleri aşarak Mekke'ye girdiler... Cihanda en sâdık ve en büyük kadının kapısını vurdular:

— Tak, tak!..

— Benim!

— Buyur, ey efendiler efendisi!..

Meleğin kucakladığı mukaddes insan, esrarlı hâline hayretle bakan sâdık zevcesine hitap ettiler:

— Beni örtünüz! Beni örtünüz!..

Hatiee-i Kübrâ radı'yallahu anhâ ebedî ve şanlı Resulü şefkat ve itina ile yatağına yatırdı ve üstüne kalın bir örtü çekip O'nu yalnız bıraktı... - Gaye - İnsan ve Ufuk - Peygamber, rahat

ve sükûnete erişince yataktan kalktılar... Hemen sâdık ve büyük zevcelerini çağırdılar ve başlarından geçen müthiş hali ânı ânına, noktası noktasına anlattılar. Sözlerini şöyle noktaladılar:

— Korkuyorum ki, Hatice bana bir zarar gelmesin!

Henüz hiçbir şeyden haberi olmamak şöyle dursun, haberi olmayanın hâlinden bile haberi olmayan Hatice'nin mukabelesi misilsiz... Ulvî kadın gönül huzuru ve kalb aydınlığı içinde mukaddes zevcine teselli verdi:

— Hiçbir korku ve kaygıya sebep yok. Boşuna üzülüyorsun... Allah, senin gibi bir kuluna kötülük eriştirmez...

ÜÇ YIL...

İlâhî hitap birdenbire kesilivermişti. Ne bir delâlet, ne bir işaret... Üç yıl vahiy gelmedi; ve üç yıl berzah hayatı yaşadılar... Bu bekleyiş, Varlığın Tâcı'nı ne kadar kederlendirmişti kimbilir.

Ve yine bir gün Hira dağı...

Yine ilk vahye mazhar oldukları mukaddes yerdeler ve şânı Yüce Rabbe niyaz ediyorlar.

Dağda bir müddet kaldıktan sonra evlerine dönmek üzere harekete geçiyorlar...

Öyle bir an ki, ne bir fısıltı, ne bir kıpırdanış... Her şey, her şey derin bir uykuda...

İnsanoğlunun ufuk noktası, kendi ayak sesinden başka hiçbir şey işitmiyor... Yokuş aşağı bir şahin gibi süzülüyorlar. Birden, bir heybetli ses duydular. Dönüp baktılar. Kimsecikler yok... Bu da ne?

Ön, arka, sağ, sol, her taraf bomboş...

Son ihtimal gökler âlemi..

Mukaddes başlarını kaldırıp baktılar... Amma yâ Rabbi! Bu ne müthiş tecellî... Vahiy ânında gördükleri Melek göklerde, gök-

lerin anlatılmaz bir derinliğinde, bir kürsü üstüne oturmuş, kendisine tatlı tatlı bakmakta...

Göz ucuyla gördükleri bu müthiş levhaya bakamadılar. Başlarını indirdiler ve yürümek istediler...

Fakat daha müthiş.. Bu defa, baktıkları her noktada aynı melek...

Ürktüler, koşa koşa Mekke istikâmetinden ilerlediler ve evlerine can attılar...

Hatice-i Kübra radıya'llahu anhâ hârikalar hârikası mukaddes insanı, telâşla karşıladı. Kâinât'ın Nurunun dudakları kıpırdadı:

— Beni örtülere bürüyün, üstüme soğuk su dökün!

Emirleri aynen yerine getirildi...

Allah'ın Sevgilisi, İlâhî haşyet içinde kalmış titremekte... İnci dişleri birbirine çarpmada...

İşte tam o ân vahiy yolu, bir daha kesilmemek üzere bütün azametiyle açıldı... Cebrail aleyhi's-selâm geldi ve İlâhî emri tebliğe başladı:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾

— **Ey bürünüp sarınan** (Habîbim), **kalk, artık — kâfirleri azâb ile korkut. Rabbini büyük tanı...**[1]

Üç yıl evvel gelen Nebîlikten sonra, işte tam 43 yaşında. O, Allah'ın Sevgilisi ve Kâinatın Efendisi, Resul olmuştur. Artık âlem bütün zaman ve mekânın kurtarıcısına kavuşmuştur...

BAŞTA...

— **"Ey bürünüp sarınan Habîbim, kalk, artık** — Kâfirleri azâb ile — **korkut."**

1 Sûre-i Müddessir, âyet: 1, 2, 3.

Emrini alan Sonsuzluk Nebisi, memuriyetini temiz ve büyük zevcesine bildirir bildirmez, Hatice radı'yallahu anhâ hemen baş kesti; ve en taşkın bir şevk; en ulvî bir çağlayış ile îmâna can attı... Öyle heyecana kapıldı ki, adetâ sevincinden köpürüp taştı...

Artık Âlemin Fahri insanları Rabbin birliğine davete başladı...

RUHLARA DÜŞEN ATEŞ

Ebedî Hayat Müjdecisinin Rabbin risâletini tebliğe başladıkları günlerdeydi... Şam'a giden kervanlar Mekke'ye dönmüştü. Bu kervanda hem Hazret-i Ebû Bekir ve hem de Bilâl-i Habeşî vardı..

Ebû Kuhafe oğlu Ebû Bekir, öteden beri Allah Sevgilisinin en sâdık ve en aziz dostudur. Dâima gelir, dâima O'nun ışık saçan gözlerinin içine bakar, dâima O'nunla konuşur, sohbet eder ve içi nûr dolu, istikbâlin Nûr Müjdecisinden ayrılır...

Ömründe hiç puta tapmamıştı. İlim ve hilim sahibi, Yüce yaradılışlı bir kimseydi...

İşte o günlerde bir gün, Ebû Bekir, Hazret-i Hatice'nin yeğeni Hüssam oğlu Hâkim'in evinde... İşte İlâhî memuriyetin tahakkuk ve Hazret-i Hatice'nin îmân ettiği günler...

Şurdan burdan konuşulduktan sonra, Hâkim'in azâdlılarından bir kadın, gelerek yüksek sesle haber verdi:

— Yâ Hâkim! Duydun mu, yeğenin Hatice, zevcinin, Mûsâ Peygamber gibi Allah tarafından gönderildiğini iddia ediyormuş...

Hayret, dehşet, ibret!..

Bütün akıllar donup kaldı...

Ebû Bekir hiçbir şey söylemeden kalktı ve aziz varlığın, Âlemler Tâcı'nın evine doğru yürüdü... Kapıya varınca heyecanını gidermek için biraz durdu. Sonra kapının tokmağına uzandı:

— Tak, Tak, Tak!

— Kim O?

— Ebû Kuhafe'nin oğlu!

— Hoş geldin aziz dost!

— Hoş bulduk!

— Buyur hemen içeri gir!..

Ebû Bekir nûr yuvasına girdi. Gözlerinde ilâhî okyanusların kaynaştığı İnsanlık Ufkuna sordu:

— Nasıl, doğru mu?

Ve şu tek kelimecik cevabı aldı:

— Evet!..

Ebû Bekir derhal kaynayıp taştı:

— Allah tarafından gönderildiğine îmân ediyorum!

İşte bu tek ân içine giren fezalar dolusu ilâhî bir seziştir ki, Hazret-i Ebû Bekir'e *"Sıddîk-i Ekber"* lâkabını kazandırdı...

Tasdik edici, doğrulayıcı...

Aklın, fikrin, ilmin, tecrübenin, muhakemenin, her şeyin ve her şeyin üstünde, bütün bunlara taş çıkartıcı ulvî bedahat duygusiyle hakikate eriverdi... Nebiler ve Resuller müstesna, cihanın en büyük ve en sâdık insanı oluverdi...

Sıddîk-i Ekber radı'yallahu anh İslâm ile hayat ve ebediyet kazandıktan sonra, kendi nefsini kurtarmış olmakla iktifa etmedi..." Hemen eli, kolu sıvadı... Bütün güçlükleri göğüsledi. Sağa, sola koşup müjdeyi haber vermeye ve herkesi O'nun müjde eteğine bağlamak için çalıştı.

İş ki, hem ne iş...

İslâm'ın defter-i kebîrini açtı... Nura susayanları buraya kayda başladı...

HÜR ADAM VE BİR KÖLE

Gece yarısı herkes derin bir uykuda... Mekke şehrine gecenin mavi örtüsü çekilmiş, seher dilberi henüz meydanda yok... Seher rüzgârını bekleyen çiçekler boynunu bükmüş duruyor... Gelinciklerin gözlerinden çiğ daneleri dökülüyor. Bütün Varlık, yaratıcısını biliyor. Sadece insanlar bundan gafil... Hayat gözleri kara topraklara baka baka kararmış, can fidanları dalâlet batağında kurumuş... Şimdi Mekke halkı derin bir uykuda...

Yalnız uyumayan bir kişi var. Teymoğullarına ait evlerden birinin kapısını açtı dışarı süzüldü... Dışarıda hiç kimsecikler yok. Etrafını iyice taradı, hayır, hiç kimse O'nu görmemişti...

Güzellik ve efendilik timsâli bu zât, telâşlı adımlarla, endişeli bakışlarla bir sokağa daldı... Mekke'nin kıvrım kıvrım uzayan dar ve dolambaçlı sokaklarından geçti, doğruca Benî Cemuh mahallesindeki Halef oğlu Ümeyye'nin evinin önüne vardı... Biraz durup nefeslendi. Sonra evin etrafını dolaştı, kölelerin bulunduğu odanın penceresini buldu. Ağır ve temkinli adımlarla pencereye yaklaştı... Hafif bir sesle seslendi:

— Bilâl!.. Bilâl!..

Hiç ses veren olmadı. Vücudunu bir heyecan dalgası sardı... Elleri ve bacakları titriyordu...

Öylece olduğu yerde kaldı... Ümit gözü hep penceredeydi. Ama ne yazık ki, Bilâl, O'nun çağırışını duymamıştı...

Yine benliğini ufak bir endişe sardı. Kendi kendine sordu:

— Bak yaptığın işe! Gecenin şu saatinde ve böyle şüpheli bir durumda aniden karşına biri çıksa ne yaparsın ve ne cevap verirsin?

Düşündü, düşündü. Bu soruya kendi dahi bir cevap bulamadı...

İçinden geri dönmeyi ve evine gitmeyi kararlaştırdı.

Fakat O'nu gecenin bu saatinde buraya kadar getiren sır neydi? Kalbinde sakladığı ve Bilâl'e söylemek istediği sırrı açıklamadan giderse, bu hasret ateşi O'nu yakacaktı... Ilık gözlerini göklerin mavi derinliklerine daldırıp mırıldandı:

— Ey seher rüzgârı! Bu çemen dolusu gülün sinesini yaralarsın da benim sesimi niçin Bilâl'e ulaştırmazsın?

Bir müddet olduğu yerde durdu. Gönlünde bir ümit ışığı yandı, bir kıvılcım gelip şecaat mumunu yaktı. Bu defa da kendi kendine hitap etti:

— Lâle gelini naz köşkünden çıkmaz. Âlem de kendi kanatlarınla uçmayı öğren. Şimdi ah, vah'ın zamanı mı? Sen de Kabe kuşlarının feryadından ibret al! Bu sırrı Bilâl'e duyurma dan gitme!.

Kendisinde şimdi bir canlılık görüyordu... Artık müsterihti ve bir defa daha çağırmaya karar verdi... Ağzını iyice pencereye yaklaştırıp yüksek sesle:

— Bilâl!.. Bilâl!.. Bilâl!..

Dedi.

Hemen olduğu yere çöküp heyecanla beklemeye başladı. Kulağına açılan bir kapının gıcırtıları geldi... Öyle sevinçliydi ki, her şeyi unutup hemen o tarafa doğru koştu... İşte siyah inci orada duruyor ve sesin sahibini arıyordu... Tekrar seslendi:

— Bilâl!.. Bilâl!..

Bilâl gecenin karanlığında ayakta duran karaltıya doğru ilerledi. Tam karşısına gelince yüz yüze geldiler... Bilâl dikkatle bakmasına rağmen bu adamı tanıyamamıştı... Gecenin bu vaktinde kendisinden ne istiyordu bu adam? Sordu:

— Siz kimsiniz?

— A aa! Beni tanımadın mı Bilâl?

— Tanıyamadım!

— Aşkolsun sana!.. İşte karşındaki Ebû Bekir!..

— Hayrola yâ Ebâ Bekir! Gecenin bu saatinde burada işin ne?

— Sana mühim bir haberim var...

— Beni meraklandırdınız...

— Merak etmeye değer, yâ Bilâl!..

— Neden bu zahmete girdiniz? Haberi yarın verseydiniz olmaz mıydı?

— Evet ama, efendinin yanında ve gözü önünde böyle mühim bir haberi sana nasıl duyurabilirdim... Birinin duyup da bunu efendine şikâyet mevzuu yapmasını istemiyorum...

— Bu kadar mühim olan haber nedir?

— Müjde! Bu ümmetin Peygamberi zuhur etti..

— Bu ümmetin Peygamberi mi dediniz?

— Evet, yâ Bilâl, evet... Öyle dedim...

— Beni hayrete düşürdünüz, yâ Ebâ Bekir!..

— Asıl hayret edilecek şey sizin kölelikten efendiliğe erişmeniz olacaktır.

— Kölelikten efendiliğe mi?

— Evet!..

— Kim yapacak bu işi?

— İşte O, Allah'ın Son Resulü!..

— Peki kimmiş o Resul?

— Abdullah'ın oğlu Muhammed Emin (salla'llahu aleyhi ve sellem)...

— Bunu nasıl keşfettin?

— Mekke'de O'nun Peygamberlik iddiasında bulunduğu ve gizliden gizliye insanları, bir olan Allah'a ibâdete davet ettiği haberi şayi oldu... Bu müthiş haberi duyunca doğruca O'nun yanına gittim ve sordum:

— Ey Ebû'l-Kasım! Sizin hakkınızda bana gelen haberlerin mâhiyeti nedir?

Cevap verdiler:

— Yâ Ebâ Bekir! Hakkımda sana gelen haberler ne imiş?

— Haber müthiş!.. Siz Allah'ın Peygamberi olduğunuzu söylüyormuşsunuz...

— Evet, öyle söylüyorum. Rabb-i Rahîmim beni birliğine ve varlığına inananlara müjdeci ve nûr saçan bir ışık olarak gönderdi, inanmayanları da azâb ile korkutucu kıldı. Ve bütün insanlara Rabbin risâletini tebliğe memur etti...

— Evet, evet!.. Vallahi senin yalan söylediğini ne gördüm ve ne de işittim. Akrabayı gözetir, insanlara iyi muamele ederdin. Ahlâkın zirve noktasındasın. Bugüne kadar senden hiç kimse incinmemiştir, gerçekten peygamberliğe sen lâyıksın... Ey Allah'ın Resulü! Uzat elini sana îmân edeyim...

— Ebedî Hayat müjdecisi mukaddes elini uzattı ve ben O'na biat ettim, yâ Bilâl...

Bilâl hayretler içinde mırıldandı:

— Bu kadar acele îmân ettin ha?..

— Evet, öyle yaptım!

— Hiç incelemek lüzumunu duymadın mı?

— O, Allah'ın Resulüdür, yâ Bilâl!

— Bunun altından bir makam veya bir dünyalık çıkmasın; sakın böyle bir istediği olmasın?

— Hayır yâ Bilâl. Buna imkân yok! Ben O'nu herkesten iyi bilirim. O bunun ötesinde ne bir servet sahibi olmak ister, ne de bir makam. Eğer öyle olsaydı, buna hiç lüzum yoktu... Çünkü Hatice'nin büyük serveti uzun yıllar O'nu böyle bir şeyi düşünmekten müstağni eder.

— Peki, O insanlardan ne istiyor, neye davet ediyor?

— Bir Allah'ın varlığına davet ediyor... Şu mankafalı putlara ibâdet etmeyi yasaklıyor... Çünkü onların ne bir zararı, ne de bir faydası vardır, insanlar kendi elleriyle yaptıkları bu taş yığınlarına ne diye ibâdet etsinler... İşte şimdi gönlümüzün cihanında kamer devri başladı... Ezel sırlarını öğrenmek istiyorsan akıl mumunuyak... O hissiz ve cansız taşlardan insana fayda olur mu?

Bilâl düşünceye daldı... Aklı, fikri cihan ovasında bir ceylân gibi koşuyordu... Neydi bütün bunlar? Can şişesini akıl taşına vuruyor... Fakat yine bir çıkış yolu bulamıyordu...

Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh Bilâl'in bocaladığını görünce yine tane tane konuşmaya başladı:

— Ey Bilâl, dedi; şu şeffaf gök kubbeyi yaratan kim? Deryanın sinesinden dalgayı koparan kim? Güzel kokuyu goncanın gönlüne koyan kudret nedir? Ezel âleminde bizim hayat çamurumuzu yoğuran eli düşün. Gök kubbenin bağrında kıvılcımlar yağdıran güneş ne? Gül dilberinin gömleğine diken iğnesi batıran ne? Geceleri cihanı aydınlatan ay ve yıldız lâlelerine bir bak...

Evet, evet!.. Bu büyük kudreti tanı... İşte Son Nebî bütün insanları âlemleri yoktan var eden Allah ibâdet etmeye davet ediyor. İşte canlı cansız, zerre, küre, ay, güneş, yıldızlar, dağlar, taşlar, gökler, yerler, ırmaklar, denizler, göller, ovalar, bahçeler güller, bülbüler, çemenler hepsi hepsi Allah'ımızın bir olduğuna delildir. İşte bütün bunları O büyük Sultan yaratmıştır. Bizi yaratan da Odur...

Yâ Bilâl! Bu Resulün davet ettiği din, insanın îmân, amel ve gayreti nisbetinde Allah katında derece ve itibarı olabileceğini

haber veriyor... Köle ile hür insanlar arasında bundan başka bir fark gözetmiyor... Kölelikten sultanlığa erdirecek ancak bu İlâhî dindir.

Yâ Bilâl! Kalbinin kulağına îmân dili ile seslen. Can gözünde Allah'ın nurunun parlamasını dile... Eğer gözünün aklı varsa şu cihâna bir kerecik akıl gözü ile bak...

Yapraklar niyaz ellerini açarak neş'eli ürperişlerle Allah'a yalvarmakta. Çimenler, Muhammedi bir cemâat; çiçekler safalı bir ümmet hâlinde dalgalanmakta... Dağlar, müebbed secdeler... Dalgalar başlarını sahil topraklarına mihrap neş'esiyle süren îmân safları... Rüzgârlar, İlâhî ilhamın gaybî habercileri... Şimşekler, kıvılcımlar, yıldırımlar korku ve ümitlerin feza levhasındaki celî kudret yazıları... Göklerdeki gürlemeler kahir saltanatının fermanları ve semavî bombardımanları. İşte bu sonsuz saltanatın ezelî ve ebedî hükümdarı bir olan Allah'tır. İşte Son Peygamber de bizi bu büyük hükümdara ibâdete davet ediyor.

Bilâl başını eğdi derin bir düşünceye vardı. Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh ise sözlerinin Bilâl üzerinde ne gibi bir tesir bıraktığını merak içinde bekliyordu... Bir müddet hiç konuşmadılar... Bilâl hâlâ düşünüyordu, Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh aralarında hüküm süren bu sessizliği bozdu:

— Yâ Bilâl! Fikrin nedir?

Bilâl başını kaldırıp mırıldandı:

— Yâ Ebâ Bekir! Şu anda ne diyeceğimi bilemiyorum.. Bana öyle şeyler anlattın ki, şimdiye kadar hiç kimseden böyle bir şey duymuş değilim... Hayret ve dehşet içindeyim...

— Amma yaptın yâ Bilâl! Ne diyeceğini bilemiyor musun?

— Vallahi bilemiyorum!..

— Bu Yüce dinin zuhuruna benim sevindiğim kadar senin de sevineceğini ümit ediyordum. Hattâ benden fazla senin sevinmen gerekti.. Çünkü bu din insanlar arasında eşitlik olduğunu,

Allah indinde sizlerle efendilerinizin bir farkı olmadığını bildiriyor... Bu mukaddes dinin adalet ve üstünlüğü karşısında aklın, ilmin, idrâkin kabul etmediği Kureyş'in bâtıl dininden söz edilebilir mi? Resuller Serverinin ibâdet ve itaatine davet ettiği O Yüce Allah yerine fiil ve irâdesi olmayan putlara tapılır mı? Onlar hissiz, dilsiz, cansız, duygusuz birtakım sağır taşlardır...

Amma şânı Pek Yüce olan Allah Azze ve Celle ebedî hayatla dâima Hay'dır. O hiçbir şeye muhtaç değildir. Fakat şu cihan sarayında bulunan her şey, her an O'na muhtaçtır... O birdir. Eşi ve benzeri yoktur...

Allah'tır en büyük kudret sahibi,
Bin âlem yaratır bu dünya gibi!..

Bilâl bu sözleri hayret ve dehşetle dinliyordu... Neydi bütün bunlar?

Şu Kureyş'in en ulusu olan zât gecenin bu vaktinde gelip kendisini niçin aslı olmayan bir şeye çağırsındı...

Bu zât, ne Yüce gönüllü bir kişiydi...

Bilâl derin bir uykudan uyanır gibi düşünce âleminden sıyrıldı ve tane tane konuşmaya başladı:

— Yâ Ebâ Bekir! Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem'in getirdiği din ile, Kureyş'in dini arasında ben bir mukayese yapamam. Zaten Şam'dan döndükten sonra ve o rahibin söylediklerini de dinleyince Kabe'ye dikilen putların kudreti hakkında şüpheye düştüm... Bir sürü taş yığınından insana ne hayır ne de zarar gelebilir... Fakat sen de takdir edersin ki, insan yıllar yılı sahip olduğu bir inancı birden söküp atamıyor. İnsanın öteden beri inandığı dinini terkedivermesi nefsine çok ağır geliyor.

Cihan Sıddîk-ı Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh yine yumuşak ve tatlı kelimelerle Bilâl'i iknâya çalıştı:

— Yâ Bilâl! Eğer bu sözler, babalarının ve dedelerinin sapıklık ve beyinsizlikle itham edil mesinden korkan bir Kureyşli tarafından söylense bir dereceye kadar makbul görülebilir!.. Ama bu sözlerin senden sâdır olması bana tuhaf geliyor...

Kureyşlilerin taptığı putlarla senin ecdadının taptığı putlar arasında ne gibi bir münâsebet olabilir?.. Bâtıl olan bu inanca nedir bu kadar sarılmak?.. Bu taş parçalarına nedir bu kadar bağlılık?.. Onların kırılıp parça parça olacağından neden bu kadar korkuyorsun?

Tam bu anda Bilâl bendinden taşan bir su gibi kükredi:

— Hepsi parça parça olsun!..

Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh'ın dudaklarında cennet tebessümleri belirdi:

— Söyle ey Bilâl! Söyle... Hâlâ niçin tereddüt ediyorsun?

— Artık hiçbir şüphem kalmadı, yâ Ebâ Bekir!

— Elhamdülillah!

— O da ne demek?

— Âlemlerin Rabbı olan Allah'a hamd ettim!

— Ne güzel, ne güzel!..

— Yâ Bilâl! Benimle beraber kelime-i şehâdet getir: Eşhedü enlâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühü. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka İlâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın kulu ve Resulüdür!..

Bilâl kısa bir müddet sustu... Sonra titrek bir sesle:

— Ey Vallahi; "Eşhedü enlâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühü..."

Dedi...

Sıddîk-ı Ekber'in îmân aynası berrak yüzünde hakikat nurları parladı. İçi neş'e ve sürür ile doldu. Bilâl'i kucaklayıp tebrik ettikten sonra:

— Yâ Bilâl, dedi; yarın akşam seni evimde bekleyeceğim... Gelirsen beraberce Allah Resulünün huzuruna gideriz, olmaz mı?

— Olur, yâ Ebâ Bekir!..

❁ ❁ ❁

Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh oradan ayrıldı. Bilâl gönlü hidayet nuru ile dopdolu ebediyyetin yoluna ayak basmanın hazzı içinde Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh gözden kaybolunca kadar olduğu yerde kaldı... Artık Bilâl'in hicran gecesi bitmiş, gönül ufkunda hidâyet güneşi doğmuştu... Saadetinden adetâ uçuyordu... Billûrî bir ırmaktan kana kana su içmiş gibi bütün vücudunu tarifi imkânsız bir neş'e sarmıştı...

İmân... O ne Yüce bir devlet ki, gönüllere bahar rüzgârı hediye eder. İmân... Gönül toprağına yıldız gibi koncalar serper... İmân güneşinin ışığı, gönül dağlarını delip geçer de akıl lâlesine göz olur... İşte Hazret-i Bilâl'in gönül ufkunda îmân güneşi doğmuş ve akıl lâlesine göz olmuştu. Artık Bilâl radı'yallahu anh ömür ipine irfan incileri dizmeye başlamıştı...

İçi köpük köpük kaynadığı halde odasına girip yatağına uzandı. Bu mukaddes din uğrunda ileride çekeceği işkence ve ızdıropları düşünmedi bile... Şimdi hayâlinde hep Allah'ın Resulü vardı. Hep O'nu düşünüyordu... Acaba Son Nebî O'na ne diyecekti, nasıl bir görev verecekti... Hayatının akışı bundan böyle nasıl olacaktı?..

Şimdi Hazret-i Bilâl'in içi içine sığmıyordu... Gönül ırmağı gürül gürül aşk denizine doğru akıyordu. Gözlerinde saadet yaşları vardı... Ellerini Allah'ın hacet kapısına açıp içli içli yalvarmaya başladı:

— Ey can yıldızımı kendi güneşi ile aydınlatan Yüce Rabbim! Cihan mabedinin mumunu şu anda benim gönlümde yaktın ... Bu canım cânâna kurban olsun ey Yaradan'ım Allah!..

Büyük aşk ve vecd kahramanı Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh böyle yalvara yalvara kendinden geçti...

AŞK KÂBESİNİN MUMU

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh gözlerini açtığı zaman güneş ışıkları odasından içeri girmiş bulunuyordu. Gökyüzünün bu altın ışığında bile bugün bir başkalık vardı... Hazret-i Bilâl'in gönlü aşk Kâbesinin mumu gibi alev alev yanıyordu... Gönül gecesi ayın on dördü gibi parıldamaktaydı. İç âlemi gündüz gibi nûrlanmıştı...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın içi içine sığmıyordu, îmânı, henüz bir gül yaprağına konmamış bir çiğ danesi gibiydi... Gönül lâlesi, bahar rüzgârının henüz yaralamadığı goncalara benziyordu...

Aşk denizinin saçılıp dökülmüş incilerini ömür ipine dizmeye çalışıyordu... Aşk öyle bir âlemdir ki, o âlemin mabedinin mumu, hikmet güneşinin kaynağıdır. Aşk gelip, gönüller iline tatlı bir âfet saldı, göz ırmağına otağını kurdu... Can meclisinde gül sohbeti başladı...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın kalbi şafak gibi parıl parıl parlar bir hâle gelmişti...

Hemen odasından dışarı fırladı...

Ne kadar da vakit geçirmişti? Şimdi efendisine ne diyecekti?.. Hiç böyle geç kaldığı olmamıştı... Efendisi O'nu bekliyordu. Hazret-i Bilâl koşa koşa gitti. Adam, Bilâl'i görür görmez sordu:

— Yâ Bilâl! Bu zamana kadar ne yapıyordun?

Bilâl boynunu büktü:

— Uyuya kalmışım efendim!

— Senin bu kadar uyuduğunu hiç görmemiştim!.

— İlk defa başıma geliyor!

— Haydi Bilâl, hiç vakit geçirme bugünkü işlerimize koyul!..

— Olur efendim!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh yine eskisi gibi işlerine koyuldu. Bir an evvel akşamın olmasını bekliyordu. O güzeller Pâdişâhına gidip O'na biat edecek ve müminler kafilesine katılacaktı.

Nihayet beklediği an geldi. Güneş ufuktan kayboldu. Bütün Mekke halkı birer birer evlerine doldular.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da odasına girip gecenin ilerlemesini bekledi.

VEFA BAĞININ GÜLÜ...

Vefa bağının gülü, bu defa dikenlerinin içinde nasıl yetişmişti. Can fidanı küfür baltalarına hedef olmadan o Sevgililer Sevgilisini görmek istiyordu Bilâl Hazretleri...

Artık gece iyice ilerlemişti... Bilâl radı'yallahu anh yavaşça kalktı, kapıyı aralayıp etrafını gözden geçirdi... Hayır, hiç kimsecikler yoktu... "Yâ Allah?" deyip oradan hızla uzaklaştı ve Mekke sokaklarının içinde kayboldu.

Kulaklarına gaybî nağmeler geliyordu:

— Ey Bilâl! Yeşilliğin selvileri saf saf durdular, teşrifini bekliyor, gül bahçesine gel!..

Büyük aşk ve vecd çağlayanı adımlarını sıklaştırdı... Koşa koşa gidiyordu. Nihayet bir evin önüne gelip durdu. Gönlü dalga dalga heyecandı... Elini kapının tokmağına uzatıp tıkırdattı:

— Tak, tak!..

— Kim O?..

— Benim, yâ Ebâ Bekir!

— Buyur, hoş geldin yâ Bilâl!

— İşte ecel yeli can kandilini söndürmeden murad ufkuna ulaştım...

— Ben de seni bekliyordum. Haydi hemen Allah Resulüne gidelim...

— Hemen gidelim, yâ Ebâ Bekir!..

PEYGAMBER HUZURUNDA...

İki Peygamber sevdâlısı doğruca Allah Resulünün saadet hanesine gittiler. Ebedî Hayat Müjdecisinin mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içmenin şerefini düşününüz...

Kâinât'ın Efendisi dudaklarında Cennet tebessümleri olduğu halde onları kabul etti. Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh Allah Resûlü'nün mukaddes elini tutup:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; sana biat ediyorum. Allah bir ve sen O'nun Resulüsün... Artık ölüm pahasına da olsa bu yoldan dönmem...

— Allah da seni cennet ile mükâfatlandırır,yâ Bilâl!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh Varlığın Nurundan gönül tasını nûr ile doldurup ayrıldı ve yine kimseye görünmeden gelip odasına girdi; yatağına uzandı...

❁ ❁ ❁

Büyük aşk ve vecd adamı Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlü artık İlâhî nûr ile pırıl pırıl olmuştu. Gönül dudakları hakikat şurubunu içmişti... Şimdi içi içine sığmıyordu. Bu ne büyük bir saadet, bu ne sonsuz bir lütuf idi...

"Cenâb-ı Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem'in dini, hayat dinidir. O'nun şeriatı, hayat âyinesinin tefsiridir.

O'nun cilâsı, taşı ayna yapar. Demirin gönlündeki pası koparıp alır."

Coşkun Peygamber sevdâlısı Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh bundan sonra fırsat buldukça Allah Sevgilisi ile buluşuyor ve O'ndan nûr devşirmeye devam ediyordu...

Günlerce gizli gizli efendisinin yanından kaçıp bütün âlemlerin Efendisine gidip, gelmişti...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'n ruhu, Sonsuzluk Nebisinin kevserinde yıkana yıkana billurlardan daha duru olmuştu...

Nasıl billur olmasın o gönül ki, Cenâb-ı Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem'in mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içmişti.

O insanlığın Ufku Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem ki, Allah'ın bütün âlemlere rahmet diye gönderdiği bir Nebiyy-i Âhir Zaman'dı... Onun hakkında dev Şâir Muhammed İkbâl şöyle demektedir:

"Ey zuhuru ile hayata gençlik getiren Hazret-i Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem, senin tecellîn; hayat rüyasının tâ'biridir.

— Âlemin hilkatına sebep sensin."

"Yeryüzü, senin bârigâhına saha olduğu için kıymet kazanmıştır. Semâlar, senin karargâhının damını öpebildiği için ulvîdir."

"Altı cihet, senin duvarının nûru ile aydınlanmıştır. Türk, Tacik, Arap senin kölendir."

"Cihanda hayat mumunu sen yaktın, köleleri efendilik mertebesine yükselttin."

"Ben, seni gördüm; anamdan, babamdan daha çok sevdim."

Cenâb-ı Mevlânâ kuddise sırruhu da aşkını şöyle dile getiriyor:

"O'nun vasıflarının şehrini, eğer ben devamlı, durmadan söylesem yüzlerce kıyamet geçer de O yine bitmez."

İşte Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh böyle bir Nûr kaynağından ebediyyet iksiri içmişti...

Bilâl-i Habeşî Hazretlerinin varlığında Ebedî Hayat Müjdecisinin üstün ahlâk ve faziletinin derin tesirleri oldu... O'nun ilâhî sohbetleri Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlünde çiçek çiçek yeşerdi... Artık Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh kölelik duygusundan kurtulmuş ideâl sahibi bir insan olmuştu... Bundan sonra bütün dünya bir tarafa olsa Cenâb-ı Bilâl'i yolundan döndüremezlerdi... Nitekim döndüremediler de...

❁ ❁ ❁

Peygamber sevdasıyla bahtiyar olmuş büyük aşk ve vecd kahramanı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh yine bir gece gizlice efendisinin evinden ayrılıp Allah'ın Sevgilisiyle sabaha kadar beraber kalmıştı... Gönlü deniz deniz kaynıyordu... Başı kesilmiş bir mum gibi sabahlara kadar aşk derdiyle iplik iplik yaşlar dökmüştü...

Sabahın erken saatinde Allah Resulünden ayrıldı. Henüz Mekke halkı evlerinden sokaklara çıkmamışlardı. Efendisinin evine dönmezden önce ziyaret ve tavaf maksadiyle Kabe'ye gitti... İçeri girince kendisinden başka kimsenin olmadığını gördü... Oraya sıra sıra dizilmiş suratsız putlara nefretle baktı... Kendi kendine söylendi:

— Ah Bilâl, ah! Bugüne kadar bu hissiz ve duygusuz taş yığınlarına nasıl tapıyordun? Aklının gözü yok muydu, can toprağında mârifetullah ağaçları yetişmemiş miydi? Senin hayat mumunu kim yakmıştı? Senin can sazını terennüm ettiren mızrab kimin kudretiyle vuruyordu? Seni ebedîlik ırmağının kenarında bir çiçek gibi yetiştiren bahçıvan kimdir?

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hem böyle söyleniyor, hem de putların etrafında fır fır dönüyordu. Nihayet döne döne Hübel denilen büyük putun önüne gelmişti... İmânı fokur fokur kaynıyordu. Hübel'e karşı haykırdı:

— Ey suratsız put! Elin kırıldığı gün sen neredeydin? Azamet ve gururun buna nasıl müsaade etmişti? İnsanlar kırılan elinin yerine sana daha iyisini yapmışlardı... Ey ne faydası ne de zararı olmayan taş yığını sana şimdi bir tekme atsam, yüzüne tükürsem bana ne yapa bilirsin?..

Olanca hıncıyla Hübel'in iğrenç yüzüne tükürdü. Sonra avazı çıktığı kadar bağırdı:

— Benim senin yanında zayi edecek vaktim yok, sen böyle bir şeye lâyık değilsin!.. Yakında yüzüstü yerlerde ve ayaklar altında sürüneceksin. O gün elbette gelecektir...

Eşsiz Peygamber incisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh oradan ayrıldı. Fakat orada kendisini gözetleyen bir insan olduğunun hiç farkında olmamıştı. O insan, Bilâl'in putlara yaptığı hakareti görmüş, gizlice peşine takılmış ve O'nu takip etmişti... Artık bundan sonra Hazret-i Bilâl'in çile devri başlayacaktı... O gönlü billurlardan daha duru insanı çile fırınında pişireceklerdi...

ALLAH BİR...

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren Cenâb-ı Risâletpenâh Efendimiz, Rabbin risâletini tebliğe başlamıştı. Küfür kuduzları hayret ve dehşetle ürperiyorlardı... Böyle şey mi olur? O kim, Peygamberlik kim?

Allah'ın Resulü Kureyş ileri gelenlerini Rabbin birliğine davet etmek için Safa dağının eteklerine toplamıştı...

Yüce Allah tarafından:

— Sana emredileni açığa vur!

Fermanı gelince, îmân bayrağı kılıfından çıkarıldı ve Mekke meydanının tâ merkezine dikildi. Hücum doğrudan doğruya putlara ve bağlılık sadece Allah'a.. Böylece mukaddes dâva, bütün müsbet ve menfi, dost ve düşman kutuplarıyla ortaya serilmiş oldu... Ve Kureyş kâfirleri büsbütün çıldırdı...

KÜFÜR FEDAÎSİ

Halef Oğlu Ümeyye, içi acı ve ızdırapla dolu, kederli ve üzüntülü bir halde evinden çıktı...

Kendileriyle beraber babalarını da sapıklık ve akılsızlıkla itham eden Abdullah oğlu Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem hakkında görüşmek üzere doğruca Kureyş ulularının toplantı yaptıkları yere gitti. Hepsi kafa kafaya vermiş bu işi görüşüyorlardı. Ümeyye karanlık ağzını açıp homurdandı:

— Ey Kureyş'in uluları! Büyüyen, gün geçtikçe daha da büyüme istidadı gösteren şu tehlikenin önlenmesi lâzımdır...

Muhammed'in (aleyhi's-selâm) ortaya attığı din dâvası durdurulmalıdır... Bu selin önüne set çekmezsek yakında bütün Mekke oymağını peşinden sürükleyecektir...

Bütün zaman ve mekân boyunca hak ile bâtıl, îmân ile küfür, ilim ile cehalet mücâdele etmişlerdir ve kıyamete kadar da mücâdele devam edecektir...

İşte şimdi yeni bir mücâdele başlıyordu... Allah'ın âlemleri kurtarmaya gönderdiği en büyük kurtarıcı küfrün zehirli oklarına hedef oluyordu... Sade O mu?

Hayır!.. O'nun mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içen herkes küfür okuna hedefti...

Küfür kuduzu Ümeyye bu yeni dine karşı gösterilen alâkadan çok huzursuz olmuştu... Sonsuzluk Nebisinin bütün Kureyşlileri toplayıp vakar ve heybet içinde, parmaklarını yakındaki bir dağın zirve noktasına çevirip:

— Bakın Kureyşliler, bakın ve kulak kesilin!.. Ben size desem ki, işte şu dağın arkasında bir düşman toplandı; şehre hücum etmek üzeredir. Hücum edecek ve malınızı mülkünüzü yakıp yıkacak, çoluk çocuğunuzu kesip biçecek!..

Ve seslerini daha da yükseltip:

— Böyle deseydim bana inanır mıydınız?

Diye hitap etmesi ve bütün Kureyşlilerin de hep bir ağızdan:

— İnanırdık! Çünkü sen yalan söylemezsin! demeleri...

Bunun üzerine başını vecd içinde yükseltip en can alıcı darbeyi indirmesi:

— Öyleyse buna da inanın! Ben Allah'ın Resulüyüm! Size Hak Dini bildirmeye, sizi kıyamet günüyle korkutmaya memurum. Buna da inanın öyleyse!..

Diyerek dâvasını açıkça ortaya dökmesi dayanılacak gibi değildi.

Ümeyye bir türlü bu düşüncelerden kurtulamıyordu. İslâm dinine girenlerin günden güne çoğalması endişesini büsbütün artırmıştı..

Ümeyye bu düşüncelerin tesiri altında yoluna devam ederken uzaktan Avf oğlu Abdurrahman'ı gördü. Hemen seslendi:

— Ey Abdi Amr... Ey Abdi Amr!.. Abdurrahman başını çevirip sesin geldiği

tarafa baktı. Fakat cevap vermedi, yine yoluna devam etti... Ümeyye sesini daha da yükseltti:

— Ey Abdi Amr... Ey Abdi Amr!

Abdurrahman yine cevap vermedi... Bu defa Ümeyye koca göbeğini sallaya sallaya arkasından koştu ve ona yaklaşınca:

— Ey Abdi Amr, dedi; Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem seni de mi ifsad etti? Sen de mi O'nun peşine düştün? Atalarının dinini terk ederek İslâm mı oldun? Sana Abdi Amr diye çağırıyorum da cevap bile vermiyorsun.. Babanın sana taktığı ismi neden beğenmiyor sun?

Muazzez sahâbî Hazret-i Abdurrahman radıya'llahu anh öfkeyle haykırdı:

— Ey Ümeyye! Ben Allah Resulünün elinden saadet suyu içtim ve Müslüman oldum. Müslüman olduktan sonra bana Abdurrahman ismi verildi. Bunu bilmiyorsan bundan sonra öğren!

Küfrün alık adamı yine homurdandı:

— Ben Rahmân'ı bilmiyorum. Senin ismin bence de bilinen bir isim olsun ki, ben seni onunla çağırayım. Ben seni evvelki isminle çağırdığım zaman sen cevap vermezsen ben de anlamadığım bir isimle seni çağıramam!

— Ey Alinin babası! Öyleyse sen aramızda bana uygun bir isim bul.

— Senin ismin Abdülillâh olsun!

— Peki, öyle olsun!

— Bundan böyle seni bu isimle çağırırım! Sen nasıl oldu da Muhammed'in (salla'llahu aleyhi ve sellem) dinini kabul ettin? Atalarının dinini nasıl bıraktın? Sana böyle bir şeyi hiç yakıştıramıyorum?

— Asıl ben sana acıyorum! Küfür ve dalâlet içinde ömür sürüyorsun...

İslâm Allah'ın dinidir. Hazret-i Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem de Allah'ın Resulüdür. Ben bütün varlığımla buna inanıyorum. Yakın bir zaman sonra göreceksin ki, bu din bütün dünyayı nura boğacak ve siz nasipsiz nasibinizde kalacaksınız.

— Çok acı konuşuyorsunuz!

— Hakikat daima acı olur!

Böyle konuşa konuşa Dârunnedve'nin önüne geldiler... Ümeyye, Hazret-i Abdurrahman'dan izin isteyip ayrıldı...

HIYANET ŞEBEKESİ...

Kureyş'in ileri gelenleri Dârunnedve'de toplanmış Ümeyye'yi bekliyorlardı. Onun da gelmesiyle sayıları tamam oldu.

Kafaları kanayan bu İnsan yığınları kendilerinin bile var olmasına sebep olan Kâinât'ın Efendisini yok etmek için plânlar hazırlamaya çalışıyorlardı...

Varlığın Nurunu ve O'na gönül veren muazzez insanları kıskaç içine alıp ezmek istiyorlardı...

Tam bu toplantı yapılırken bu sırada Ümeyye'nin yanına biri sokuldu. Kulağına eğilip gizli gizli fısıldadı.

Ümeyye'nin imansız suratı karma karışık oldu. Rengi değişti, gözlerinde şimşekler çaktı... Duyduğu haber O'nu can evinden vurmuştu. Bu nasıl olurdu?

Böyle bir şeyi rüyasında görse inanmazdı... Ağzından köpükler saçarak sordu;

— Bu söylediklerinin doğruluğundan emin misin?

— Elbette eminim!

— Demek bir kaç defa O'nun, Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem'in yanına gidip geldiğini gördün?

— Evet, bu gözlerimle gördüm O'nu...

— Nasıl olur bu?

— Oluyor işte... Fırsat bulur bulmaz hemen O'nun yanına gidiyor.

— Hayret! Böyle bir şeyi hiç hatırımdan geçirmemiştim!..

— Aman efendim! Dahası var, onda bu söylediklerimden daha korkunç şeylere şahit oldum. ..

— Ne imiş onlar?

— Gözlerimin gördüklerini dilimle anlatmaya muktedir değilim. Keşke bunları görmemiş olsaydım...

— Beni büsbütün meraklandırdın. Söyle gördüklerini söyle...

Karanlık adam biraz durdu... Belli ki gördüklerini söylemek O'na acı veriyordu. Ümeyye üsteledi:

— Haydi söyle!

— Gördüm... Evet onu, büyük Putumuz Hübel'in yüzüne tükürürken de gördüm!..

Ümeyye hayret ve dehşetle ürperdi... Âdeta bir sırtlana dönmüştü. Karanlık ağzını açıp bağırdı:

— Neler söylüyorsun?

— Gördüklerimi olduğu gibi söylüyorum!

— Demek bu kadar ileri gitti ha?

— Evet, evet!.. İşte dediğim gibi yaptı!.

— Vay beyinsiz ahmak köle vay!

❋ ❋ ❋

Artık Ümeyye kâfiri kudurmuştu. Yüreği öfke ve intikam ateşiyle fokur fokur kaynıyordu. Kalbini teskin etmek ve öfkesini söndürebilmek imkânı yoktu... Şimdi kölesi Bilâl'e vereceği cezayı düşünüyordu. O'na öyle bir işkence yapmalıydı ki, bütün âleme ibret olsundu... O kim oluyordu ki, din değiştiriyordu?..

Ümeyye kâfirinin yüzü en korkunç canavarı bile gölgede bırakacak hâle gelmişti... Yerinden bir ok gibi fırladı... Hemen gidip kölesini işkence fırınında eritmek istiyordu... Ebû Cehil, O'nun bu üzüntülü hâlini görünce sordu:

— Hayrola yâ Ümeyye! Ne var? Ümeyye'nin yılan dili fısıldadı:

— Ne hayrı be birader! Şerrin tâ kendisi..

— Beni meraklandırdın, çabuk söyle!

— Hiç sorma başıma gelenleri...

— Ne olmuş?

— Kölem Bilâl...

— Ne olmuş, Bilâl ne yapmış?

— Ne yapacak! Öyle bir cinayet işlemiş ki, dağ, taş yerinden oynar!..

— Kimi öldürmüş?

— Ortada ölüm diye bir şey yok... Ondan bin kat daha beteri var.

— Nedir o?

— Beyinsiz köle putlarımıza küfür etmiş, yüzlerine tükürmüş, Peygamberlik iddia edenin dinine girmiş.

Ebû Cehil duyduğu haberin tesiriyle olduğu yere yığılacak gibi oldu...Yüz hatları değişti... Gözlerinden adetâ kıvılcımlar yağıyordu... Bir müddet sükût ettikten sonra avaz avaz bağırdı:

— Ne zamana kadar bu hâle tahammül edeceğiz? Bundan daha büyük fitne olamaz. Bundan daha beter felâket görmedim ben...

Bundan daha korkunç gün bilmiyorum...

Ümeyye de O'nu tasdik etti:

— Gerçekten öyle... Bundan büyük fitne olamaz.

Ebû Cehil yine öfkeyle haykırdı:

— Ey beyinsiz köle! Hakkında işittiklerim doğruysa vay başına geleceklere...

— Hayır, hayır!.. Vah bizim hâlimize... Biz bu günleri de mi görecektik?..

MUKADDES ÇİLE DEVRİ BAŞLIYOR

Küfrün köleleri kafa kafaya verip plânlar hazırladılar. Artık Müslümanlara hayat hakkı tanımayacaklardı. Nerede bir Müslüman görseler onu küfrün pençesinde ezeceklerdi...

Toplantı bitmişti. Ebû Cehil Ümeyye'ye şöyle dedi:

— Ey Ümeyye! Sen hemen git. Şu beyinsiz kölenin dersini ver. O'na öyle bir ceza ver ki, dininden dönen beyinsizlere ders olsun... Ey Ümeyye! Hiç acıma. Kalbinde ne kadar merhamet damarı varsa onları söküp at... Bu habis ruhlu köleye kan kustur... Bunun derisini yüz... Bunun canını yavaş yavaş al... Bunu sokaklarda dağdan inmiş vahşi bir canavar gibi sürükle...

Ümeyye yerinden kalktı. Kulaklarında Ebû Cehil'in sözleri akisler yapıyordu. Hemen dışarı fırladı... Mekke sokaklarına daldı ve evinin yolunu tuttu... Öyle öfkeyle gidiyordu ki, görenler hayret ve dehşetle ürperdi..

Evinin olduğu yere geldi ve doğruca Bilâl'in odasına gitti. Kapının önünde durup kulak kabarttı. O ne? Bilâl bir şeyler okuyordu... Bilâl'in tatlı nağmeleri içeriden hafif hafif dışarıya aksediyordu... Bilâl radıya'llahu anh, derin bir vecd içinde Kur'ân-ı Kerîm okuyordu... O ne edâ, o ne ahenk, o ne çağlayış...

Bütün dikkatini toplayıp dinlemeye başladı... Öyle güzel şeyler işitiyordu ki, ömründe böyle tatlı ve ahenkli bir şey duymamıştı... Bu işittikleri ne şiire benziyordu. Ne manzum bir şeye... Ne kadar tatlı ve mest edici bir şeydi bu... Kendi kendine mırıldandı:

— Köleyi büyüleyen şeyler işte bunlar olacak... O'nun getirdiği Kur'ân bu olacak... Şimdi meseleyi daha iyi anlıyorum... Belki bunların tesiri altında Bilâl nefsine uydu da putlara küfretti...

O ân, evet tam o ân..

Küfür kuduzu Ümeyye'nin göğsünde düğüm düğüm çöreklenen öfke ve kin galeyana geldi. Bütün kuvvetini toplayıp kapıya yüklendi ve bir yıldırım gibi içeri girdi... Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, kendini efendisinin karşısında buldu.

Öfke ve intikam ateşiyle deliye dönen Efendisinin yüzü korkunç bir hâl almıştı... Artık olan olmuştu. Bu işin gizli bir tarafı kalmamıştı... Büyük bir îmân ve asalet âbidesi olan Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, her hangi bir korku ve telâş alâmeti göstermeden tepesine inecek musibet darbelerini beklemeye başladı.

Ümeyye avaz avaz bağırdı:

— Nedir o, ne okuyordun?

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi cevap verdi:

— Allah'ın Kelâmını okuyorum!

— Allah ne zaman konuşmuş? Hangi Tanrı'dan bahsediyorsun?

— Rahman ve Rahîm olan Allah'dan bahsediyorum!

— Rahman mı dedin?

— Evet, öyle dedim!

— O mu konuşmuş?

— O şânı pek yüce olan Allah, kulu ve Resulü Hazret-i Muhammed Mustafa salla'llahu aleyhi ve selem'e kitap ve hikmet göndermiştir!

— Kes diyorum sana! Beyinsiz köle!..

— Siz sordunuz ben de cevap verdim!

— Yeter artık şu hezeyana bir son ver!.. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, kafir adama karşı bir arslan gibi kükredi:

— Rabbime and olsun ki, O hakikatin tâ kendisidir...

— Şu senin Rabbin kimdir?

— Benim Rabbim öyle bir Allah'tır ki O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Yerlerin, göklerin ve bunlarda mevcud olan bütün varlıkların Rabbidir... Gökler, güneşler, aylar, yıldızlar, zerreler, küreler ne varsa hepsi O'nun kudretiyle var olmuştur... Can ırmağımızı O çâğlatmıştır. Altın başaklı lâleler, elmas renkli inciler, ipek kanatlı kuşlar hepsi O'nun eseridir... Bütün noksan sıfatlardan ben O'nu tenzih ederim!..

Kuduruk kâfir sesini yükseltti:

— Sus ey pis köle! Yoksa şimdi senin canını alırım...

— Benim canımı sen vermedin ki...

— Bir de karşı geliyorsun ha?

— Benim Rabbim birdir. Eşi ve benzeri, yoktur. Her şeye kadirdir...

Kuduz kâfir Ümeyye deliye döndü. Tehdit ve öfke ile yeniden haykırdı:

— Ey din değiştiren dönek! Sihirlenmiş bir adamın peşine düştün de tanrılarımızı inkâr ettin, kâfir oldun. Öyle mi? Sen kötü bir kulsun. Kötü bir yola düştün... Kötü bir işe giriştin... Senin yüzünden başımıza musibetler, yıldırımlar, şimşekler, tufanlar inecek...

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, birden bir volkan gibi fışkırdı. En taşkın îmân vecdi içinde haykırdı:

— Hayır, hayır! Ben kâfir olmadım... Aksine mü'min oldum. Allah beni dosdoğru yola hidâyet buyurdu... Gönül ufkumda İslâm güneşi doğdu. Gönül toprağıma Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve selem'in muhabbet damlası düştü... İmân havzında Kur'ân iksiriyle yıkanıp tertemiz oldum. Senin dediğin gibi fena bir yola düşmüş değil, şeriat caddesine girmiştim...

Küfür heyulası daha fazla sabredemedi. Bir sırtlan gibi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın üstüne yürüdü ve imân aynası berrak yüzüne şiddetli bir tokat attı ve ortalığı çınlattı:

— Ey beyinsiz köle! Kölelere, kendi arzularına göre hareket etme hakkı ne zaman tanınmıştır? Efendilerinin tanrılarını bırakıp da başka tanrılar seçme hürriyetine ne zaman sahip olmuş bunlar?

Bana bak ey siyah köle! Sen benim kölemsin. Malımda nasıl tasarruf edersem senin üzerinde de öylece tasarruf etmek hakkımdır.

Sana istediğim şeyi yapabilirim. Sen de benim istediğim şeyi yapmaya, inandığım şeye inanmaya, kabul ettiğim dini kabul etmeye mecbursun!..

— Emirleriniz başım üzerinedir efendim! Gerçekten ben sizin kölenizim. Bunu pek iyi biliyorum. Herhangi bir eşya gibi benim üzerimde tasarruf eder ve bana istediğinizi yapabilirsiniz. Ve ben de sizin istediğinizi yapmayamecburum...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, burada sözlerine biraz ara verip durdu ve birden ortalığı çınlattı:

— Fakat siz de şunu iyi biliniz ki, siz benim yalnız cismime mâlik olma imkânına sahip oldunuz. Ama aklıma, vicdanıma, kalbime ve içimde gizlediğim şeylere asla sahip olamazsınız... Sevmek veya sevmemek, inanmak veya inanmamak, bunlar be-

nim iç âlemimle alâkalı şeylerdir... Benim vicdanıma perçin vurmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Beni; hiç kimse Allah'ın hidâyet buyurduğu dini terke mecbur edemez... Yorulmayınız, boşuna uğraşmayınız efendim! Çünkü bir defa akıl güneşi kalb semâsını aydınlattı... Vahiy mumu bir defa sönmemek üzere yandı... Ve insanlığın kurtarıcısı Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içtim. Gönlüm O'nun nuruyla öyle aydınlandı ki, O'nun güzel yüzünden asla gözümü ayıramam ben... Ben artık Müslümanlık bahçesinde gül topluyorum. Dikenin acısına elbette katlanacağım... O Sonsuzluk Nebisi çemenin yolunu kesenlerden lâlenin intikamını alacak... Gonca ve gül bezmine başka bir düzen verecek... O cihan kadehini Kur'ân nuruyla dolduracak... Ezel gecesinden bir yıldız getirip cihan gecelerini aydınlatacak... O, öyle bir Nebiyy-i Âhir Zamandır ki; Hazret-i Âdem aleyhi's-selâm, ruh ile cesed arasında çalkalanırken O, Nübüvvet takviminin ilk ve son yaprağı olmuştu... Cihan, O'nun güneşlerden parlak nuru ile ışıldayacak. Rahmet bulutları, hikmet şimşekleri O'nun gönül ufuklarından dökülecek... Ebediyyet serinliği O'nunla bilinecek. Kalb-i şerifinin hakikat denizinden kabaran hikmet dalgaları, idrak sahillerini aşacak. Her güzellik, O'nun cemâlinde tüllendi. Bu hilkat bahçesi O'nun yüzü gibi bir hakikat gülü görmedi. Analar O'ndan yükseğini doğurmadı. O eşi ve benzeri olmayan varlık güzeline hayat ve fazilet elbisesi kudret makasiyle biçilmiştir... Hamd ü sena bayrağı O'nun elindedir. Peygamberlerle beraber ümmetler O'nun gölgesindedir.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın bu sözleri Ümeyye'yi korkunç bir canavara döndürmüştü... Hâin adam Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı ayağının altına alıp tekmelemeye başladı... Bir taraftan da ağzından köpükler saçılıyordu. Öyle deli deli bağırıyordu ki Hazret-i Bilâl bile adamın kudurduğunu sanmıştı:

— Ey nankör, köle, diyordu; kendine gel!.. Aklını başına topla, yoksa canını alırım! Muhammed salla'llahu aleyhi ve selem'in ifsad ettiği o habis ruhunu vücudundan çıkarırım...

Büyük aşk ve vecd kahramanı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a haykırdı:

— Hayır, hayır! Allah'ın Resulü O'nu ifsad etmedi. O'nda hidâyet meşalesini yaktı, hakikat nurlarını deste deste gönlüme doldurdu. Ben O'nu gördüm de canım devlet gülistanı oldu... Ben O'nu sevdim de, hayat mumum Kabe mumuna döndü...

— Ey Bilâl! Benim emirlerime karşı gelmekde ısrar edip bu dalâlete ve bu sapıklığa hâlâ devam edecek misin?.

— Ben senin bâtıl emirlerine karşı geliyorsam da Allah'ın yüce emirlerini tutuyor, O'na itaat ediyorum!..

Küfrün kölesi, alık ve sapık adam bar bar bağırıyordu:

— Ey siyahi kadının oğlu! Kehânet mi taslıyorsun? Lat ve Uzza hakkı için sen bu dini terk edinceye kadar sana en çetin acı ve işkenceyi çektireceğim!.. Neden hep O'nu anıyor, O'nu övüyorsun? Neden benden yüz çevirdin? Neden bizim atalarımızın dinini bıraktın?

İrfan denizine gark olmuş yüce sevdâlı, gönlü elmas renkli incilerle bezeli aşk ve vecd adamı hiç çekinmeden efendisine meydan okudu:

— Bana bu mukaddes dini bıraktırmak için beni parça parça etsen, bin canım olsa da her gün birini alsan vallahi ben bu dini terk edemem!.. Çünkü, benim başıma devlet kuşu kondu. Gönül ocağımda Muhabbetullah çırası yandı... Ömür ipime îmân incileri dizildi... Benim gönlüm şehrimde öyle bir padişah taht kurdu ki, ben candan da, tenden de vaz geçtim...

Fakat Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, daha fazla konuşmadı... Ümeyye O'nu hemen susturdu ve tekmelemeye başladı... Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh, tekmeleri yedikçe haykırıyordu: "

— Ahaddir, ahaddir!.. Birdir... Birdir!..

Ümeyye'nin karanlık ağzı açıldı... Avaz avaz bağırdı:

— Vay nankör köle vay! Sen böyle değildin. Bu kudreti nerden alıyorsun? Ben sana en iyi yemekleri yedirmiş, en güzel elbi-

seleri giydirmiştim... Şimdi bana isyan ediyorsun... Bunun ne demek olduğunu biliyor musun?

— Yedirdiğin yemekleri, giydirdiğin elbiseleri başıma kakma! Her halde sen bunları bana Allah rızâsı için yapmadın...

— Sus nankör!..

— Nasıl susarım ki, sana isyan ettiğimi söyleyerek beni dövüyorsun... Fakat sen bunca sene Allah'a isyan ettin, hâlâ da ediyorsun... Yarın seni de Hakk'ın askerleri dövecektir!..

— Neler diyorsun sen?..

— Hakikati söylüyorum!

— Ey belâlara, musibetlere, tufanlara uğrayasıca!..

— Öyle deme, öyle deme! Bu haksız beddualar bir gün seni yakar...

Ümeyye bir kahkaha attı:

— Beni mi yakar?

— Evet, Kahhâr-ı Zülcelâl mazlumun hakkını zâlimden alacaktır!..

— Bunları sana Muhammed salla'llahu aleyhi ve selem mi öğretti?

— O Nebiyy-i Muhterem, bütün âlemlere Rahmet olarak geldi. Öğrettikleri de ancak haktır!

— Görürüz, görürüz! Bu işe ne kadar dayanacağını, ey Bilâl!

— Yaratan Rabbime ruhumu teslim edinceye kadar...

Kin ve öfkesinden Ümeyye'nin gözleri dönmüş, yüzü kıpkırmızı olmuş, korkunç bir canavar hâlini almıştı... Bir ok gibi kapıya doğru fırladı, bir tekmede kapıyı açtı ve olanca sesiyle bağırdı:

— Ey hizmetçiler! Koşun buraya... Koşun!..

Hizmetçiler koşarak geldiler... Küfür heyulasının karşısında iki büklüm oldular:

— Buyurun, efendimiz! Ümeyye eliyle Bilâl'i işaret etti:

— Soyun şu nankör kölenin elbiselerini!..

— Peki, efendimiz...

— O'na eski elbiseler giydirin ve elini ayağını güzelce bağlayın!

Hizmetçiler, efendilerinin dediğini yapmak için Bilâl'e doğru yöneldiler. O anda Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bir îmân âbidesi gibi dimdik duruyordu. Ne en ufak bir korku, ne telâş. Gözlerinde îmân kıvılcımları çakıyordu... Gönlü billurlardan daha duru idi... Ümeyye'ye dedi ki:

— Acele etmeyin! Buyurun alın şu kıymetli elbiselerinizi. Benim bunlara ihtiyacım yok... Ben vücuduma îmân elbisesi giymişim, İslâm rütbesi ile rütbelenmişim... Siz beni hiçbir şeyle yıldıramazsınız. Alın işte elbiselerinizi!..

Üzerindeki elbiseleri bir hamlede çıkardı. Getirilen eski elbiseleri giydi. Sonra da ellerini uzattı:

— Haydi bağlayın!

Hemen ellerini bağladılar... Yüce Allah'a tam bir tevekkülle bağlandı... Başına gelecek musibetleri, çekeceği işkenceyi düşünmedi bile...

Ümeyye kuduzu, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın bu misilsiz îmân ve metanetini gördükçe büsbütün kudurdu... Gönlündeki kin ve öfke

dalga dalga kabardı. Ağzından köpükler saçılıyordu. Pür hiddet ilerledi. Elindeki ipi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın boynuna geçirdi... Fakat bu da ne? Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, yine tebessüm ediyordu. Adetâ O'nunla eğleniyordu... Bu köleye böyle ne olmuştu? Bu gücü O'na kim veriyordu?.. Ümeyye çıldırdı ve avaz avaz bağırdı:

— Ey siyahı kadının oğlu! Elbetteki azabım çok korkunç olacaktır!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, tane tane cevap verdi:

— Allah'ın azabı daha şiddetlidir!

Ümeyye artık kendini kaybetmişti. Elindeki ipi kendine doğru kuvvetle çekti... İp Hazret-i Bilâl'in boynuna gömülmüş canını iyice yakmıştı... Fakat hiç ses çıkarmadı... Şimdi Ümeyye önde O arkada evden çıkmışlardı... Tıpkı dağdan indirilen bir vahşi canavar gibi. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın boynunda ip sokak sokak dolaştırıyordu... Nihayet mahallenin çocuklarını topladı.. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı onlara teslim etti:

— Tutun şu dininden dönen nankör kölenin ipini, Mekke sokaklarında böylece dolaştırın da bütün âleme ibret olsun!.

Çocuklar Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın etrafına toplandılar. Alkışlar, küfürler, hakaretler, kahkahalar göklere çıkıyordu...

Kâfirlerde ışıksız bir kafa, güneşsiz bir rûh...

ÇİLE ÜSTÜNE ÇİLE...

Kureyş çıldırıyor. Köpürûp taşan İslâm selini durdurmak için, başını ellerinin içine almış, hayâl âleminin ötesindeki çârelere kadar düşünüyor...

Kâinât'ın Efendisine, Sıddîk-ı Ekber'e ve ileri şahsiyetlere fazla bir şey yapamayan Kureyş kâfirleri, canavar pençelerini müdafaasızların boğazlarına geçiriyordu...

Bu muazzez insanları hidâyet yolundan döndürmek, hiç olmazsa en acıklı sefalet ve mazlumluk çizgilerine bürümek istiyorlardı...

Bu büyük mazlumlardan Ammar İbni Yâsir'in mü'mine annesini tepeden tırnağa didiklediler. Ebû Cehil hınzırı, muazzez kadının başına bir de darbe çaldı ve O'nu, cansız yere serdi...

Müslümanlıkta ilk mazlum ve şehîd kadın...

Müslüman anne, küfürdekilerin karşısına çıkıp, en taşkın cezbe haliyle bağırmıştı:

— Hamdolsun Allah'a ki, Müslümanım!..

❁ ❁ ❁

Çile değirmeni mâsûm ve mazlum insanları un hâline getiriyordu... Roma sirklerinin yerine Mekke meydanları, parçalayan arslanlar yerine kavuran güneş...

Buğz u adavet çölleri, kan akan vadiler, ölüm kusan darbeler, îmânsız kalpler, dümensiz kafalar...

Mü'min ve mazlumların sırtlarına, çıplak ten üzerine demir zırhlar geçirip, güneşin bir yanardağ kesildiği saatlerde açıkta beklettiler...

İmân ehlinin karşısında bütün bir curcuna; türkü, yuha, tükürük, tokat, tekme, küfür...

Fakat hepsinin yüzü de güneş gibi parlak... Büyük bir tevekkül, teslimiyet, huzur ve emniyet. ..

Ve sabır... Sabır... Sabır!...

Dininden dönen tek insan yok..

❁ ❁ ❁

Öldürücü ve kavurucu güneş altında çırılçıplak, kumlara arka üstü yatırılıp karınlarına değirmen taşları, kaya parçaları koydukları da var...

Aldıkları cevap:

— Allah bir!..

Bir cariyeyi o hâle getirdiler ki, gözleri görmez oldu. Başına üşüşüp bağırdılar:

— Bize dön ve kurtul!

— Hayır, ben kurtulmuşum! Siz kurtulmaya bakın!

Diye cevap verdi.

— Gördün mü, dediler; Lât ve Uzza gözlerini kör etti...

— Hayır, dedi; gözlerimi perdeleyen Allah'dır; başkasını verecek olan da yine O...

Ve imânında sebat edip sabreden, çilesini dolduran kadının gözleri Allah'ın inâyetiyle açıldı...

Ezâ ve cefâ defteri günden güne kabarıyordu... Küfrün kanlı pençesi mazlum mü'minlerin gırtlağına gömülmüştü... Fakat İslâm denizi de yükselmeye devam ediyordu... Bu deniz bir gün bütün küfrü silip süpürecek ve nûr dalgaları hâlinde insanlık sahiline inciler serecekti.

ÇOCUKLARIN ELİNDEKİ İNCİ...

Eşsiz Peygamber incisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın boğazında ip, bir sürü şımarık çocuk peşinde sel gibi akıyor... Mekke sokakları çocuk çığlıklariyle çalkalanıyor... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh oradan oraya sürükleniyor... Mekke halkı bu gökleri tutan çığlıkların ne olduğunu anlamak için sokaklara kümelenmiş bekliyor... Ve ileri atılıp soranlar:

— Bilâl'e ne olmuş, Bilâl'e ne olmuş? Çocuklar cevap veriyor:

— O Lât ve Uzza'yı inkâr edip dinden çıkmış... Efendisi O'nu işte böyle cezalandırıyor...

Kureyş kâfirleri köpürüyor:

— Öyleyse O'na merhamet etmeyin. Yüzüstü yerlerde sürükleyin. Tâ ki aklı başına gelene kadar...

Aşk ve vecd çağlayanı Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh gayet sakin... Dudaklarında İlâhî bir tebessüm... Ne tarafa çekerlerse o yana gidiyor ve her adım başında haykırıyor:

— Ahaddır, Ahaddır... Birdir... Allah birdir!.. Bu kelimeleri duyan küfür köleleri büsbütün çıldırıyor ve olanca küfürlerini kusuyor...

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Allah'a inanmanın verdiği büyük huzur içinde bu tufanın geçmesini bekliyor... Fakat Kureyş kâfirleri bu eşsiz inciyi işkence fırınında eritmek, cefa değirmeninde öğütmek emeliyle çırpınıp duruyor...

Boynunda küfür ipi sokak sokak gezdirilen bu inanmış adam hiç bir şeyden yılmıyordu... Tam öğle vakti olmuştu... Güneş sanki ateşten yıldırımlar yağdırıyordu... Mekke sokakları yanıyor; yanıyordu...

Kâfir çocukları bu işe daha fazla dayanamadılar. Yoksa işkence akşama kadar devam edecekti... Çaresiz kalınca Hazret-i Bilâl'ı alıp evlerine döndüler...

O elmas renkli inci, altın kalbli mü'min, çiçek bakışlı büyük insan bir paçavra gibi atıldı...

Çocuklar hemen koşup Ümeyye'ye haber verdiler:

Bilâl'i getirdik!..

Kuduz kâfirin gönlünde bir ümit ışığı yandı. Ona göre artık Bilâl radıya'llahu anh, bunca eziyet ve cefadan sonra aklını başına almış olacaktı. Ümit ve heyecan dolu bir kalble kalkıp Bilâl-i Habeşî'nin odasına gitti... Fakat Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, hiç oralı bile olmadı, yerinden bile kımıldamadı... Ümeyye işi yumuşaklığa vurdu, O'nun bu hâlini görmemezlikten geldi... Tatlı ve engin bir ümitle sordu:

— Nasıl yâ Bilâl! Aklını başına aldın değilmi?

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh gök gibi gürledi:

— Birdir... Bir... Allah bir!

Ümeyye olduğu yere yığılacak gibi oldu... Titrek bir sesle bağırdı:

— Ey Bilâl! Yeter artık!.. Beni daha fazla kızdırma... Yoksa senin canını alırım, derini yüzerim!..

— Birdir... Bir... Allah bir!

— Sus, sus, sus!. Beni deli edeceksin sen... Gel aklını başına devşir. Bu sözlerden vazgeç, tekrar dinine dön!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hiç oralı bile olmadı. Efendisine karşı bir dağ gibi durdu ve tane tane konuştu:

— Ben Tuba gölgesini gördüm, sonsuz devlete erdim. Bundan sonra mı eski sapıklığıma döneceğim? Sen gururlandın, aldandın da O'ndan yüz çevirdin... Hayâl denizinde yüzüp durdun... Esas sen benim vicdanıma baskı yapmayı bırak... İlâhî aşk, benim can damarımı çekmeye başladı, aşkın gözyaşları çiğ danesi gibi mârifetullah günlerinin goncalarına döküldü: Artık ben o bâtıl yola nasıl girebilirim?..

Ümeyye deli deli bağırdı:

— Ey siyahı kadının oğlu! Seni parça parça eder sokaklardaki itlere yediririm. Benim kölem olduğunu ve hiçbir hakka sahip bulunmadığını ne çabuk unuttun...

— Birdir... Bir... Allah bir!..

— Lât ve Uzza adına and olsun ki, sana hayatı haram edeceğim. Can kandilini zulüm rüzgârıyle söndüreceğim. Buğz u adavet tokmağıyla beynini parçalayacağım.

Ve bir sırtlan gibi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın üzerine atıldı. İki eliyle boğazına sarıldı. Azap pençelerini iyice sıktı.. Bilâl radıya'llahu anh nefes alamaz olmuştu. Fakat o hâlâ sıkıyor, sıkıyordu... Bir müddet sonra birdenbire bıraktı:

— Hayır, hayır, dedi; seni öldürürsem azabımdan kurtulur, rahata kavuşursun. Halbuki ben seni buğz u adavet fırınında pişirmeliyim. Ciğerlerini lime lime edip koparmalıyım... Gözlerini yerinden çıkarmalıyım... Seni dünyaya geldiğine pişman etmeliyim... Hayır, hayır! Seni öldürmeyeceğim... Seni intikamımın zehirli dişleriyle ezeceğim...

Hâin kâfir Hazret-i Bilâl'i öyle bir itti ki, aşk ve vecd çağlayanı insan, yüzüstü yuvarlanıp gitti... Kafası duvara çarpıp beyni yerinden oynadı...

Ümeyye deli gibi kapıya doğru koştu... Tam kapıdan çıkacaktı ki, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın imanlı ve gür sesi ortalığı çınlattı:

— Birdir... Bir... Allah bir!..

Ümeyye geri dönüp Hazret-i Bilâl'e birkaç tekme daha savurdu. Gözlerinden ateşler yağıyordu... Yüzü korkunç bir sırtlana dönmüştü... Fakat Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hiç korkmadı.. Yine aynı heybet ve vakar içinde haykırdı:

— Ahaddır, Ahaddır!.. Allah birdir, Allahbirdir!.

Ümeyye bu sesi duymamak için odadan zor çıktı: Hayret ve dehşet içinde kalmıştı...

Bu köleye böyle ne olmuştu?

Bu gücü kimden alıyordu?

Bir türlü buna aklı ermiyordu... Ve hırsından kuduruyordu!..

❁ ❁ ❁

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlü eşsiz incilerle doluydu. Gönül toprağına Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in muhabbet damlası düşmüştü... Akıllara yol gösterici olan âlem sultanı O'nun aklına en güzel yolu göstermişti... Cihanda Hazret-i Mustafa'nın nuru olmasa aydın gün bile gece olurdu. O öyle bir Peygamber-i Ekber ki, vahiy mumunun nurları O'nun mukaddes elinde parladı... İşte O'nun pınarından su içen Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, bir îmân arslanı kesilmişti... Bütün müşriklere meydan okuyordu... Aşk ne yüce bir şey ki, köleyi bile padişah yapıyor...

Pakistan'ın dev şâiri Muhammed İkbâl şöyle diyor:

— *"Aşk, bahçelere bahar rüzgârı hediye eder. Aşk dağ eteklerine yıldız gibi goncalar serper. Aşk güneşinin ışığı, denizleri deler geçer de balığa yolunu bulduran bir göz ihsan eder."*

İşte Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın aşkı işkence fırınının o canlar yakan alevlerini söndürüyordu... Cihan sanki bir gülistan oluvermişti. Bunca ezâ, bunca cefâ O'nun îmânını daha da arttırıyordu... Yine bir gün Ümeyye, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı yatırmış diken dalıyle dövüyordu. Cenâb-ı Bilâl radıyallahu anh da dikenlere canını feda etmekteydi. Çünkü kâinatın kal-

binde yepyeni bir nizamın temeli kurulmuştu... Muhabbet denizine hidâyet gemisi açılmıştı. Felek şişesine billûrî ırmaklar akmıştı.. Artık hiçbir şey ve hiçbir kimse O'nu yolundan döndüremezdi... Efendisi sordu:

— Neden hep Ahmed aleyhi's-selâm'ı anmaktasın? Sen kötü bir kulsun. Benim dinimi inkâr ediyorsun...

— Ben O'nu gördüm de canım ululuklara daldı... Gönlüme gaybî inciler doldu. O'ndan bana bir nişan erişti de nûr salkımları hayat fidanımın meyvesi haline geldi... O'nun muhabbetiyle dökülen gözyaşlarını Cebrail aleyhi's-selâm toplayıp yüksek Arş'ın üstüne serpiyor. O'nun kalb-i şerifinin hakikat denizinden kabaran hikmet dalgaları, idrâk sahillerini aştı. Beyan akışlarından çöllerden cennet pınarları taştı. Bu hilkat bahçesi, O'nun yüzü gibi bir gül görmedi.. O eşi ve benzeri olmayan varlık güzeline hayat ve fazilet elbisesi kudret makasıyle biçilmiştir...

— Ey beni dertlere iten adam! Sen neler de öğrenmişsin! Nasıl oluyor da benim yüzüme karşı hâlâ Ahmed aleyhi's-selâm'ı övebiliyorsun?

— Onu övmek kimin haddine! O'nu bizzat Yaradan övmüş. Bu şeref yeter O'na... Ben sadece hakikati söylüyorum. Ne yazık ki senin gözlerin açık, fakat gönlün uykuda... Lâkin gönlü uyanık olanın baş gözü uyusa bile gönlünde yüzlerce göz açılır...

Ümeyye ne dese başa çıkamıyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, îmân zevkinden kararsız bir hale gelmişti. Dilinden hep hakikat incileri dökülüyordu. Gönlü de apaydınlıktı...

Ebedî lanete uğramış kâfir bu defa Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ı kızgın kumlara yatırdı. Güneş bir yanardağ gibi ateşler saçıyordu... Dövmeye, tekmelemeye, sürüklemeye başladı...

Hazret-i Bilâl'in îmân dudakları durmadan kıpırdanıyordu:

— Ahaddır!.. Ahaddır!..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, îmânı ile övünmekteydi...

Tam o an Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, oradan geçiyordu. O'nun "Ahad" demesini duydu. Gözü doldu, gönlü incindi, yüreği yandı; o "Ahad" sözünden bir âşinâ kokusu aldı...

Sonra O'nu tenhada görüp nasihat verdi, dedi ki:

— Ey güzellik Yûsufu! İnanışını, îmânını bu kâfirlerden gizli tut... Sen ki gerçekten Yûsuf a benziyorsun. Bu kâfir de kuyudur. Seni oradan selâmete çıkarıp saadete kavuşturacak bir ip lâzım. Şimdilik Allah'a sığın, çünkü O gizli şeyleri de bilir... Maksadını gizle,..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, aşk derdiyle başı kesik mum gibi yanıyordu. Sıddîk-ı Ekber'e:

— Yâ Ebâ Bekir, dedi; tövbe ettim, bundan sonra gizleyeceğim..

Aradan bir gün geçmişti... Yine Sıddîk-ı Ekber oradan geçiyordu... Yine Hz. Bilâl radıya'llahu anh'ın:

— Ahaddır!.. Ahaddır!.

Diye inlediğini duydu Gönlü ateşlendi, içinden kan ırmakları aktı. Bu hicran gecesinin bir gündüzü yok muydu?.. Yine nasihat etti, O da tövbe etti, ama canlar yakan aşk gelince tövbesini bozuverdi. îmânını açığa vurdu, kâfirlerin yüzüne karşı haykırdı. Can fidanını küfür baltasına hedef etti:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; anam babam sana feda olsun. Bedenim de seninle dolu, damarım da...

İşte bu büyük aşkın yüzünden bir Hilâl bir Bilâl'e dost oldu. Diken yarası ona gül ve gülnâr kesildi... Bedeni diken yarası ile delik deşik oldu, ama canı devlet gülistanına döndü... Bedeni o bahtsız kâfirin dikeninin zahmı önündeydi. Lâkin canı Allah'ın mestiydi...

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh bunun üzerine sonsuzluk Nebisinin yanına gelip vefalı Bilâl'in halini anlattı:,

— Ey Allah'ın Resulü! O felekleri ölçen, çevik ve kutlu kanatlı Bilâl şimdi senin aşkına düşmüştür. Bedeninden yüzlerce kan ırmağı fışkırmada... Öyle olduğu halde "Ahad!" diyerek baş koymada...

Nasipsiz kâfirlerden dinini gizle, sırrını sakla, aşkını meydana verme diye öğütler verdim. Fakat o ebedî âşık, kıyamete ulaşmış, bir türlü "Ahad" demekten vaz geçmiyor...

Cenâb-ı Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz bunu böyle duyunca ferahlandı. Mukaddes dudaklarında cennet sabahları gibi tebessümler belirdi...

KÜFÜR CEHENNEMİ KIZIŞIYOR...

Günler, haftalar, aylar geçti... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a yapılan işkence ve azâblar durmadan devam etti... O îmân ve aşk kahramanı hiç yılmadan bu işkencelere tahammül ediyordu...

Nasipsizler nasipsizi Ümeyye bir türlü arzu ettiği neticeye varamıyordu. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a yaptığı ezâ ve cefâ tesir etmedikçe kuduruyordu... Nihayet küfrün başı olan Ebû Cehil'den yardım istedi. İki kuduz beraberce plânlar hazırladılar, zavallı köleye etmedikleri işkence bırakmadılar. Aldıkları cevap hep aynıydı:

— Allah bir!..

Yine bir gün başbaşa verip plân hazırladılar. Ümeyye karanlık ağzını açıp homurdandı:

— Bu köleye çeşitli işkence ve azâblar tatbik ettik... Günden güne îmânı kuvvet buldu... Arzu ettiğimiz sözü O'na söyletemedik. Artık O'nu öldürüp O'ndan da, O'nun sözlerinden de kurtulmak istiyorum...

Ebû Cehil atıldı:

— Ey Ümeyye! Nasıl oluyor da sen O'nu öldürmeyi teklif ediyorsun? Düşünemiyor mu sun ki, O'nu öldürmek bizim başarısızlığımızı ortaya koyar. Zaafımızın ve aczimizin bir delili olur...

— Peki, ama başka ne yapabiliriz?

— İşkenceye devam ederiz!

— Ne zamana kadar?

— Ahmed'e aleyhi's-selâm ve O'nun Rabbına âsî oluncaya kadar...

— Ey Ebû Cehil! Biz çürük bir ip tutuyoruz... O'na ne yaparsak yapalım yola gelmeyecektir. ..

— Ey Ümeyye! Ümidini kesme... O bugünkü azaba tahammül edemeyecektir!

— Bugün ne yapacaksın O'na?

— Bugün yerde kumlar, gökte Güneş kaynıyor. O'nun çıplak vücuduna demirden bir gömlek giydireceğim... Alev alev yanan o şiddetli güneşin altında elini, ayağını bağlayıp Mekke vadisinin ortasında, kaynayan kumların üstünde yatıracağım... Göğsünün üstüne de kocaman bir taş koyacağım ki nefes alamasm... Böyle bir işkenceye hiç kimse tahammül edemez. ..

— Öyle mi zannediyorsun?

— Hayır, hayır! Dahası var... Bizden af dileyen o yalvarışlarının akisleri kulağımda çınlar gibi oluyor...

İçgözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen Peygamber Bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın elini, ayağını güzelce bağladılar. Çıplak vücuduna demirden bir zırh giydirdiler ve O'nu götürüp kızgın kumların üstüne sırtüstü yatırdılar... Göğsünün üzerine de kocaman bir taş koymayı ihmal etmediler... Öylece güneş altında bırakıp gittiler... Buğz u adavet çölüne adetâ ateşler yağıyordu. Güneş Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın üzerine ateşten gülleler gönderiyordu. Mekke çölü sanki fokur fokur kaynıyordu...

Bir taraftan da samyeli en yakıcı tozuyla, en çetin toprağiyle o îmân incisinin suratına çarpıyordu... Güneş, toz, toprak, kum ve alev alev esen rüzgâr... Azâb değirmeni durmadan dönüyor, dönüyordu... Büyük âşık, ebedî îmân eri, gönlü güzel sevdâlı, bu müthiş azâb altında kıvranıyor, görülmemiş bir metanet ve sabırla can u gönülden "Ahad, Ahad!" diyordu...

Saatlerce bu işkence devam etti. Hazret-i Bilâl'in döktüğü terler gözlerinin içine kadar girdi... Fakat aşk padişahı ah bile etmiyordu. Gonca gibi yumulup açılmakta, düğümleri çözen bahar rüzgârını beklemekteydi... Ay gibi yüzünde letafetler ve güzellikler toplanmıştı. Bedeni taze bir gül yaprağı gibiydi. Baştan aşağı cennet servisiydi... Yasemine benzeyen saçları tozlara bulanmıştı... Aşk gülistanı îmân ile nakışlanmış, bir oya gibi işlenmişti... Feleğin kubbesine çığlıklar atmak gerekirken O hep susuyor, bu varlıklara kadehin ciğerinden ateşler atıyordu...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın işkence fırınında nasıl yandığını, nasıl âh ü figân ettiğini görmek için Ümeyye, Ebû Cehil ve bir sürü küfür delisi saatler sonra Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın yanına geldiler. O'nun artık pişman olduğunu, "Ben tövbe ettim, beni kurtarın!" diye yalvaracağını sanıyorlardı...

Beyninde şeytanların hora teptiği büyük kâfir ilerledi. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın yanına sokuldu... Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh, bu korkunç yüze nefretle baktı... Azim ve iradesini topladı, bir îmân âbidesi ihtişamıyle beklemeye başladı..

Nihayet Ebû Cehil homurdandı:

— Haydi ey Bilâl, doğrul artık! Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh gök gibi gürledi:

— Ahaddır, Ahaddır!.. Birdir, Birdir!..

Ebû Cehil'in beynine sanki yıldırımlar düşmüştü, îmânsız suratı sırtlanlara döndü... Hazret-i Bilâl'in göğsüne amansız bir tekme attı ve avaz avaz bağırdı:

— Ey siyahı kadının bedbaht oğlu! Hâlâ mı içine düştüğün dalâlette İsrar ediyorsun sen?

— Ahaddır, Ahaddır!..

Ebû Cehil kudurdu. Etrafına bakındı. Orada duran büyücek bir kaya parçasını gördü, adamlarına emretti:

— Getirin şu kaya parçasını bana...

Kaya parçasını getirip Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın göğsüne koydular. Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh'ın göğsüne inen bu müthiş ağırlık ıztırabını bin kat daha artırmıştı... Nefes bile alamaz olmuştu... Gözleri dışarı fırlayacak dereceye gelmişti... Bu çetin ve müthiş işkenceye rağmen bir arslan gibi kükredi:

— Birdir... Bir... Allah Bir!.

Gözü dönmüş, vicdanı nasırlaşmış, kalbi taşlaşmış kâfirler deliler gibi tepiniyorlardı, Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın azâb ve işkencesi arttıkça sevinç çığlıkları atıyorlardı... Artık bu hale tahammül edemeyeceğini zannediyorlardı... Bilâl'ın mukavemeti çözülecek, îmân sönecek, aklı başına gelecekti... Ve küfür delileri de muratlarına erecekti...

O müthiş işkence altında elmas renkli incinin gönül dudakları kıpırdadı. Hepsi göz kulak kesildi, dinlemeye başladılar... Aşk ve vecd çağlayanı büyük insan şöyle diyordu:

— Birdir... Bir... Beni öldürürlerse öldürsünler, ölüm korkusuyla Rahman olan Allah'a eş ve ortak kabul etmeyeceğim.. Ey yaradanım Allah!.. Ey ibrahim'in, Yûnus' un, Musa'nın, Yûsuf un ve İsa'nın Rabbi olan Allah'ım!.. Hayat mumumu bu zâlimlere söndürtme... Beni Sevgili Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'ine bağışla... Ömür ırmağıma atılan bu cefâ taşları sabır kılıcımla parçalansın... Yâ Rabbi, yâ Rabbi, Sen benim yâ Rabi, deyişlerimi elbette duyuyorsun.

Zamanın coşkun eri, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh daha çok niyaz edecekti. Fakat kuduz kâfirler O'na bu fırsatı vermediler... Tekmeler, tükürükler, küfürler yeniden başladı... O'nu o haliyle oradan oraya sürüklediler. Boynunu ip kesiyor, kanlar akıyor, vücuduna zırhlar gömülüyor; fakat O'nun ağzından yine aynı kelimeler dökülüyordu:

— Allah bir... Allah bir!..

Bu müthiş manzara!..

Ve bu manzaradaki ulvîlik!..

Allah yolunda çekilen çilenin heybeti...

Çile ki, hem ne çile!.. İnsan hayâlinin düzenlediği suni buluşlardan gerçeklere kadar, hangi zaman ve mekânda böylesi görülebilir?

O elmas renkli incinin gönlü aşk derdiyle duman duman tütüyordu. Gönlü aşk ile yaşayan adam asla ölmez... Cihanın mânâ kulaklarına şöyle sesleniyordu:

— Ey Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem, ey gönül şehrimin ruhu!. Kim senin ay gibi yüzüne kem gözle bakarsa O'nun canı gam ateşinde cayır cayır yansın... Kim sana düşmanlık ederse azâb topuzu başına insin...

Ben seni gördüm de anamdan, babamdan daha çok sevdim... Ey güzeller güzeli! Senin gül cemâlin için toprak oldum... Artık bu toprağa bir inayet gölgesi sal... Sevda çölünün her yanı tehlikeli olmakla beraber yine de ben bu yolu seçtim ki, gül kokusu için sabah rüzgârı ile arkadaş olayım... Ey Ma'şûkumuz'un sokağından geçen rüzgâr, O varlık dilberine selâmımı ulaştır...

❁ ❁ ❁

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönül dudaklarından dökülen bu hakikat incilerini duyan Ebû Cehil ve ekibi hayret içinde kaldılar. Bu kadar ezâ, bu kadar işkence hiçbir şey değiştirmemişti. Ümeyye, Ebû Cehil'in yüzüne baktı:

— Yâ Ebû Cehil, dedi; ben sana dememişmiydim? Buna işkence yapmakta fayda yok. Bu çok inatçı bir köledir. Bunu öldürürsek ancak muradımıza ereriz...

Gurur ve küfür heykeli verecek cevap bulamadı, başını eğip düşünmeye başladı...

TEVHİDİN ŞEYDA BÜLBÜLÜ

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Habeşli idi ve derisinin rengi siyahtı... Tıpkı siyah bir inci gibiydi... Fakat O'nun asıl çehresi apaydınlıktı. O'nun şeffaf kalbinde îmân ışığı parlıyordu. İçgözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilmişti. Ebediyete bakan vuslat pencereleri O'nun için açılmıştı. Cihan günlerini cennet sabahlarına döndüren Kâinatın Efendisi O'na ebediyet iksiri sunmuştu...

Aşk ve vecd çağlayanı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, İslâm tarihinde altın bir âbidedir. O selvi boylu, gümüş bedenli îmân güzelinin bu mukaddes dâva uğrunda neler çektiğini, ne işkencelere tahammül ettiğini insanlık defterinde kaydı olanlar büyük bir hayranlıkla görmüşlerdir... Tevhidin o şeydâ bülbülünün her felâkete ve her meşakkate rağmen gösterdiği sabır ve celâdet cidden insan hayâlini bile yakıp kavuracak derecededir. İşte O'nun ismini ebedileş-tiren, bu misilsiz fedâkârlıktır...

O güzellik Yûsufu, evvelce de belirttiğimiz gibi, Ümeyye'nin kölesi idi. Bu gurur ve küfür heykeli vicdansız adam kölesinin mukaddes İslâm'ı kabul ettiğini anladıktan sonra O'nu bu dinden çevirmek için akla, hayâle gelmez işkenceler yapmıştı Ümeyye isimli insanlık yüzkarası öğle vakti, çöl güneşinin bir yanardağ kesildiği anda Cenâb-ı Bilâl'i alır, O'nu kızgın kumların üstüne bazen yüzüstü, bazen sırtüstü yatırır, koca bir taş getirerek bazen O'nun sırtına, bazen O'nun göğsüne dayar ve bu hal üzere bırakarak derdi ki:

— Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem'e küfrederek Lât ve Uzza'ya îmân edinceye kadar böyle kalacaksın!..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın ay gibi yüzü aydınlığından hiçbir şey kaybetmezdi. Fokur fokur kaynayan kum üzerinde sırtı yanar, göğsü yanar, bütün âzâ ve cevahiri yanar, göğsünün üzerindeki koca taştan nefesi tıkanır, kumlar gözlerine dolar, terler bir pınar gibi boşanır, saatlerce kıvranır, saatlerce mustarib olur.

Fakat yine de dili durmadan "Ahaddır, Ahaddır!" der ve imansızlar sürüsünü bile bu müthiş celâdetiyle hayrete düşürürdü...

Mukaddes İslâm'ın zuhurundan evvel bile hak bir din aramakla meşgul olan — Veraka bin Nevfel — O'nun böyle azâb gördüğü sırada yanından geçerken:

— Vallahi yâ Bilâl! Ahaddır, Ahaddır! derdi.

Sonra müşriklere dönerek haykırırdı:

— Ey Allah'tan korkmazlar! Siz O'nu bu yüzden öldürürseniz biz O'nu kendimize örnek ittihaz ederiz...

İşte Cenâb-ı Bilâl'in mukaddes çilesi böylesine büyüktü. Bir gün yine bu tevhidin şeydâ bülbülü, efendileri tarafından "Bathâ" vadisine götürüldü... Yine yerlere yatırıldı, yine göğsüne kocaman taşlar yığıldı, yine her zamanki işkence başladı. Tekmeler, tükürükler, sürünmeler birbirini kovalıyordu... Azâb topuzu durmadan başına inip kalkıyordu. Ey Rabbim! Bu hicran gecesinin bir gündüzü yok muydu?..

KURTULUŞ

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın Bathâ vadisinde işkence çektiği saatlerdeydi. Âlemler Efendisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem ile Cihan Sıddîkı Hazreti Ebû Bekir radıya'llahu anh başbaşa vermiş sohbet ediyorlardı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın din-i mübîn-i İslâm uğrunda çektiği cefâ artık sona ermeliydi... Bu Hak âşığı hürriyetine kavuşmalıydı... Sıddîk-ı Ekber dedi ki:

— Ey Allah'ın Resulü! O tevhidin şeydâ bülbülü olan kutlu Bilâl, şimdi senin aşkına düşmüş, senin sevdana tutulmuştur. Bedeninden yüzlerce kan ırmağı fışkırmada... Öyle olduğu halde "Ahad" diyerek kâfirlere meydan okumakta...

Ebedî Hayat Müjdecisi:

— Yâ Ebâ Bekir, dedi; peki, ne çâresi var şimdi?

— Ben O'na müşteriyim, ey Allah"ın Resulü... Efendisi ne isterse zarara, ziyana bakmadan alacağım. Çünkü O, yeryüzünde Allah esiri olmuş, Allah düşmanlarının amansız hışmına uğramıştır.

— Ey devlet arayan Sıddîk! Bu hususta ben de seninle ortağım, vekilim ol, müşteri olup O'nu al...

— Peki ey Allah'ın Resulü!..

❁ ❁ ❁

Sıddîk-ı Ekber radı'yallahu anh, sonsuzluk Nebisine veda etti. Bir şahin gibi kapıdan dışarı süzüldü. Bathâ vadisine doğru yürümeye başladı. Kızgın güneşin harareti îmân aynası berrak yüzünü yakıyordu... Gökten alevler, yerden kıvılcımlar saçılıyordu... Çölün cehennemi sıcağı beyinleri kavuruyordu. O ruh kuyumcusu ve hilim âlemi yüce Sıddîk bütün bu sıcağa rağmen şevkle yoluna devam ediyordu. Hazret-i Bilâl'e yapılan işkenceler O'nu öylesine etkilemişti ki, artık başka bir şey düşünmüyordu...

Ümmet gülistanının hakikat goncası nefes nefes koşuyordu. Nihayet ileride bir kalabalık gördü... Kâfirler sürüsü bir kaya parçasının etrafında toplanmış bağırıyordu. Adımlarını daha da hızlandırdı. Tam yanlarına yaklaşınca kaya parçasının altında inlemekte ve ıstırap çekmekte olan Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı gördü... Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh kâfirlerin yüzüne karşı haykırıyordu...

— Ahad, Ahad!..

Hilim âlemi yüce Sıddîk'ın başına sanki bir azâb tokmağı inmiş gibi oldu. Ne yapacağını şaşırdı. Ayaklarının altında yerin döndüğünü, damarlarındaki kanın sıcak sıcak vücudunda dolaştığını hissetti... Bu ne bitmez kin, bu ne tükenmez adavetti... Hazret-i Bilâl'e karşı duyduğu şefkat ve merhamet kadar Ümeyye ve Ebû Cehil'e nefret hisleriyle dolup taştı... Öyle yürekler dağlayıcı bir manzaraydı ki, hemen bir arslan heybetiyle Ümeyye'nin bulunduğu yere fırladı ve haykırdı:

— Bu Allah dostunu nasıl dövüyorsun? Ey apaçık düşman, bu ne haset, bu ne kin? Ey ebedî lanete uğramış nasipsiz, hiç Allah'tan korkmaz mısın?

Ümeyye homurdandı:

— Sana ne oluyor? O benim kölemdir...

İstediğim zaman azâb ederim...

— Mâsûm ve mazlum bir adama işkence etmek reva mı?

— Ey Ebû Kuhafe'nin oğlu! Yeter, yeter!.. O hep senin yüzünden azâb çekiyor... O'nun ahlâkını bozan sensin...

— Hayır, hayır! Onu ifsat etmedim. Ebedî saadete kavuşabilmesi için yolunu doğrulttum... Hidâyetine sebep oldum...

— Yeter, bizi bize bırak ve işine git...

— Onu sizin zulmünüzden kurtarmadıkça bir yere gitmem...

— O dinimize tekrar dönmedikçe veyahut ölmedikçe O'nun yakasını bırakacak değilim...

— O tevhidin şeydâ bülbülü asla sizin bâtıl dininize dönmeyecektir. O'nun gönlünde hidâyet nurları parladı, içgözlerine ilâhî nurun sürmesi çekildi... Cenâb-ı Mustafa'nın elinde âb-ı hayât içti... Artık ebedî olarak bir daha dalâletin karanlığına düşmeyecektir...

— Ey Ebû Kuhafe'nin oğlu! Sen buraya O'nun affını dilemeye mi geldin? Yoksa yüzümüze karşı bizim dinimizi ayıplamaya ve kötülemeye mi geldin?..

— Hayır! Ben sana O'nun ebedî olarak dininde sâdık kalacağını söylemeye geldim...

— O'nu ya öldürürüm, ya da benim dinime döner.

— Ben O'nu artık senin zulmünden kurtaracağım.

— Nasıl?

O anda hilm âlemi yüce Sıddîk radıya'llahu öyle coşmuştu ki; hikmet incileri dudağından fırat gibi kaynayıp duruyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın "Ahad, Ahad!" diye inlemesi gönlünü alevlendirmişti...

O gönül ki, gülzâr-ı hakikat, deryâyı ma'rifetti... O gönül ki, hakikat elmaslarıyle doluydu... O gönül ki, irfan kevserinden kâseler dolusu su içmişti... Gören göz, âşinâ ruh, uyanık kalb ancak hak erlerinde olabilirdi...

İşte şimdi o hak eri Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın inlemesinden coşup ırmak ırmak çağlıyordu... Diyordu ki:

— Ey apaçık düşman! Sen o gülün kadrini bilmiyorsun. O ümmet gülistanında açılan hakikat goncası beni bülbül etti... Artık O'nsuz edemem ben.

Kâfir dedi ki:

— Ey ikramcı adam! Eğer acıyorsan para ver al O'nu.

— Alıyorum!

Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, o kâfirin, hırsı taşıncaya, gönlü razı oluncaya kadar para verip bir de üste îmân etmedik kölesini vererek Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh'ı satın aldı. Koştu, Hazret-i Bilâl'ın göğsündeki koca taşı kaldırdı. O mihnetin dişlerinde bir hilâle dönmüş olan îmân arslanını kucakladı.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın gözlerinden inci taneleri gibi yaşlar dökülüyordu... Sevgilisine kavuşacaktı, gönlünü aydınlatan hakikat güneşinin etrafında pervane olacaktı... Bunun için gözyaşı döküyor, bunun için inciler saçıyordu...

Zayıf, mecalsiz, hasta bir haldeydi... Hilm âlemi yüce Sıddîk ve kutlu kanatlı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Cenâb-ı Muhammed Mustafa'nın gül cemâlini görünce kendinden geçti... Can kandili aşkın rüzgârıyle dalga dalga oldu... Sevda yelpazesiyle gönül ateşi körüklenmişti...

Allah'ın Sevgilisi O'nu kucakladı. O'na neler bağışladı, ne ihsanlarda bulundu, ne lûtuflar yağdırdı, kimbilir?.. O artık gökler dolusu saadete konmuştu... Aşk şimşeği öyle bir çaktı ki, Hazreti Bilâl radıya'llahu anh'ın canı ululuğa erdi...

Kâinatın Tacı dediler ki:

— Ey hilm âlemi Sıddîk! Sana demedim mi ki, bu ihsanda beni de ortak et...

Sıddîk-ı Ekber radı'yallahu anh:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; biz ikimizde senin yoluna kurbanız. Ben O'nu, senin rızân için azâd ettim... Sen bana "Razı oldum!" de de canım ebedîlik ırmağı gibi çağlasın... Ben sensiz olursam ey Allah'ın Resulü, mihnetlere, azâblara uğrarım...

Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz cennet sabahlan gibi tebessüm buyurdular... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da, melek gibi Allah'ı tesbih etmeyi kendine gıda yaptı da melekler gibi ezadan kurtuldu... Evet, her ağlamanın sonu gülmektir. Akarsu neredeyse orası yeşerir; nerede gözyaşı dökülürse oraya rahmet nazil olur...

Cenâb-ı Mevlânâ kuddise sırruhu ne güzel söylemiş:

— *"İnleyen dolap gibi gözü yaşlı ol ki, can meydanında yeşillikler bitsin..."*

Tevhidin şeydâ bülbülü olan Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh böylece hürriyetine kavuşmuş oldu...

KÖLELİKTEN SULTANLIĞA

Varoluşun hikmeti, ölümsüzlük rehberi, gerçek hayatın kurucusu, yıkılmaz çatının mimarı Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz buyuruyorlar:

— Allah, Ebû Bekir'e merhamet etsin, bana kızını nikahladı, beni hicret memleketine — Medine'ye — götürdü ve malından da Bilâl'i azâd etti.

İslâm'da, O'nun malının bana verdiği faydayı hiç bir mal vermedi.

❁ ❁ ❁

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Efendiler Efendisi buyuruyorlar:

— Her peygambere yedi necip ve seçkin vezir arkadaşlar verilmiştir. Bana ise on dört necip ve seçkin vezir verildi. Bunların yedisi Kureyşîdendir. Bunlar: Ali, Hasan, Hüseyin, Hamza, Cafer, Ebû Bekir ve Ömer'dir. Yedisi de Muhâcirlerdendir. Onlar da: Abdullah İbni Mes'ûd, Selman, Ebû Zerr, Huzeyfe, Ammar, Mikdad ve Bilâl'dir...

Allah Resulünün mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içen bu mutlu insanlar saadetin zirvesindeler. Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh bir köle iken Kâinât'ın Efendisini sevdi de sultanlığa erişti... Gönlüne O'nun muhabbet damlası düştü de birdenbire güneş gibi parlayıverdi...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh artık hürriyetine kavuşmuştu. Her ânı Allah Resûlüyle beraber geçiyordu... O Varlık Nurundan bir nefes olsun ayrılmıyordu... Artık kölelik günleri geride kalmıştı... Şimdi yeni, yepyeni bir hayat başlamıştı. Bu hayatla manevî yönü ne kadar zenginleştiyse, maddî tarafı da o kadar zayıflamıştı... Hz. Bilâl daha önce efendisinin evinde gördüğü bolluk ve refahı bu defa bulamayacaktı... Çünkü Müslümanlığa can atan insanların çoğu can derdinde değil, cânân yolundaydı... Bu aşk yolcuları, dünya nimetlerinin birçoğundan mahrumdu... Ama nimetlerin en büyüğü olan îmân nimetine sahipti... İşte büyük aşk adamı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, böyle bir cemiyetin içine karışmış bulunuyordu... Bu büyük değişiklik O'nun nefsinde bir sarsıntı yapmıyordu... O'nun bütün gayesi hak rızâsı idi... Ebedî Hayat Müjdecisi ona şöyle bir ruh vermişti ki, son nefesine kadar bu ebedî gaye için cihâd edecekti... Ömür ipliğine muhabbet boncuğu dizmeye başlamıştı. İçgözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilmişti... Gönül ocağında muhabbetullah çırası yanıyordu...

Fakat Kureyş nasipsizleri Müslümanları rahat bırakmıyordu. Ezâ, cefâ bütün şiddetiyle devam ediyordu... Hatta bir defasında Ebû Talibin karşısına dikildiler:

— Senin yeğenin, cedlerimizin dinine, ahlâk ve âdetlerimize, hayat tarzımıza, her şeyimize hücum ediyor! Yâ Ebû Tâlib! Artık yeğenini korumaktan vaz geçmen ve bu hâlin çaresini bulman lâzım... Artık umursamazlıktan gelmenin imkânı kalmamıştır, durum ciddidir! Gereğini düşün!..

Ve devam ettiler:

— Mekke'de huzur ve birliği muhafaza edebilmek için, O'nun ağzını kapat! Artık bizim işlerimize karışmasın!..

Bu sert ve haşin meydan okuyuşu, birkaç gün oyalamayla beceren. Peygamber amcası Ebû Tâlib, nihayet ikinci bir heyetin son ve kıskıvrak bağlayıcı ihtarı karşısında kaldı:

— Ey Ebû Tâlib! Yeğenin bu dâvadan vazgeçmeyecek olursa

en ağır tedbir neyse ona başvuracağız! İş, Kureyş içinde bir muharebeye varabilir. Son söz: Ya O'nu dâvasından döndür, yahut aramızda çıkacak kanlı boğuşmaya katlan!..

Peygamber amcası Ebû Tâlib sızlana sızlana durumu Kâinât'ın Efendisine bildirdiler. Allah'ın Resulü vakar içinde doğruldular ve tane tane cevap verdiler.

— Ey Amca! Sen ne diyorsun? Sağ elime güneşi, sol elime kameri verseler de bu dâvadan vaz geçmemi isteseler, ben de öleceğimi bilsem yine dönmem!..

Ve Allah'ın âlemlere Rahmet olarak gönderdiği Sevgilisi, uzun kirpikleri ıslak ve derin gözleri nemli, geriye dönüp uzaklaşmaya başladılar.

Ebu Tâlib'in mayasındaki asalet dalgalandı. Hemen mukaddes yeğeninin arkasından koştu. O'nu tuttu, durdurdu ve haykırdı:

— İki gözüm yeğenim! Git ve dilediğin gibi dinini yay! And olsun ki, ben seni hiçbir zor karşısında yalnız bırakmayacağım!.

❁ ❁ ❁

Günler geçti, Kureyş nasipsizlerinin kini de büsbütün kabardı. Müslümanlara karşı en şiddetli işkencelere başvurdular. Bazı Müslümanların Habeş illerine hicreti başladı... Geriye kalanlar Mekke'de çile doldurmaya devam etti. Bu çile dolduran muazzez insanların arasında Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da vardı. O artık, Kâinât'ın Tacının hayatı içinde erimiş bir varlıktı. Ciğerlerine çektiği hava bile Onun soluğuydu... Her nefes ve her an O'nunla beraber...

HAC MEVSİMİ

Hac mevsimi yaklaşmıştı. Allah'ın kutlu evini ziyaret maksadiyle hac kafileleri sel sel Mekke'ye geliyordu. Allah'ın Sevgilisi, beraberinde Hazret-i Bilâl ve diğer fakir Müslümanlar olduğu halde Mekke'ye gelenlere Rabbin risâletini tebliğ ediyor, onların

da mukaddes İslâm ile şereflenmelerini istiyordu. Beyinlerinde şeytanların hora teptiği kâfirler, bu gelenlerle de Kâinat'ın Efendisinin görüşmesine mâni oluyorlardı... Fakat bütün gayretleri boşa gidiyordu. Bu İlâhî nûr herkesin gözünü kamaştırıyordu. İdrâk gözleri açık olan insanlar bu dâvaya sarılıyordu.

Bütün cihan Allah Resulünün Mekke burcuna diktiği îmân bayrağından haberdar olmuştu... Bu haberle yerler, gökler, dağlar, çöller dalgalanmıştı... Bu haberin mâhiyetini öğrenmek için insanlar akın akın Mekke'ye geliyordu... Merkezdekiler değil de, merkezin dışındakiler İslâm'a hemen can atıyorlardı. Demek ki, merkez dıştan fethedilecekti...

Kureyş ileri gelenlerinden Hâris'in oğlu Akra Temimi ile Üyeyne Elfezari de İslâm ile şereflenmişlerdi. Fakat bunların Müslümanlıkları arzu edildiği gibi tam bir teslimiyet ve bağlılığa kavuşmuş değildi... Daha henüz kabul ettikleri dinin gaye ve hikmetlerini bilmiyorlardı... İslâm neydi, Peygamberin savunduğu dâva nasıl bir dâvaydı? Bu gibi incelikleri bilemedikleri için nefsanî düşüncelerinin tesiri altında kaldılar... Peygamberle oturup sohbet etmeyi şan ve şöhret sayıyorlardı... Bütün gayeleri buydu.

Mekke'ye gelen heyetler onları Allah Resulünün yanında oturur görsünler de onların şeref ve itibarlarının herkesten üstün olduğunu anlasındı... İşte böyle bir düşünceye sahip bulunuyorlardı.

Bir gün Kâinat'ın Efendisinin huzuruna geldiler. Allah Sevgilisinin yanında Hazret-i Bilâl, Suheyb, Ammar, Habbab radıya'llahu anh gibi fakir mü'minler vardı. Varlık Nurunun etrafında pervâneleşen bu îmân kahramanlarını görünce canları sıkıldı. Kölelerin, fakirlerin, kimsesizlerin itibar gördüğü bir toplantıya katılmak onlar için haysiyet kırıcı, gururlarını zedeleyici bir şey oluyordu.

Dediler ki:

— Biz ne bunun için Müslüman olduk, ne de bunları görmeye geldik.

Akra, Üyeyne'ye dönerek:

— Vallahi, dedi; ben burada Peygamberin hoşuna giden bir taraf göremiyorum. Şu kölelere bak! Şunlara gösterilen itibarı gör!

— Onlar, onun dostlarıdır!

— Bunlardan daha hayırlılarını bulamadı mı?

— Bu köleler, O'na o kadar can-ı gönülden bağlanmışlar ki, bir nefes olsun O'ndan ayrılmazlar... Hele Bilâl, Peygamber nereye gitse bir gölge gibi O'nu takip eder...

— Peki şimdi bunların arasına biz de katılacak mıyız?

— Hayır!

— O halde ne yapmak istiyorsun?

— Biz geldiğimiz zaman, onları yanından kaldırmasını isteyeceğim...

— Bunu kabul edecek mi dersin?

— Niçin kabul etmesin?

Yürüdüler. Âlemin Fahrinin yanına yaklaşınca Akra, Allah Sevgilisine doğru eğildi ve:

— Biz, dedi; bize mahsus bir saat ayırmanızı istiyoruz. Dışarıdan sizi görmeye gelen heyetler bizi bu kölelerle beraber oturur görmesinler...,

Biz bundan utanırız...

Ebedî Hayat Müjdecisi mukaddes başını eğip biraz düşündükten sonra şöyle dediler:

— Peki, istediğiniz gibi olsun!

Sonra etrafında pervâneleşen âşıklarına döndü:

— Siz bana biraz müsaade ediniz de bunlarla başbaşa biraz yalınız kalalım!..

Hz. Bilâl radıya'llahu anh ve arkadaşları derhal kalktılar... Kâinatın Tâcı'nın saadetli huzurundan ayrıldılar...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlü alev alev yandı. Gözlerinde hicran damlaları belirdi...

Akra ve Üyeyne Sonsuzluk Nebisinin yanına oturdular. İsteklerinin yerine gelmiş olmasından dolayı da gurur duydular. Bu imtiyazın her zaman geçerli olması için çareler düşündüler. Nihayet Allah Resulüne düşündüklerini söylediler:

— Bize verdiğiniz bu imtiyazı bir yazı ile tevsik ediniz!

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren Cenâb-ı Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz bu istedikleri yazıyı yazmak üzere ilim ve hikmet kutbu Hazret-i Ali kerremallahu veçheyi yanına çağırdı. Beraberinde bir de yazı yazacak bir şey getirmesini emretti... Hazret-i Ali kerremallahu veçhe emredilen şeyleri ayniyle alıp getirdi. Evet, tam o an.. Âlemler Efendisinin rengi birden değişti. Alnında yıldız yıldız ter, elâ gözleri dalgın... Üstünde sanki bütün kâinatın ağırlığı... Bir müddet öylece kaldı...

Cenâb-ı Ali kerremallahu veçhe, Allah Resulüne vahiy geldiğini anlamıştı. Derhal sustu. Oradakiler de hep susmuşlardı.

Vahyin ağırlığı Kâinatın Efendisinin omuzlarından kalktı. Allah'ın Sevgilisi:

— Size böyle bir yazı veremeyeceğim, dedi. Adamların rengi attı, gururları kırıldı, fena halde bozuldular...

Gaye - İnsan - ve Ufuk Peygamber Hazret-i Ali kerremallahu veçhe'ye döndü:

— Yâ Ali, dedi; derhal Bilâl ve arkadaşlarını bulup getiriniz!

— Peki, ey Allah'ın Resulü!

Hazret-i Ali radı'yallahu anh koştu, Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh ve arkadaşlarını buldu. Hemen Sonsuzluk Nebisinin huzuruna getirdi. Allah'ın Resulü onları görünce Cennet sabahları gibi tebessüm ettiler ve dediler:

— Selâm size olsun! Rabbiniz Zât-ı Sübhâniyesine lâyık olan rahmeti yazdı...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh ve arkadaşları başlarına konan bu gökler dolusu devlet karşısında elmas elmas gözyaşı döktüler...

Allah'ın Resulü onlara iltifat etti ve az önce gelen şu âyetleri okudu:

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِمْ مِنْ شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

"Sabah, akşam Rablerine, sırf O'nun cemâlini dileyerek, duâ edenleri — huzurundan — koğma. Onların — kâfirlerin — hesabından hiç bir şey sana, senin hesabından hiç bir şey de onlara âid değildir ki — fakirleri — koğasın da zâlimlerden olasın." (En'âm: 52)[2].

Bu mukaddes âyet-i celîle Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlüne billûrî bir ırmak gibi aktı. Sevinç ve neş'eyle öyle mest oldu ki, hemen Allah Resulünün önüne oturdu. Dizlerini o Varlık Nurunun dizlerine dayadı. Can-ı gönülden şimdi o mukaddes yüzüne bakıyor ve nûr devşiriyordu... Artık cananın kapısındaydı... O canlara can, âlemlere sultan olan Efendiler Efendisi tatlı tatlı gülümsüyordu... Hafız Şirâzî ne güzel der:

---

2 Haşiye:
Kâfirlerin reislerinden bir zümre Allah Resulüne gelip dediler ki:
— Biz huzurunuza geldiğimiz vakit fakirleri yanından çıkar. Onlarla beraber oturmak bizim şerefimize dokunur... Bu âyet, bunun üzerine nazil olmuştur...

— *"Cananın kapısında şakiliği, dünya saltanatına değişme. Çünkü bu kudsî kapı sayesinde kişi, fazilette güneşe erişir."*

İşte Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh'ı kölelikten sultanlığa eriştiren cânânın bu kudsî kapısı olmuştur...

❁ ❁ ❁

Ruhunda binbir aşkın oynaştığı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh uzun müddet öylece kaldı. Gönül mumu pırıl pırıl yanıyordu. Yüzünde saadet gülleri açılmıştı...

Nihayet Allah'ın Resulü sohbetini bitirip ayağa kalktı. Onları orada bırakarak ayrıldı. Her zaman böyle yapıyorlardı... Bütün vakitlerini bu îmân ve aşk kahramanları ile geçiriyordu.

Yine bir gün öyle bir sohbetten sonra onları terk edip ayrılmışlardı. Cenâb-ı Hak, o sevdâlıları öyle bir sevmişti ki, Habîb-i Edibine ferman etti:

— **"Sabah, akşam Rablerine, — sırf — O'nun cemâlini dileyerek, duâ edenlerle beraber candan sebat et. Dünya hayatının zînetini arzu edip de gözlerini onlardan ayırma. Kalbine bizi anmakdan gaflet verdiğimiz, hevâ ve hevesine uymuş, işinde haddi aşmış kimselere boyun eğme."**

Bu mukaddes âyet geldikten sonra Allah'ın Sevgilisi o îmân ve aşk kahramanlarını hiç mahzun etmemiştir. Onlar kendi arzulariyle Allah Resulünün huzurundan ayrılmadıkça Sonsuzluk Nebîsi onları bırakıp da bir yere gitmemiştir...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh ve arkadaşları bu inceliği bildikleri için Allah Resulünün kalkacağı saat geldi mi oturmazlar hemen kalkıp, dağılırlardı. Ondan sonra da yüce Peygamber kalkar giderdi...

HİCRET

Kureyş kâfirlerinin Müslümanlara çektirdiği ezâ ve cefâ bir türlü bitmiyordu. Allah'ın nurunu söndürmek isteyen kâfirler günden güne kanlı pençelerini masum Müslümanların gırtlağına takıyordu. Halbuki Allah'ın nurunu söndürmeye hiç kimsenin gücü yetmezdi. Kâfirlerin üflemesiyle bu mukaddes nûr sönmeyecektir...

Kâinatın îmân beşiği olan Mekke'ye Tevhîd sancağı dikilmişti. Allah'ın Resulü Rabbin risâletini tebliğe başlamıştı. Bu haberle bütün cihan dalgalandı., Nura susayan insanlar kafile kafile Mekke'ye geliyorlardı. Bu arada Medine'nin Evs ve Hazreç kabileleri tarafından da Mekke'ye heyetler gönderilmişti. Bu heyetler gizlice gelip Sonsuzluk Nebîsiyle görüştüler ve O'ndan nûr alarak yurtlarına döndüler. Medine Nûr iklimi olmaya namzet bir şehir...

Kureyş kâfirleri İslâm'ın yayılma istidadı göstermesi üzerine büsbütün öfkelendiler, imansız sineleri hasret ateşiyle yanıyordu. Kin ve intikam hisleri dalga dalga kabarmıştı. Yine kudurmuş sırtlanlar gibi mâsûm Müslümanlara saldırıyorlardı. Bu arada Cenâb-ı Bilâl'e de çeşitli işkence ve eziyetler yapmaya yeniden başlamışlardı. Fakat Tevhidin o şeydâ bülbülü sabrediyor, hiç kimseye şikâyet etmiyordu. Küfrün, karanlık adamlarına meydan okuyor; "Allah bir, Allah bir!" diyerek büyük bir metanet gösteriyordu.

Allah'ın âlemlere Rahmet olarak gönderdiği en büyük müjdeyi ve en büyük kurtarıcı sahâbîlerine yapılmakta olan bu işkenceleri görünce mukaddes kalb-i şerifleri mahzun oluyordu. Onları kurtarmak için çâreler arıyordu. Nihayet bir gün onlara şöyle emir buyurdu:

— Allah Azze ve Celle sizlere yeni imkânlar halk eyledi. Medine gibi bir yurdunuz oldu. Oradaki din kardeşlerimizin sayısı artmaktadır. Oraya hicret ediniz!..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Ebedî Hayat Müjdecisinin bu emri üzerine başını önüne eğdi, derin bir düşünceye vardı. Demek canından da çok sevdiği Peygamber'den yine ayrılacaktı. Demek gözlerini açıp dünyayı gördüğü o sevimli Mekke'yi terk edecekti? Bu hasrete nasıl dayanacak, bu cefâyı nasıl çekecekti? Hele her şeyden önce Sonsuzluk Nebîsi'nin ayrılığına nasıl tahammül edecekti? O'nun cemâlinin nurundan mahrum kalmak ölümden bin kat daha beterdi. O mukaddes cemâli gören gözler ondan mahrum olunca ne hale gelirdi?

— Ey gönül fideliğimde yetişen çiçek, dedi, ben senin goncalarını koklamadıktan sonra yaşamak neye yarar ki?..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gözlerinde elmas elmas yaşlar vardı. Başı önde ayağa kalktı... Hicret hakkındaki Peygamber emrini düşünerek yürümeye başladı... Dalgın bir halde Mekke sokaklarında yürürken etrafında yükselen ve kendisiyle alay eden bazı sesler duydu.. Başını kaldırıp baktı... Birden içi acı ve ıstırapla doldu. Eski efendisi Ümeyye ve küfür kuduzu Ebû Cehil durmuşlar:

— Din değiştiren köle, din değiştiren köle!

Diyerek kendisiyle alay ediyorlardı. Onların kara suratlarına tükürecek gibi oldu. Fakat bundan vaz geçerek yoluna devam etti. Biraz daha dalgın dalgın yürüdükten sonra bir yere gelip durdu ve Mekke'ye hitap etti.

— Ey sevgili Mekke! Artık senin için yaşamak imkânımız kalmadı. Sen artık bizim için işkence fırını oldun. Ey Halîlullah'ın yurdu! Ne hikmettir bilinmez, sendeki her şey bizleri hor ve hakîr görmeye başladı. Dostların, vatan daşların, insan kılıklı canavarların hırçın nazarları altında ezilmekteyiz... Sen bizden usandın, fakat biz senden usanmadık... Ey saadet iklimi olan Beytullah! Bize şimdi kim kucak açacak? Senin ayrılığın gönül ocağımızı alev alev yandırıyor... Allah mukadder olan hükmü verinceye kadar sana elveda!..

Peygamber bülbülü son nazarlarla bir kere daha Mekke sokaklarını gezmeye başladı. Daha sonra Allah'ın evini tavaf etmek üzere Kabe'ye vardı. Derin bir mahzuniyetin ağırlığı altında Kabe'yi tavaf etti. Gözlerinde yine billur billur yaşlar vardı. Acaba bu tavaf ve bu ziyaret O'nun son tavafı mı olacaktı? Alınyazısı acaba nasıl tecelli edecekti?

Bu hisler ve bu düşünceler içinde Kabe'ye veda etti. Boğazında düğüm düğüm hıçkırıklar vardı. Yine bir hicran gecesi başlıyordu.

Gönlü bir derya gibi dalgalıydı. Ruhunu hasret makası dilim dilim ediyordu. Kabe'den ve Allah Resulünden nasıl ayrılacaktı? Allah Resulünün mukaddes cemâlini görebilmek için nice cefâlar çekmişti. Şimdi yine o gülden ayrı kalacaktı...

Böyle düşünüp duruyordu ki, Ammar İbni Yâsir ile Saad İbni Ebî Vakkas radıya'llahu anhümâ'ya rastladı ve onlara:

— Yâ Ammar, dedi; artık bizlere Mekke'de yaşamak imkânı kalmamıştır. Bu gece Mekke'den ayrılacağım!

— Yâ Bilâl! Biraz daha beklemez misin?

— Niçin bekleyeyim? Allah Resulü bize hicret etmemizi emretmiştir!

Ulu sahâbî Hazret-i Saad radıya'llahu anh söze karıştı:

— İyi edersin, yâ Bilâl! İşin bir an önce yapılmasında hayır vardır. Ben de bu gece seninle beraber yola çıkabilirim.

— Buna çok sevinirim!

Muazzez sahâbî Ammar Hazretleri atıldı:

— Eğer siz gerçekten bu gece yolculuğa karar veriyorsanız ben de sizinle arkadaşlık edebilirim!

— İşte bu daha güzel olur!

— Anlaştık öyleyse...

Allah Resulünün bu üç sahâbîsi hicret etmeye karar verdiler. Geceleyin Kureyş kâfirleri uykuda iken Mekke'yi terk edeceklerdi. Allah'ın kendilerine huzur verici bir hayat ihsan edeceğini ümit ederek Medine yolunu tutacaklardı...

❊ ❊ ❊

Gece karardı. Mekke'yi derin bir sessizlik sardı. Herkes derin bir uykuya daldı. Gece böceklerinin cır cır eden sesinden başka ses duyulmuyordu. Koca Mekke karanlığın denizinde yüzüyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, daha önceden kararlaştırılmış olan yerde, saatinde bulunmak üzere yola çıktı. Devesinin yularından tutmuş etrafına bakınarak ilerliyordu. Endişeli adımlarla yavaş yavaş gidiyordu. Bir gören olur da plânları meydana çıkar diye heyecan duyuyordu. Allah etmesin eğer yine müşriklerin eline geçerse bütün zâlimler başına toplanır O'nu cefâ fırınında pişirirler ve Mekke'den çıkmasına müsaade etmezlerdi. Fakat şu anda Mekke zifirî bir karanlık ve sessizlik içine gömülmüştü. Sanki gece de kendisi gibi matem elbisesi giymişti. Bu güzel şehri ve bu güzel şehirdeki mukaddes Sevgiliyi bırakıp gitmek ne kadar acı idi.. Gönlü o an sanki dile gelmişti. İçinde bir hasret ırmağı çağlıyordu. Diyordu ki:

— Ey Nebiyy-i Âhir Zaman, ey Levlâke Levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi! Sen Kabe Kavseyn tahtının pâdişâhısın. Kâinat, senin ayağının tozunun eseridir. Sen öyle şanlı bir Peygambersin ki, senden önceki peygamberler, senin vezirlerindir. Senin yüzün, hidâyet gülistanının gülüdür. Senin yana-

ğının çiçekleri, cennet toprağında yetişen güllerden bir nişanedir... Kevser ırmağı, senin parmağının su sızıntısıdır. Ey nihayetsiz olan mülkün Seyyidi! Sûre-i Yâsîn de senin payitahtından bir sancaktır... Ey benim Cananım! Ateş dolu bir âh ü figan, benim yüreğimden zuhura geldi... Ben senin cemâlini göremeyince her seher vakti gülşen sahasında ağlayıcı olurum...

Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh içini böyle döktükten sonra biraz sükûnet buldu. Daha sonra da matlub olan yere vardı. Arkadaşları O'ndan evvel gelmişlerdi. Sevinç içinde yanlarına koştu:

— Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühû.

Diyerek onları selâmladı. Onlar da selâmını alıp sordular:

— Yâ Bilâl, nerelerde kaldın?

— Issız gecelere biraz içimi döktüm!

— Buradan ayrılmak çok mu dokunuyor?

— Her şeye dayanabilirim de Allah Resulünün hasretine dayanamıyorum!

— O hasret bizi de yakıyor, yâ Bilâl!

— Zafer, inananların olacaktır!

— İnşâallah!..

Develerine bindiler, sessizce gecenin karanlığına daldılar.

Artık hüzün ve keder dillerini düğümlemişti. Hiç ses çıkarmadan yol alıyorlardı.

Yürüdüler, dereler, tepeler, dağlar, çöller aştılar...

Gece, gündüz, sıcak, soğuk demeden bir ırmak gibi Medine'ye doğru aktılar. Nihayet Medine'ye vardılar.

Medine Müslümanları onlara şefkatle kucak açtı. Bu kutlu şehrin insanları kerim ve faziletli kimselerdi.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh biraz olsun huzur ve sükûna kavuşmuştu. Artık o kötü ve işkenceli günler geride kalmıştı.

Ufukta tatlı bir ümit, parlak bir ışık beliriyordu. İslâm'ın azamet nuru bütün cihanı kaplayacaktı. Küfür ormanını îmân kılıcı biçecek ve Allahü Ekber sesi göklere yükselecekti... Zulüm çarkı parçalanacak, kin ve adavetin yerine şefkat ve merhamet hâkim olacaktı. Bütün insanlar Tevhîd bayrağının altında toplanarak ebediyet caddesine dizilecekti... Çünkü vaziyet bunu gösteriyordu.

BÜYÜK HASRET

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Medine'ye yerleşti. Fakat, bu defa da içinde derin bir iştiyak ateşi yandı. Sonsuzluk Nebîsi'ni hasretle bekledi. O'nun ayrılığına bir türlü alışamıyordu. O'nsuz hayatın ne kıymeti olurdu. Risâlet-i Ahmediye güneşinin ışıklarıyla gönül ufukları aydınlanan kimseler onsuz yaşayabilir miydi?.. Tevhidin şeydâ bülbülü olan Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh alev alev yanıyordu. Zira İslâm'ı kabul ettiği günden Mekke'den hicret ettiği güne kadar Allah'ın Sevgilisinden hiç ayrılmamıştı. Şimdi ise aralarında sıra dağlar, uçsuz bucaksız çöller vardı. Bu dağlar ötesindeki güzellik padişahı gül cemâlini ne zaman gösterecekti...

Peygamber bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh Peygamber hasretiyle yanıp duruyordu. Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'ın hicret ederek Medine'ye geldiğini öğrendi. Gönlü bir buhurdan gibi tüttü. Koştu, hemen Cenâb-ı Ömer'i buldu:

— Yâ Ömer, dedi: Allah Resûlü'nün sıhhati nasıl? O varlık güzeli ne zaman Medine'ye gelecek? O'nun hasreti, için için yakıyor beni...

Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a tatlı tatlı baktı ve sesinin enyumuşak tonuyla şöyle konuştu:

— Yâ Bilâl! Sana müjde. Allah'ın Resulü pek yakın zamanda aramızda olacaktır...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh o kadar sevindi, o kadar coştu ki, gözlerinden saadet yaşları döküldü..

NEBİY-Yİ MUHTEREMİN HİCRETİ

Bir gün Medine'de şu haber duyuldu:

— Allah Resulü Mekke'den ayrılmış, Medine'ye geliyormuş...

Bu haberle dağlar, çöller, dereler çalkalandı. Müminler sevinç çığlıkları kopardı. Medine halkı yollara döküldü. Şehirlerini nûr yuvasına döndürecek olan Mukaddes İnsanı bekliyorlardı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bu bekleyicilerin başında bulunuyordu. Her Allah'ın günü büyük bir kalabalıkla beraber Medine'nin dışına O da çıkıyordu. Ebedî Hayat Müjdecisinin bir an önce gelmesini, cemâlinin nuru ile âşık gönüllere gayb incileri yağdırmasını istiyordu.

Hep gözleri ufuklardaydı. Acaba o mukaddes yolcu ne zaman görünecekti. Heyhat!.. Ufacık bir iz bile yoktu o sevgiliden... Günlerce Medine dışına çıkıyor, akşam yine Medine'ye dönüyordu.

Günler geçti, Kâinât'ın Tacı yine gelmedi. Cenâb-ı Bilâl'in endişesi büsbütün arttı. İkide bir:

— Neden bu kadar geç kaldı?

Diyordu. Fakat hiç kimseden tatmin edici bir cevap alamıyordu.

Yine bir sabah Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Medineli mü'minlerle beraber Allah'ın Sevgilisini beklemek üzere Medine dışına çıkmıştı. Güneş bir yanardağ gibi ortalığa dehşet saçıyordu. Bu müthiş sıcağa rağmen hep yolları gözlüyordu. Ne yazık ki saatler geçmesine rağmen yine kimsecikler görünmemişti. Herkes gerisin geri evlerine döndü...

Aşk ve vecd adamı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh tek başına olduğu yerde kaldı. Biraz daha beklemek istiyordu. Fakat güne-

şin harareti çölleri kavuruyordu. Bu müthiş sıcağa dayanılacak gibi değildi... Ayaklarının altında kumlar fokur fokur kaynıyordu. Güneşin huzmeleri birer ateşten kılıç olmuş beynini deliyordu. Bayılacak gibi oldu. Daha fazla dayanamayarak O da geri döndü.

SAADET AYAKLANMASI...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh istirahat ediyordu. O sırada bazı sesler duydu:

— Allah'ın Resulü geliyor, Allah'ın Resulü geliyor!

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hemen koştu. Kalbi sanki yerinden kopacakmış gibi atıyordu. Benliğini bir heyecan kasırgası sarmıştı. Bir anda kendisini yolun üstünde buldu. Oraya ne zaman gelmişti, hayret etti... İleride iki deve etrafında toplanmış bir kalabalık gördü. Devenin birinde cihan Peygamberi Hazret-i Muhammed Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem, diğerinde en büyük sıddîkiyet ve teslimiyet örneği Cenâb-ı Sıddîk radıya'llahu anh vardı. Bunları teşhis etmekte gecikmedi. O tatlı ve berrak sesiyle haykırdı:

— İşte vallahi Allah'ın Resulü, işte vallahi Allah'ın Resulü!..

O tarafa doğru kanatlı bir kuş gibi uçtu...

Gözlerinde inci taneleri gibi sevinç yaşları vardı...

Medînelilerin şehirlerini nûr yuvasına döndürecek olan Allah Resulünü karşılamaları, ana, baba günü çapında bir saadet ayaklanması olmuştu... Bir nûr tufanı saadet ırmakları halinde Medine'ye doğru akıyordu.

Perde arkasından çıkmayan kadınlar, evlerin damlarında sıralanmış, bir ağızdan içli şiirler okuyorlardı:

"Medine'nin Veda yokuşu başından,

Üzerimize ayın ondordü doğdu!"

Minicik yavrular bile, yalınayak, başıkabak, sokaklarda koşuyor ve avaz avaz bağırışıyorlardı:

— Allah'ın Resulü geldi, Allah'ın Resulü geldi!..

Genç ve taze gelinlik kızlar, Arap geleneğince, ellerinde tefler ortaya çıkıp şenlik yapıyorlardı. ..

Kâinât'ın Efendisi, önlerinden geçerken mukaddes dudaklarında cennet sabahları gibi tebessümler olduğu halde, genç kızlara şöyle sordular:

— Beni seviyor musunuz?

— Evet, ey Allah'ın Resulü, seni seviyoruz!..

— Benim kalbim de sizi seviyor!

Bütün bu manzaralar Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gözlerinin önünde cereyan ediyordu. Artık Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın saadetine diyecek yoktu. Hasret bitmiş, vuslat demi gelmişti...

Varlığın, yüzü suyu hürmetine yaratıldığı yüce varlık şimdi yanında bulunuyordu.

VATAN HASRETİ

Ebedî Hayat Müjdecisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz, muazzez sabâbîleriyle Kâinât'ın îmân beşiği olan Mekke'den nur yatağı haline getirdikleri Medine'ye geldiler. Aradan bir zaman geçmişti ki, Sıddîk-ı Ekber radıya'llahu anh, Hazret-i Bilâl radı'ya'llahu anh ve Müslümanlardan birçoğu hastalandılar, gönül ırmakları hep Mekke'ye akıyordu. Vatan hasreti gözlerinde duman duman tütüyordu. Mekke'nin suyunu, havasını ve mahsullerini hasretle anarak beyitler söylüyorlardı. Kendilerini öz vatanlarından mahrum bırakan müşriklere beddua ediyorlardı:

— Allah'ın laneti Seybe Bin Rebia ve Ümeyye Bin Halef üzerine olsun!..

Cihan Sıddîk-ı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, hemen Sıddîk-ı Ekber'in yanına koştu. O'nu teselli etmek maksadıyle konuşmaya başladı:

— Yâ Ebâ Bekir! Vatanımızdan bizi uzaklaştıranlara Allah'ın çetin azabı yetişecektir.

— Evet, yâ Bilâl!

Allah Resûlü'nün iki sevdâlısı tatlı bir sohbete dalmışlardı. Gecenin üçte biri geçmişti. Bu sırada Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh hafif bir uykuya daldı. Bunu gören Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, evin avlusuna çıktı ve oraya upuzun yattı. Çok geçmeden O da derin bir uykuya dalmıştı. Seher

çağı gelmiş, tanyeri ağarmağa başlamıştı. Az sonra tepelerin ardından güneşin altın ışıkları hiçbir şeyin farkında olmadan uyuyan Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı kuşatmıştı...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, olduğu yerde mırıldanarak gözlerini açtığı zaman, güneşin bir altın tepsi gibi pırıltılar saçtığını gördü. Hayret ve dehşet içinde yerinden fırladı. Güneş doğmuş, fakat O sabah namazını kılamamıştı... Namazım geçti diyerek döğündü. Ayağa kalkıp gitmek istedi... Heyhat!.. Nerde o kudret? Olduğu yere yığılıp kaldı. Beyni sanki fokur fokur kaynıyordu. Dizlerinde derman, gözlerinde fer yoktu. Başını kaldırdığı zaman çevresinde bulunan her şeyin dönmekte olduğunu sandı. Bu ne haldi? Ayakları vücudunu taşıyamıyordu...

Elini başına götürdü. Başı müthiş yanıyordu. Bu yanış, bu ateş, bu halsizlik, bu fır fır dönme boşa değildi. Sıtmaya tutulduğunun farkına yeni varıyordu. Evdekilerden birine seslenmek istedi. Ne çâre ki O'nu da başaramadı. Olduğu yere yine yüzüstü düştü. Kolunu yere sererek başını üstüne bırakıverdi ve öylece kaldı.

Artık Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh kendinden geçmişti. Hastalık nöbeti gelmiş O'nu müthiş şekilde yere sermişti...

Günler, geceler, bir ecel makası olup ömür kumaşından kesip duruyordu. Cenâb-ı Sıddîk ve Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hâlâ hasta yatıyorlardı. Kadınlık dünyasının en yücesine erişmiş olan Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ, âdeti üzerine onları ziyarette kusur etmiyordu. Muazzez babasına ve O'nun arkadaşına en sıcak alâkayı gösteriyordu. Bir ara Cenâb-ı Bilâl'e şöyle sordu:

— Ey Bilâl! Kendini nasıl hissediyorsun?

Tevhidin bu şeydâ bülbülü, gözlerini açar gibi oldu. Sonra tekrar kapattı. Çünkü kendisinde o takati bulamamıştı. O'nun için bir tek kelime bile konuşamadı. Hazret-i Âişe radıya'llahu anh, Bilâl radıya'llahu anh'ı kendi haline bırakarak eve döndü. Hemen yatmakta olan babasına sokuldu:

— Aziz babacığım, dedi; kendini nasıl buluyorsun?

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın îmân dudaklarından şu beyitler döküldü:

"Ailesi arasında sabahlayan her kişi,
Ölüme, kınına kılıcın yakınlığından daha yakındır"

Ateşli anlarında hilm âlemi yüce Sıddîk radı'yallahu anh, Mekke'yi ve orada yaşadığı günleri anıyor ve Mekke'ye karşı vatan hasreti duyuyordu...

Hazret-i Âişe-i Sıddîka radı'yallahu anhâ'nın gözlerinden iplik iplik yaşlar döküldü. Babasının ıstırabına çok üzülmüştü. Babasının derdi, gönlünü bir hançer gibi kanatmıştı. Başını eğdi, bir müddet öylece kaldıktan sonra mırıldandı:

— Hiç şüphe yok ki, bu sıtmanın tesiridir!

Müthiş hastalık bir ara Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın yakasını bırakmıştı. Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh'ın duyguları canlandı, gönlü bir pınar olup Medine'den Mekke'ye aktı. Ruhu, Mekke göklerinde uçuyor, Allah'ın mukaddes evini ziyaret ediyordu. Gönlünde alevlenen vatan hasreti, gözlerinde çiy taneleri olup îmân güllerinin üstüne düşüyordu...

Gözlerini semâya dikti. Göklerin boşluğunda bir müddet dolaştırdı sonra da içli içli konuştu:

— Mekke'nin semâsı, bu semâdan daha güzeldir!

Derin bir nefes alıp yine mırıldandı:

— Gerçekten Mekke'nin havası, bu havadan daha temizdir...

Belki de hastalığın tesiriydi bütün bunlar. Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh, Mekke'ye karşı büyük bir hasret duyuyordu. Bir ara gönlü öyle coştu öyle dalgalandı ki, yattığı yerden beri haykırdı:

— Allah'ım! Rebia'nın oğlu Şeybe'ye, Rebianın oğlu Utbe'ye ve Halefin oğlu Ümeyye'ye lanet olsun. Onlar bizi Mekke'den çıkardılar...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın sesi, Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ'nın kulağına kadar gitmişti. Hazret-i Âişe radıya'llahu anh donup kaldı. Sonra şöyle düşündü:

— Acaba bu hastalığın tesiri midir, yoksa vatana karşı olan hasretin neticesi midir? Bu insanlara ne oldu ki, bu kadar çabuk bir süre içinde Mekke'ye karşı hasretlik duyuyorlar?

Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ, gördüklerini ve işittiklerini Allah'ın Resulüne bildirdi. Bunun üzerine Kâinât'ın Efendisi mukaddes ellerini Allah'ın hacet kapısına açıp duâ buyurdular:

— Allah'ım! Mekke'yi sevdiğimiz gibi sen bize Medine'yi de sevdir! Ölçeklerimize ve kilelerimize sen bereket ver. Medine'yi bize sağlık yatağı haline getir, havasını güzelleştir ve hummasını kaldır!

Hazret-i Âişe radı'yallahu anha anlatıyor:

— "Biz Medine'ye geldiğimiz zaman orası öyle bir haldeydi ki hastalığı, Allah'ın yarattığı her yerden fazlaydı. Biz gelince Bathan deresinin suyu akmaya başladı. Yeni su geldi. Toz ve toprak karışmasından rengi ve lezzeti bozulmuştu..."

Şânı pek yüce olan Allah'ımız, Resulünün duasını kabul etti. Medine nûr yuvası haline geldi.

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh da şöyle duâ etti:

— Yâ Rab! Bana Resulünün şehrinde şehîdlik nasip et!

İmam-ı Buhâri der ki:

— Akıbet, Hazret-i Ömer'in duası kabul edilmiş ve Hazret-i Ömer radıya'llahu anh Medine' de şehîd olmuştur...

❁ ❁ ❁

Hilm âlemi yüce Sıddîk'ın ve Peygamber bülbülü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın hastalıkları geçti. Yüce Allah gayb hazinesinden onlara lütuf ve ihsanlar yağdırdı. Allah'ın Sevgilisi ve Kevser Havuzunun sahibi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve

sellem'in duası Medine'yi dünya cennetlerine döndürdü. Asırlar ve devirler geçtiği halde oranın havası hiç bozulmadı. Bütün mü'min gönüller o nûr şehrine bir ırmak gibi akmaya devam ediyor... Cihan günlerini cennet sabahlarına döndüren Varlığın Vücut Hikmeti o çölleri ebediyet gülistanı haline getirmiştir..

PEYGAMBER MÜEZZİNİ

Levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz, Ebâ Eyyûb Hazretlerinin evinde yedi ay kaldılar. Bu müddet içinde, namaz vakti nerede gelirse ibâdetlerini orada edâ ederlerdi. O sırada bir gün bir mescid yapmayı murad ettiler.

Benî Neccarlardan, Medine'ye gelişlerinde develerinin ilk çöktüğü nokta olarak Peygamber mescidinin yerini, bedeli karşılığında istediler.

O gönlü ganî insanlar da şu cevabı verdiler:

— Parayla satmayız, ey Allah'ın Resulü! Ancak Allah rızâsı için veririz!

Allah'ın Sevgilisi bu bağışı kabul etmediler ve o yeri on altına satın aldılar. Sıddîk-ı Ekber ödedi...

Allah'ın Resulü Mescid-i Nebeviyi yaptıktan sonra sahâbîlerini davet etti. Bundan sonra beş vakit namazın edasına başlanıldı.

Ezan, yani namaza davet, şu bildiğimiz şekil ve surette teşri' olunmadan önce namaz vakitlerinde *"Essalât, essalât!"* (Buyurun namaza, buyurun namaza!) diye nida ediliyordu...

Davetin bu şekli hayli zahmetli oluyordu. Sonsuzluk Nebisi, muazzez sahâbîlerini toplayıp, onlarla meşveret edip sordular:

— Halkı namaza ne şekilde çağıralım?

Bazıları dedi:

— Biz de Nasrânîler gibi çan kullanalım. Namaz vakitlerinde çan çalınsın.

Allah'ın Resulü kabul etmediler. Bazıları dedi:

— Yahudiler gibi boru çalalım! Yine kabul edilmedi:

Bazıları dedi:

— Namaz vakitlerinde ateş yakıp yukarı kaldıralım. Halk alevi veya dumanı görüp mescide gelsin!

Yine kabul edilmedi.

Ve yine bazılarınca namaz vakitlerinde bir bayrak dikilerek halkı namaza davet fikri ortaya atıldı..

Sahâbîlerden Abdullah Bin Zeyd Salebe radıya'llahu anh, Kâinatın Efendisine gelip dedi ki:

— Ey Allah'ın Resulü! Ben bu gece bir rüya' gördüm. Yanıma, yeşil kaftanlar giyinmiş bir kimse geldi. Bana bazı kelimeler tâlim etti. Öyle bir haldeydim ki, uykuda mıyım, değil miyim, belli değildi. Doğruyu söylüyorum.

Ve ezanla kameti, rüyasında öğrendiği gibi Âlemler Efendisine okudu. Kâinatın Fahri buyurdular:

— İnşâallah, gördüğün rüya haktır. Sen işittiklerini Bilâl'e öğret!.. Ezan okusun.. Çünkü O'nun sesi seninkinden gür... Senden duyduğu gibi okusun...

— Peki ey Allah'ın Resulü!..

Abdullah Bin Zeyd radıya'llahu anh, rüyada öğrendiğini Hazret-i Bilâl'e ezberletti, O da ilk ezanı okudu...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın coşkun ve berrak sesi gökleri ilk defa inletmeye başladı...

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, Hazret-i Bilâl'in sesini duyunca koşa koşa huzur-u Risâlete geldi:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; seni hak Peygamber olarak gönderen Yüce Allah'a yemin ederim ki, rüyada nasıl gördümse Bilâl ezanı öyle okuyor!..

— Allah'a hamd olsun!..

Meğer Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh da aynı rüyayı görmüş...

Ezan bahsinde İmam-ı Ahmed'in tefsiri şudur ki, Allah ezanı vahiy yolundan Peygamberine bildirmeyip sahâbîlerine rüyada malûm etmekle, bazı halleri ümmete doğrudan doğruya tecelli ettirerek bütün din ölçülerinin hak olduğuna dair delil vermiş ve itikatlarını kuvvetlendirmiştir. Bu da azîm bir nimet...

❁ ❁ ❁

Bir rivayete göre, Allah'ın Resulü, Mi'râc'ta, birinci kat semâda, bir meleğin aynı şekilde ezan okuduğunu görmüş ve niçin okuduğunu sormamıştı. Abdullah'ın tarif ve tâlim ettiği ezanın gökte işittiğinin aynı olunca bu ezanın yeryüzünde sünnet olacağına hükmederek Hazret-i Bilâl'e emretmişlerdir.

Sahîh-i Buhârî, Resuller Serveri'nin Hazret-i Bilâl'e ezan okumasını nasıl emir buyurduğunu izah ederken Hazret-i Enes Bin Mâlik'ten şu hadîs-i şerifi nakleder:

Bilâl'e ezanı ikişer, kameti birer okuması emrolundu. Ancak, kad kâmetissalâh cümlesi müstesna... Kur'ân-ı Kerim'deki şu iki âyet de ezanın bu şekilde okunuşundan sonra nazil olmuştur ki, Âlemlerin Rabbi olan Allah Azze ve Celle öyle ferman etmiştir:

Birinci âyet:

وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۭ

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾

"Ezanla birbirinizi namaza çağırdığınız zaman — O'nu— bir eğlence ve bir oyun yerine tutarlar. Onların böyle yapmaları kendilerinin hakikaten akıllarını kullanmaz bir güruh olmalarındandır." [3]

3 Mâide, âyet. 58.

İkinci âyet:

يَآ اَيُّهَاالَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِذَا نُودِىَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ
يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ؕ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

"Ey îmân edenler, Cum'a günü namaz için çağırıldığınız zaman hemen Allah'ı zikretmeye gidin... Alışverişi bırakın. Bu, bilirseniz, sizin için daha hayırlıdır."[4]

Yâni: Cuma namazının ezanı okunduğu zaman. Bu ezandan murad hatibin hutbe için mimbere oturduğu vakit okunan ezandır. Çünkü Allah Resulü'nün zamanındaki Cuma ezanı ancak bundan ibaretti. Hazret-i Ebû Bekir ve Hazret-i Ömer radıya'llahu anhâ hilâfetleri devri de böyle geçti. Fakat Hazret-i Osman radıya'llahu anh'ın devrinde Müslümanlar çoğaldığı için, dışarıda bir ezan daha okunmasını emretti.

Allah Resûlü'nün muazzez sahâbîleri de bunu pek beğendiler. Bu vech ile icma' hâsıl oldu...

NAMAZ, UYKUDAN HAYIRLIDIR...

Tevhidin şeydâ bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh o tatlı ve berrak sesiyle Medine ufuklarını inletiyordu. Mümin gönüller ilâhî haz ile doluyordu. Göklerden deste deste nurlar iniyordu. Artık Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh resmen Sonsuzluk Nebisinin müezzini olmuştu. İslâm'da ilk ezan okumak şerefini Cenâb-ı Hak O'na nasip etmişti...

Sabah ezanlarında iki kere *"Essalâtü hayrün minennevm!"* denilmesi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'a râcidir.

---

4 Cum'a, âyet: 9.

Bir gün Peygamber şehri Medine'de Hazret-i Bilâl radıya'lalhu anh, sabah vaktinin geldiğini haber vermek için Allah Resûlü'ne gitmişti. Kâinat'ın Tacını biraz dalmış olarak buldu. Bunu görünce iki defa *"Essalâtü hayrün minennevmî"* diyerek nida etti. O'nun böyle söylemesi Allah Sevgilisinin çok hoşuna gittiğinden tatlı tatlı tebessüm ederek buyurdular ki:

— Bilâl! Bu ne güzel söz... Sabah ezanlarını okuduğunda bunu söyle!

— Başüstüne, ey Allah'ın Resulü!..

Ve bundan sonra Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh sabah ezanlarında bu sözleri söylemeye devam etti. O günden bugüne kadar da söylendi, hattâ kıyamete kadar inşâallah söylenecektir. ..

"Bu ezanlar — ki şahadetleri dinin temeli —
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli."

❋ ❋ ❋

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın sesi çok tatlı ve çok güzel idi. O'nun gönüller yakan sesini ve Tevhîd davetini herkes vecd içinde dinliyordu. O ses, billûrî bir ırmak gibi gönülden gönüle akıyordu. Erkek, kadın bütün mü'minler Peygamber mescidinde toplandı.

O'nun vahdaniyet-i ilâhîyi ufuklarda dalgalandıran billûrî sesini derin bir huşu içinde yudum yudum ruhlarına içiriyorlardı... Büyük aşk ve vecd çağlayanı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, ezanı okuduktan sonra Peygamberler Peygamberinin hücresine doğru eğilir ve:

— Es-selât yâ Resûlallah!

Derdi. Resûl-i Ekrem'i imamete davet ederdi... Ondan sonra Peygamber mescidine giderek kamet getirirdi... Bütün sahâbîler Allah Resûlü'nün arkasında Bârigâh-ı Kibriya'ya çıkarak ibâdetlerini ifâ ederlerdi.

Peygamber arkasında namaz kılmanın vecdini düşününüz!..

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, ezanın teşri' olunduğu günden tâ Resuller Serverinin irtihâline kadar seferde ve hazerde O'na müezzinlik etmiştir.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Medine'de bulunmadığı sıralarda ya Hazret-i Ebû Mahzûre, yahut Hazret-i Amr Bin Ümmi Mektûm O'nun yerine kaim olurlardı...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, sabah namazı için ezanı biraz erkence okuyordu. Bu suretle bir işi olanın işini bitirmesini, uyuyanın uyanmasını temin ederdi. O'nun için, Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın ezan okuması ile imsak vakti son bulmazdı. Belki O'nun ezanı bittikten sonra Hazret-i Ümmi Mektûm'un nidası beklenirdi... [5]

Bu hususta vârid olan bir hadîs-i şerif şu mealdedir:

— **Bilâl'in ezanı kimseyi sahurdan alı koymasın. Çünkü Bilâl sizlerin ayakta ve uyanık olanlarınızın mescide gelmesi ve uyuyanların uyanması için ezan okur, yoksa Bilâl ezanla sabah oldu demez...**

İbni Ömer radıya'llahu anh diyor ki:

— İbni Ümmi Mektûm âmâ bir adamdı. Kendisine, "Sabah oldu, sabah oldu!" deyinceye kadar ezan okumazdı...

❁ ❁ ❁

5 Haşiye:
İbn-i Ümmi Mektûm'un adı Abdullah'tır. Kendi Kureyş'tendir. Allah Resûlü'nün ilk zevcesi Hazret-i Hadice-i Kübrâ'nın teyzesinin oğludur. Medine'ye Peygamberler Peygamberi'nden evvel hicret etmiştir. İki gözü de görmez olmasına rağmen, salâbetli, dininde kavi ve metin, îmânı sağlam ve bütün bir adamdı. Sonsuzluk Nebisi birçok gazalara çıkarken kendisini 13 defa Medine'de kaymakam olarak bırakmıştır. O öyle bir îmân eriydi ki, iki gözü de görmediği halde İslâm'ın büyük zaferi olan Kadisiye savaşına katıldı ve orada şehâdet şerbeti içip ebediyetin nûr iklimine göçtü. Radıya'llahu anh... Kur'ân-ı Kerîm'de **"Abese vetevellâ, encâ ehül â'mâ"** diye zikredilen bu zâttır. Yüce Allah bizi şefâatına nail etsin...

EZANIN FAZİLETİ

Ezan, mukaddes dinimizin şiarıdır. Allah'ımızın birliğini ve büyüklüğünü. Kâinât'ın Tacı Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in Allah'ın Resulü olduğunu âleme ilân eden bir tevhîd çağlayanıdır...

"Allah çok büyüktür, Allah çok büyüktür!" demek, ne yüce bir saygıdır. **"Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem Allah'ın Resulüdür!"** diye ilân etmek, gerçeği itirafın en açık bir ifadesidir. Dünya nizamı, hayatın devamı bu iki kelimeyle kıvamını bulabilir. Beşerin ıstırabını dindirecek işte bu şehâdet kelimesidir. Öyle ki, bu iki kelime, ezelden tâ ebede uzanan tek ve gerçek kurtuluş yoludur, işte ezanın tümü, topyekün beşeri, bu yola çağırır...

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Cenâb-ı Peygamber salla'llahu aleyhi ve sellem buyuruyorlar ki:

لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جِنٌّ وَلَا إِنْسٌ
وَلَا شَيْءٌ إِلَّا يَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

— **"Müezzinin sesini** (ulaştığı yere kadar) **duyan insan, cin ve her şey, kıyamet günü ona** (bu daveti yaptığına dâir) **şehâdet eder."** (Buhâri).

Muazzez sahâbîlerden Hazret-i Ebû Hüreyre radıya'llahu anh diyor ki:

كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
فَقَامَ بِلَالٌ يُنَادِي فَلَمَّا سَكَتَ قَالَ
رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ قَالَ
مِثْلَ مَا قَالَ هَذَا يَقِينًا دَخَلَ الْجَنَّةَ

— "Peygamber salla'llahu aleyhi ve sellem ile birlikte oturuyorduk. Hazret-i Bilâl kalkıp ezan okudu, bitince, Allah'ın Resulü salla'llahu aleyhi ve sellem buyurdular ki:

— Kim gönülden inanarak Bilâl'in dediği ni derse, cennete girer."

Diğer bir hadîste de buyuruluyor:

— "İnsanlar ezandaki ve birinci safdaki fazilet ve sevabı bilmiş olsalardı, yer bulamayacaklardı da aralarında kur'a çekeceklerdi. Camiye de erken gitmenin faziletini bilmiş olsaydılar, bunun için yarış ederlerdi. Bunlar gibi, sabah namazıyle yatsı namazının sevabını bilselerdi, emekleyerek olsa bile, bu iki namaza giderlerdi." (Buhâri ve Müslim).

Ebedî Hayat Müjdecisi buyuruyorlar ki:

— Kim ezan sesini duyduğu zaman:

مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ: اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ
الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ اٰتِ
مُحَمَّدَنِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ
مَقَامًا مَحْمُودَنِ الَّذِي وَعَدْتَهُ حَلَّتْ لَهُ
شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ

— "Ey eksiksiz çağırının ve kılınmak üzere olan namazın Rabbi Allah! Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem'e vesile ve fazileti ver. Vaad etmiş olduğun Makam-ı Mahmûd'a O'nu ulaştır, duasını okursa, kıyamet günü şefaatime hak kazanır..." (Buhârî).

Yine bu konuyla ilgili diğer bir hadîs-i şerifte şöyle buyuruluyor:

— Müezzinin sesini duyduğunuz zaman, O'nun dediğini deyin. Ezan bittikten sonra, bana salâvat getirin. Çünkü bana bir salâvat getirene Allah on rahmetle ihsanda bulunur. Sonra da Allah'tan benim için "Vesile" isteyin. Vesile, cennette öyle bir makamdır ki, Allah kullarından ancak bir tek kula lâyık görülmüştür. Umarım ki o kul ben olayım. Kim, Allah'tan benim için "Vesîle"yi isterse, şefaatime hak kazanır. (Müslim).

Bütün bu hadîs-i şeriflerden anlıyoruz ki: Ezan, iyiliğe, kurtuluşa, Allah'ı hatırlamaya davet eder. Bu daveti yapan müezzin, bunun ulviyetini idrâk ederek minareye çıkıyorsa, o, bir melek kadar muhteremdir. Vazifesi de o kadar mukaddestir.

İşte bu mukaddes vazifeyi ilk defa Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh yapmıştır. Tatlı ve berrak sesiyle Medine ufuklarını inletmiş, imanlı gönülleri neş'e ve sürura gark etmiştir...

Tarihin ender yetiştirdiği muhteşem büyük

Hazret-i Ömer radı'yallahu anh, bir defasında şöyle demiştir:

—Ben halife olmasaydım, müezzin olurdum!

Müezzinliğin ne kadar ulvî bir meslek olduğunu artık düşününüz. Ve Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın büyüklüğünü görünüz...

GAZALAR BOYUNCA...

Kâinât'ın Efendisi îmân bayrağını Medîne ufuklarında dalgalandırmaya başladığı andan itibaren ebediyet ülkelerinin gerçekler sabahına erdiği âna kadar Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bütün gazalara katıldı. İmân ordusunu okuduğu ezanlarla ırmak ırmak coşturdu. Şimdi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı gazalarda izleyeceğiz...

KININDAN ÇEKİLEN KILIÇ...

Mukaddes İslâm'ın kılıcı bizzat merhamettir. Hasta yavrusunun başucunda, ağlayan, çırpınan, dövünen türlü merhamet gösterileri yapan anne mi daha merhametlidir; yoksa aynı hasta başında, elinde neşteri, sırtında beyaz gömleği, sert ve sağlam adımlarla O'nun yatağına yaklaşıp canını acıtan doktor mu? İşe yaramayan gözyaşı mı daha merhametli, yoksa hastayı iyileştiren ilâç mı?

İşte küfre karşı İslâm'ın kılıcı aynen bunun gibi...

Yüce ferman geldi, bünye olgunlaştı ve kılıç kuşanıldı.

İnsanlığın Efendisi ilk olarak, amcaları bahadır Hazret-i Hamza'yı radıya'llahu anh, Hicret'in yedinci ayında, Kureyş'in bir kervanı üzerine gönderdiler. Hazret-i Hamza'da beyaz bir sancak...

Sahil boylarında taraflar birbirine rastladı. Kâfirler üç yüz kişi ve aralarında küfür canavarı Ebû Cehil.

Tam kapışacakları anda aralarına başka kabilelerden insanlar girdi ve cenk olmadı...

Enbiyânın ekmeli, evliyanın emeli, kevn ü mekân temeli Cenâb-ı Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem'in bizzat başına geçtikleri ilk hareket...

Hicret'in onikinci ayında, birinci yılı sonunda...

Maiyetinde 60 sahâbî ve aralarında Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh Beyaz Sancak Hazret-i Hamza'da...

Düşmanla cenk olmadı, anlaşma yaptılar...

Peşinden iki yüz askerlik bir cenk daha... Yine Allah'ın Resulü başta ve Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hemen yanıbaşında... İçinde, Halef oğlu Ümeyye dedikleri küfür canavarının bulunduğu kafileye doğru..

Yine cenk fırsatı ele geçmedi, geriye dönüldü...

Ve arkasından İslâm'ın ilk büyük cengi ve İslâm kılıcının büyük örsü **Bedir...**

İslâm'ın îmân kılıcı Bedir gazasında dövüldü ve sonra topyekûn beşeriyete, ucunda ebedî şifâyı taşıdı. Bütün İslâm yayılışının enerji çekirdeği Bedir...

İnsanlığın Tacı, Ebû Süfyan'ın başında bulunduğu Kureyş'e ait bir kervanın Şam'dan gelmekte olduğunu öğrendi. Sahâbîlerine emretti:

— Ticaret mallarıyle yüklü bu kafile Kureyş'indir. Hemen yolunu kesin! Umulur ki Allah, sizi o ganimete kavuşturur!..

Başta Allah'ın Resulü, Ramazan'ın onikinci günü nûr şehri Medine'den hareket ettiler. Hepsi üç yüz kişi veya biraz fazla... Çoğu ensârdan... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da içlerinde..

Plân, Kureyş kervanını basmak. Bir büyük harp kopacağından ve Kâinat çapında bir büyük çığır açılacağından belki de kimsenin haberi yok...

Ebû Süfyan'ın emrinde otuz atlı, Şam'dan büyük bir kervanla dönmekte.

Hareket emri verildi.

Ebû Süfyan da, Allah Resûlü'nün hareketini haber aldı. Hemen Mekke'ye dört nala bir adam saldı:

— Müslümanlar üzerimize geliyor. Yetişin!..

Mekke bu haberle kaynaştı... Az zamanda silâhlı bin kişi toplandı. Soylu Arap atları üstünde, Bedir istikametinde dört nala harekete geçtiler... Yüz at, yedi yüz deve...

MEŞVERET...

Peygamberler Peygamberinin yürüyüş kolu henüz Revha dolaylarında...

Haber geldi:

Bütün Mekke, binden fazla cengâver, Ebû Süfyan'ın imdadına koşuyor... Yetişmek üzereler... Kervan da sahil yolundan kaçıyor...

Kâinat'm Efendisi sahâbîlerini çevrelediler:

— Vaziyet bu.. Ne dersiniz? Allah iki nimetten birinin bizim olduğunu haber verdi. Ya kervan, ya Kureyş ordusu...

Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh da bir güzel fikir... Cenâb-ı Ömer'den de bir güzel fikir... Kervana temayül edenler de var.

Muazzez sahâbîlerden Hazret-i Mikdad radıya'llahu anh doğruldu:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; Rabbin sana ne emrettiyse O'nun üzerinde ol! Vallahi biz sana, Yahudilerin Mûsâ aleyhi's-selâm'a dediği gibi: "Git, Rabbinle beraber düşmanlara karşı çık! Biz buradan kımıldamayız!" diye bir söz söyle yecek değiliz. Biz senin izindeyiz...

Levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem mukaddes ellerini kaldırıp Hazret-i Mikdad'a duâ etti... Ve içinde bin umman çalkalanan gözlerini sahâbîlerine döndürdü:

— Ey insanlar!

Bir lâhza durdular. Ensârın ileri gelenlerinden Saad Bin-i Muaz radıya'llahu anh hemen atıldı:

— Ey Allah'ın Resulü! "İnsanlar" diye hitabından ve bizi zümreleyişinden anlıyoruz ki, sözün topyekûn hepimize... Amma buradaki çoğunluk ensârdan olduğuna göre bize... Bizi, ismimizi anmadan vazifeye çağırıyor ve ettiğimiz vaadi tutmamızı istiyorsun, öyle mi?

— Evet, yâ Saad, hitabım sizedir!

Hazret-i Saad radıya'llahu anh en taşkın îmân vecdi içinde sesini yükseltti:

— Öyleyse ey Allah'ın Resulü! Biz sana îmân ettik. Seni doğruladık, getirdiğin her şeyin Allah'tan ve hak olduğuna inandık. Senin muradın neyse, seni hak peygamber olarak gönderen

Rabbime and olsun ki, bizimki de o... Sen, bir yakasından girip öbür yakasından çıkacağız diye deryaya atılsan, biz de arkandan atılırız...

Az sonra gecenin zifiri karanlığı başlamış siyah örtüsünü her tarafa yaymıştı. Sessizliği yutan bir gece.

Resûl-i Ekrem salla'llahu aleyhi ve sellem, Hazret-i Ali, Avvam oğlu Zübeyir ve Sa'd İbni Ebî Vakkas'a emrettiler:

— Kureyş'ten haber almak üzere yola çıkınız...

Cenâb-ı Ali kerremallahu veçhe ve arkadaşları kartopu alınlı atlarına atladıkları gibi Bedir'e doğru dörtnala sürdüler...

Bedir suyunun yanına vardıkları zaman kuyudan su çeken iki adama rastladılar. Ve onları hemen yakalayıp Allah Resûlü'ne getirdiler. İnsanlığın Ufku namaz kılıyordu. Yakaladıkları bu adamları sorguya çektiler:

— Siz kimin adamısınız, burada işiniz nedir?

Cevap verdiler:

— Kureyş'in adamlarıyız. Kendilerini sulamamız için bizi buraya gönderdiler.

— Yalan söylüyorsunuz!

— Hayır, doğru söylüyoruz...

— Belki de siz, Ebû Süfyan'ın sakilerisiniz...

— Biz Kureyş'in sakileriyiz, onlara su götürüyoruz...

Biraz sıkıştırdılar, canlarını acıttılar, adamlar bülbül kesildi:

— Evet biz, Ebû Süfyan'ın adamlarıyız...

Bu cevabı alınca onları bırakıverdiler. Allah Resulü namazını bitirdikten sonra onlara döndü ve şöyle dedi:

— Size doğruyu söylediler inanmadınız; yalan söylediler bıraktınız. Allah'a yemin ederim ki, onların her ikisi de Kureyş'in sakileridir.

İnsanoğlunun ufku ve peygamberlerin ulusu buyurdular:

— İşte Mekke size ciğerparelerini göndermiştir!

❄ ❄ ❄

Ebû Süfyan kafileyi kaçırmaya muvaffak oldu. Kureyşlilere, Bedir'e yakın bir yerde yetişti ve ticaretlerinin kurtulduğunu onlara haber verdi:

— İşte kervanlarımız kurtuldu, artık savaşı icap ettirecek bir şey yoktur...

Küfür canavarı Ebû Cehil homurdandı:

— Hayır, hayır! And olsun ki, bizimle O'nun arasında Allah hükmünü verinceye kadar dönmeyeceğiz!..

Kureyş müşriklerinin arasında tartışmalar epeyce devam etti. Sonunda Ebû Cehil'in teklifini kabul ettiler.

CENK SAHNESİ...

Bedir sahasında fokur fokur kaynayan kum. Peygamber ordusu bu kumlukta mevzi aldı. Karşılarında, daha evvel gelip mevzi alan Kureyş...

İnsanlığın Efendisi, ağaç dallarından bir gölgelik yaptırdılar ve altına geçtiler. İlk büyük İslâm cenginin Peygamber karargâhı...

Peygamber ordusuyle Kureş ordusu birbirine tosladı. îmân ordusunun en yaşlısı Ubeyde Hazretleri... Küfrün en genci Velid ile karşılaştı. Bahadırlar bahadırı Hazret-i Hamza radıya'llahu anh'a Utbe düştü. Hazret-i Ali kerremallahu veçhe'ye de Şeybe...

Cenâb-ı Ali ve Hazret-i Hamza radıya'llahu anhümâ birer kılıçla kâfirleri devirdiler. Hazret-i Ubeyde radı'yallahu anh, aynı îmân hamlesiyle kılıcını savururken, düşmanı da beraber, kendisi dizinden yaralandı. Hamle kâfire geçmek üzere... Hemen Hazret-i Ali ve Hazret-i Hamza radıya'llahu anhümâ atıldılar ve küfür kuduzunun işini bitirdiler...

Üç azılı kâfir, kanlar içinde ve kumlar üstünde, açık gözler ve çarpık suratlariyle ebediyyetin çetin azabına namzet olarak duruyorlar...

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radı-ya'llahu anh'ın gür sesi ortalığı inletiyor:

— Ahaddir, Ahaddir!..

Âlemlerin Efendisi karargâhlarında... Yanlarında en büyük dostu ve en sâdık bağlısı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh...

Allah'ın Resulü, ellerini Allah'ın hacet kapısına açmış duâ ediyorlar:

— Yâ Rab! Şu îmân topluluğunu helak edersen yeryüzünde sana ibâdet edecek kimse kalmaz. ..

Ellerini öyle açtılar ki, omuzlarından örtüleri düştü. Cihan Sıddîk'ı örtüyü alıp omuzlarına koydu ve dedi:

— Ey Allah'ın Resulü! Duâ ve niyaz seni bu kadar üzmesin. Elbette Allah sana vaadini yerine getirecek...

Ve cenk bütün şiddetiyle başladı, îmân ile küfrün cengi. Bu savaşta Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da kendisine düşeni yapıyordu. îmân kılıcını sıyırmış önüne gelen küfür cücelerini deviriyordu... Ve "Allah bir, Allah bir" diye haykırıyordu...

Mekke müşriklerinin kendisine yaptıkları amansız işkenceler gözlerinin önünde canlanmıştı. Artık küfür ormanı îmân kılıcı ile ot biçilir gibi biçiliyordu.

Toz, duman, nâra, çığlık, demir sesleri. Kureyş büyüklerinin birçoğu kılıçtan geçti. Birçoğu esir oldu. Bir kısmı da, tabana kuvvet kaçtı...

Zafer Peygamber ordusunun olmuştu. Ümeyye ve oğlu kaçmaya muvaffak olamamışlardı. Tam bu sırada Abdurrahman bin Afv radıya'llahu anh oradan geçiyordu. Ümeyye O'nu gördü ve seslendi:

— Ey Amr'ın kölesi!

Hazret-i Abdurrahman dönüp bakmadı bile. Ümeyye kâfiri Mekke'de Abdurrahman'ı, Abdullah ismiyle çağrılacağına dair kendisiyle yaptığı anlaşmayı hemen hatırladı ve haykırdı:

— Ey Abdullah!

— Ne istiyorsun?

— Az beni dinle!

— Dinliyorum!

— Savaştan bir ganimet elde ettin mi?

— Biz ganimet için savaşmıyoruz. Allah'ın düşmanlariyle cenk ediyoruz.

— Öyle ama ganimet de alıyorsunuz!

— Evet, alıyoruz...

— Ben senin için ganimetten ve zırhlardan daha hayırlı değil miyim?

— Hayırlısın!

— Öyleyse haydi gel!

Hazret-i Abdurrahman elindeki zırhları attı.

Bir eliyle "Ümeyye'nin diğer eliyle de oğlu Ali'nin elini tutarak yürümeye başladı. Yürürlerken Ümeyye sordu:

— İçinizde deve kuşu tüyü taşıyan şahıs kimdir?

— Abdülmuttalib'in oğlu Hamza'dır!

— Bize neler etti. Başımıza gelenler hep Onun yüzünden geldi.

Tekrar yürüdüler. Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh onları uzaktan gördü. İçi bir anda neş'eyle doldu... Dün, elini ayağını bağlayan, göğsünün üstüne kocaman taşlar koyup kızgın kumlar üstünde saatlerce işkence eden bu küfür canavarı nihayet eline geçmişti... Boynuna ip takıp sokaklarda ne kadar sürüklemişti O'nu... Artık bu küfür kuduzu cezasını bulmalıydı... Yerinden bir ok gibi fırladı ve Ümeyye'nin karşısına dikilip haykırdı:

— Ey şanlı gaziler! İşte küfrün başı... Halefin oğlu Ümeyye budur. O'na aman vermeyiniz...

İslâm mücâhidleri şanlı kılıçlarını çektiler. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh Ümeyye'nin îmânsız başını koparmak için hemen üzerine yürüdü... Fakat Hazret-i Abdurrahman mâni oldu.

— Yâ Bilâl, dedi; O benim esirimdir, O'na dokunma...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh avaz avaz bağırdı:

— Eğer bu kâfir kurtulacaksa ben ölmeliyim!

— Sözlerimi işitmiyor musun ey Bilâl?

— İşitiyorum!

— Öyleyse sakin ol. Bana sığınan kimseyi öldürtemem.

— O zaman ben ölürüm!

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh fokur fokur kaynıyordu. Bu küfür canavarını bir an önce öldürmek istiyordu.

Yine olanca sesiyle haykırdı.

— Ey şanlı gaziler! Ey Allah Resulü'nün kahraman erleri! İşte küfrün ele başı Ümeyye... Koşun, koşun, bu canavarı azâb diyarına gönderin...

Medîneli sahâbîlerden beş, on kişi Bilâl'in sesine koştular ve onların etrafını sardılar. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh durmadan çırpınıyordu:

— Öldürün şu zâlimleri, öldürün şu zâlimleri!

Hazret-i Abdurrahman da:

— Ey gaziler, onlar benim esirlerim, diye çırpınıyordu.

Medîneli sahâbîler şanlı kılıçlarını çektiler. İçlerinden biri kılıcını şimşek gibi indirdi. Ümeyye'nin oğlu Ali'nin kafasını bir vuruşta ayağının dibinde Ümeyye'nin oğlu kan kusuyordu...

Küfür canavarı Ümeyye feryadı kopardı:

— Evlâdım!.. Ah iki gözüm evlâdım!..

Hazret-i Abdurrahman bin Avf radıya'llahu anh çaresiz kalınca Ümeyye'ye dedi ki:

— Ey Ümeyye! Vallahi ben seni bunların elinden kurtaramayacağım, canını kurtarmaya bak!.

Ümeyye, canını kurtarmak için hemen koşmaya başladı. Fakat Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh peşini bırakmadı. Bir aslan gibi kükredi ve O'nu ensesinden yakaladığı gibi yere yuvarladı... Diğer mücâhidler de gelip kılıçlarını Ümeyye'nin ciğerlerine sokup çıkardılar. Koca kâfir, nihayet Hazret-i Bilâl'e yaptığı işkencelerin cezasını şimdi çekiyordu. Yer bir kan havuzu olmuş Ümeyye'nin perişan vücudunu oradan oraya sürüklüyordu...

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh yine haykırıyordu:

— Ahaddir, Ahaddir, Ahaddir!..

Hazret-i Abdurrahman müteessir olmuştu:

— Yâ Bilâl, dedi; esirimin şahsında, beni de yaraladın!

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın gözleri çakmak çakmaktı. Hazret-i Abdurrahman'a öyle bir baktı ki, Abdurrahman radıya'llahu anh hemen başını yere eğdi.

Ve Bilâl radıya'llahu anh'ın sesi ortalığı inletti:

— Yâ Abdurrahman! Allah sana ondan daha hayırlı dost verdi.

Hazret-i Abdurrahman mırıldandı:

— Evet, öyle yâ Bilâl

CENK SONU

Peygamber ordusu Allah'ın lütfuyla büyük bir zafer kazandı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, bu gazada arslanlar gibi döğüştü ve nice imansızın ciğerini deldi.

Kureyş büyüklerinin birçoğu kılıçtan geçti. Ölüler arasında, Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'a en şiddetli işkenceleri yapan kuduz kâfir Ebû Cehil de vardı.

Mekke'de kalan Ebû Leheb ve kervanla kaçan Ebû Süfyan müstesna... Kureyş'in bütün büyükleri azâb diyarını boyladılar...

Bedir sahası bir kan havuzu hâline gelmişti. Kâfirlerin cesetleri kuyuya atıldı. Kuyu, ağzı ağzına kâfir cesetleriyle dolunca Allah'ın Sevgilisi kuyunun başına geldiler ve içindekilerden bazılarını adı ve saniyle anıp dediler:

— Allah ve Resûlü'nün size söyledikleri hakmıymış?.. Allah'ın vaadettiklerinin hak olduğunu ben gördüm!..

O zaman büyük şecaat ve celâdet çağlayanı Hazret-i Ömer radıya'llahu anh ilerledi ve:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; bir alay cansız bedene nasıl hitap ediyorsun?

Kâinât'ın Efendisi gökleri ışıldatacak şekilde tebessüm ederek buyurdular ki:

— Yâ Ömer! Siz benim sözlerimi onlardan fazla işitici değilsiniz! Şu var ki, siz cevap verebilirsiniz, onlar veremez.

İşte böylece İslâm'ın büyük zaferi kazanıldı. Cenk bitti, tozu dumanı dağıldı. Peygamber ordusu tekbîr sesiyle gökleri inletti.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın billur sesi semâ semâ göklere yükseldi. Artık Cenâb-ı Bilâl'in sevincine diyecek yoktu. Çünkü en büyük düşmanını öldürmüş masum Müslümanları bu zâlimin zulmünden kurtarmıştı...

Peygamber ordusu Medine'ye döndü, îmân saflarından 14 şehîd...

İlk büyük İslâm cihâdında Allah için canlarını veren ilk şehîdler.

Altısı Muhacir sahâbîlerden, Sekizi Medîneli sahâbîlerden... Radıya'llahu anhüm ecmaîn.

ALLAH RESULÜNÜN VEKİLHARCI

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bir nefes olsun Sonsuzluk Nebisinden ayrılmıyordu. Kâinât'ın Tacı O'nu kendisine vekilharcı yaptılar. Âlemin Fahri muhtaç olan fa-

kir Müslümanları O'na teslim ederdi. O da, onları yedirir, içirirdi...

Bir gün Allah'ın Resulü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın yanında bir kese hurma gördü ve sebebini sordu:

— Bu nedir, yâ Bilâl?

— Bunu senin ve senin misafirlerin için sakladım, ey Allah'ın Resulü!

— Sen bunun mes'ûliyetinden korkmaz mısın? Yarın bu ateşten bir buhar olur. Dağıt yâ Bilâl! Korkma Arş'ın sahibi olan Allah yokluk içinde bırakmaz...

— Peki ey Allah'ın Resulü!..

YAHUDİ TUZAĞI...

Peygamber şehri Medine'de o vakitler Yahudiler de yaşıyordu. Bir gün zengin bir Yahudi, akşamın karanlığı çökmeden önce yuvalarına dönmekte olan kuş sürülerinin seyrine dalmıştı. Serçe kuşları cıvıl cıvıl ötüşüyordu. Nağmeler gönüllere ferahlık veriyordu. Yahudi oturmuş, kuşları dinliyordu...

Güneş altın bir tepsi gibi tâ ufka gelmiş ve yavaş yavaş gözden kaybolmuştu. Derin bir nefes aldı. Güneşin yakıcılığı artık tamamen gitmiş serin bir hava nefes nefes esmeye başlamıştı... Güneş'in batmasiyle beraber kuşlar da susmuşlardı. Sükûnet ve sessizlik her tarafa hâkim olmuştu.

Yahudi, vicdanı kara adam... Nedense karanlığı ve sessizliği seviyordu. Bütün ruhunu ve benliğini tatlı bir sevinç kaplamıştı. Artık keyfine diyecek yoktu... Fakat birden gökleri delercesine bir kadife ses yükseldi:

— Allahü Ekber, Allahü Ekber!..

Peygamber bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh akşam ezanını okumaya başlamıştı.

Kadife gibi yumuşak olan bu ses Yahudinin kulaklarına bir kurşun gibi çarptı ve tâ kalbine kadar nüfuz etti. Sanki billur kâseden dökülen tatlı ve berrak su idi... Bu ne edâ, bu ne ahenk, bu ne gönüller yakan alevdi...

Bir ara kulaklarını bu sese tıkamak istedi. Fakat Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bir bülbül gibi çağlıyordu:

— Allahü Ekber, Allahü Ekber!..

Bu defa büsbütün kendinden geçti. Artık bu sesi ne pahasına olursa olsun dinleyecekti. Başını eğdi. Ezan bitinceye kadar nefes bile alamadan dinledi... Cenâb-ı Bilâl'in billur sesi O'nu iyice büyülemişti. Ömründe böyle güzel ses duymamıştı.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın sesi dinince Yahudi başını kaldırdı ve kendi kendine mırıldandı:

— Yazık bana, niçin bu sese teslim oldum? Az bir zaman için de olsa dinlememeliydim...

Yahudi böyle nefsi ile mücâdele ediyordu... Fakat, her ne zaman Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın sesini duysa sonuna kadar dinlemeden de edemiyordu. Daha doğrusu bu sese âşık olmuştu... Artık bu sesten kurtulmak istiyordu. Yoksa dinleye dinleye Müslüman olacağından korkuyordu. Hem Müslümanları bu sesten mahrum etmeli, hem de kendi muradına ermeliydi. Ve nihayet bir plân kurdu. Onu İslâm'dan önceki kölelik hâline döndürmeliydi. Eğer kurduğu plânı başarıya ulaşırsa günde beş defa Medine ufuklarını inleten bu sesi dindirecekti... Kafasının içinde bir şimşek çaktı. Beyninde şeytanlar hora tepmeye başladı. Bundan sonra her gün Bilâl Hazretlerini bir gölge gibi takip edecek ve sıkışık bir ânını yakalayacaktı. Küfür canavarı istediği fırsatı bulmakta gecikmedi.

Bir gün Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh fakir bir Müslümanla çarşıda geziyordu. Bu fakirin karnını doyurmak, sırtına elbise almak için elbette paraya ihtiyaç vardı. Hazret-i Bilâl mutlaka birinden borç para alacaktı. Yahudi bu hâli görünce gözlerinin için-

de saadet ışıklan yandı. Hemen Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın yolunu kesti:

— Bilâl, Bilâl!., dedi:

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh dönüp baktı:

— Ne istiyorsun?

— Yâ Bilâl! Sıkıntılı olduğunu anlıyorum. Eğer para lazımsa ben vereyim. Başka birisine gitmene lüzum yok. Çünkü benim vaziyetim müsait... İstediğin kadar para verebilirim sana...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh düşünmeye başladı. Yahudi hâini bunu görünce daha fazla cesaretlendi:

— Yâ Bilâl, dedi; hiç düşünme... İstediğin kadar parayı ben veririm...

Yahudi plânını tatbik etmişti. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Yahudinin tuzağına düşmüştü artık.

— Peki, dedi; teklifini kabul ediyorum...

Yahudinin gözlerinin içi gülüyordu. Yüzüne sahte bir tebessüm oturtarak konuşmaya başladı:

— Bilâl! Benim sana hudutsuz itimadım var. Öyle olmasaydı önüne geçip de sana bu teklifte bulunmazdım. Fakat biliyorsun ki, Yahudi milleti hırslı ve haris insanlardır, icabında paramızı kurtaracak bir rehin olmalıdır. Böyle anlarda paramız tehlikeye girdi mi rehin imdadımıza yetişir. Rehin olmadan hiç kimseye para veremeyiz... Bana rehin verecek elinde bir şeyin var mı?

— Ne tuhaf adamsın... Eğer rehin verecek bir şeyim olsaydı niçin senden borç para isteyeyim...

— Yâ Bilâl! Altından kalkamayacağın ağır şartlar ileri sürmeyeceğim. Ben sana güveniyorum. Sen hâlis bir Müslümansın, elbette sözünde sâdıksın... Öyle olmasına rağmen yine de ufak bir anlaşma yapalım...

— Peki yapalım!..

— Borcunu ödeyemediğin takdirde borç mukabilinde seni alsam böyle bir anlaşma yapsak, ne dersin?

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, gönlü billurlardan daha duru îmân kahramanı, Yahudinin hilesini sezemedi. Derin derin düşünmeye başladı. Yahudi, insanlığın yüz karası zehirli adam hemen atıldı:

— Yâ Bilâl! Niçin düşünüyorsun? Ben eminim ki sen borcunu mutlaka ödeyeceksin...

— Elbet ödeyeceğim!

— Öyleyse neden tereddüt ediyorsun?

— Senin hârisliğine hayret ediyorum... Hem bana itimat ettiğini söylüyorsun, hem de rehin istiyorsun!.

— Evet, öyle yapıyorum!

— Yâni ille de rehin olsun istiyorsun, öyle mi?

— Yâ Bilâl! Benim isteğim mücerret bir şarttan ibaretti. Sırf paraya karşı olan hırsımı tatmin için...

— Öyle olsun!

— Şartımı kabul ediyorsun demek...

— Ediyorum...

— Borcunu ne zaman ödeyeceksin?

— Bu ay sonunda.

— Eğer ödeyemezsen borç mukabilinde seni alacağım...

— Al...

Hâin Yahudi sevincinden uçacak gibi oldu. Fakat bunu Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh fark etmedi.

Orada hazır bulunan bir kaç tüccarın yanında parayı çıkarıp Hazret-i Bilâl'e verdi. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, parayı alıp oradan uzaklaştı... Yahudi hayatından memnundu. Nihayet istediği olmuştu. İslâm'ın bu şeydâ bülbülünü susturacaktı... Nasıl olsa ay sonuna kadar Bilâl parayı bulamayacaktı. Peygamberin

elinde de yoktu ki versin... Bu borcu O da ödeyemeyeceğinden Peygamber müezzini nihayet kurduğu tuzağa düşecekti...

Günler bir su gibi akıp gitti. Geceler bir bir geçti. Gökteki ay kayboldu. Gülün kokusu bülbülün bağrını deldi... Aşk şimşeği bir çakıp bir kayboldu. Geceler, günler, sabahlar, akşamlar derken ay bitti. Artık yeni bir ayın doğuşu bekleniyordu. Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh yine Ezan okumak için hazırlanmıştı... "Allahü Ekber! Allahü Ekber!" sesiyle gökleri inletecekti. Âşık gönüllere deste deste nûr inecekti. Hidâyet gülistanında hakikat goncaları renk renk açacaktı. Aşk ve vecd çağlayanı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, ruhunda İlâhî ürperişler olduğu halde, hayâl âleminin billur saraylarında yaşıyor ve bin vecd ile ezan okumak üzere hazırlanıyordu...

Bir de ne görsün... Yahudi hâini birkaç tüccarla beraber gelmiyor mu?.. Yüreği bir anda alev alev yandı. Bütün şevk ve heyecanı söndü. Çünkü Yahudi sırıtarak geliyordu. Bu sırıtışın altında mutlaka bir iş vardı...

Nitekim iş meydana çıktı. Yahudi, Hazret-i Bilâl'e yaklaşıp haykırdı:

— Ey Habeşli!

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh cevap verdi:

— Ne istiyorsun?

— Biliyor musun ayın sonuna kaç gün kaldı?

— Az kaldı...

— Tam dört gün var...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh sükût etti... Yahudi:

— Nasıl şimdi borcunu ödeyebilecek misin?

— Hayır!

— Bu ay sonunda borcunu ödeyemezsen senden alacağıma karşılık benim kölem olacak sın. Sana vermiş olduğum borç parayı ne senin, ne de Peygamberinizin hatırı için verdim. Ben o

borcu sen benim kölem olasın diye verdim... Daha önceden olduğu gibi seni yine köle yapacağım...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh başını hırs ile salladı, hiç bir cevap vermedi. Yahudinin bu sözleri O'na çok acı gelmişti, içine dalga dalga hüzün çöktü. Demek ki Yahudi tuzağı tam kurmuştu... Artık Allah'a sığınmaktan, O'nun yüce kapısında gözyaşı dökmekten başka çâre yoktu...

Yahudi ve beraberindekiler uzaklaştılar... Bilâl radıya'llahu anh bakakalmıştı. İmân aynası berrak yüzünde tırmık tırmık acı, kalbinde alev alev bir ateş vardı. Evvelce olduğu gibi yine kölelik zinciri boynuna takılırsa ne yapacaktı...

Uğruna bir ömür verdiği Sevgilisi Cenâb-ı Muhammed Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem'-den nasıl ayrı kalabilirdi?

İç gözlerine İlâhî nurun sürmesi çekilen büyük aşk adamı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın kafasında düşünceler ipliği düğüm düğüm olmuştu. Çok düşünüyor, fakat bir çıkış yolu bulamıyordu... Derdini henüz Allah Resulüne açmamıştı. Ne çâre ki Sonsuzluk Nebisinin yanında da verecek bir şey yoktu... Herkesten ziyâde O'nun ne durumda olduğunu kendisi biliyordu. Zira Resuller Serverinin vekilharcı idi...

O Âlemler Efendisinin bir Nebî olarak herkesten fazla bir şeyi yoktu. Bütün âlemlerin yüzü suyu hürmetine yaratıldığı Ebedî ve Şanlı Peygamber zaman oldu ki, aç kalır karnına taş bağlardı...

Tevhidin şeydâ bülbülü Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bunları düşünüp dururken hâlâ ezanı okumadığını hatırladı. Hemen yerinden sıçradı, bir şahin gibi Mescid-i Nebevî'ye doğru süzüldü ve ezanı okumaya başladı...

"Allahü Ekber, Allahü Ekber!.."

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın ezan sesiyle Medîne ufukları inliyordu. Ezandan sonra namaz kılındı. Muazzez sahâbîler Ebedî Hayat Müjdecisinin arkasında vecd içinde namazlarını kıldılar... Namazı müteakip, Kâinat'in Efendisi hâne-i saadetle-

rine yöneldi. Hazret-i Bilâl de Allah Resulünün peşine düştü... Varlık Nuru saadet hanelerine girip oturdular. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh mukaddes kapıyı tıkırdattı:

— İzin var mı ey Allah'ın Resulü?

Allah'ın Sevgilisi O'nu içeri aldılar. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh derdini şöyle dile getirdi?

— Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü! Bir Yahudi'den ödünç para aldığımı size daha önce arz etmiştim. Şimdi o Yahudi geldi parasını istiyor. Borcumu vermezsen aramızdaki anlaşma gereğince sen benim kölem olacaksın, diyor. Ben de olmadığı gibi benim borcumu ödeyecek para sizde de yoktur. Bu hâin Yahudi beni hakir ve mahcup etmek istiyor, izin verirseniz Müslüman kardeşlerime meselemi arz edeyim. Olur ki Cenâb-ı Hak Resulüne benim borcumu ödeyecek rızk ve imkânlar ihsan eder...

Kâinât'ın Tacı mukaddes başını önüne eğdi.. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a istediği izni vermedi...

Peygamber sevdasıyla bahtiyar olmuş Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh mahzun olarak dışarı çıktı... Akıbetini düşünmeye başladı... Hem yol yürüyor, hem de düşünüyordu.

Eğer yeniden böyle bir felâkete uğrarsa hâli ne olurdu?

Evinin önüne kadar hep bu düşüncelerle geldi... Birden Mekke'deki kölelik günlerini hatırladı... Neydi o çile, neydi o ızdırap, neydi o hasret?..

Bu sâhilsiz denizde kölelik gemisiyle saadet rıhtımı bulunur muydu hiç? Kölelik yeni bir diken, yeni bir eza çivisi değil ki... Yıllar yılı bu çivi hayat gözünü oymamış mıydı... Kölelik dikeninin her an batıp rahatsız etmediği bir gönül aramamalıydı... Çünkü o zehirli ağacın meyvesini kendisi çok yemişti...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'ın hayâl ipliğinde Mekke günleri birer ateşten boncuk olup duruyordu. Ancak İslâm ile şeref-

lenip kölelik zincirini kırdıktan sonra hakir toprağında gelincikler yetişmişti.. Hayat mumu îmân çakmağiyle ateşlenince cennet zevkini tadabilmişti... Ay parçası gibi parlak gönlü ancak o zaman bulabilmişti, îmân ve İslâm nimetini hâmdü sena kaşığıyle yiyiverince canı mutluluğa ulaşmıştı... İşte o zaman şükür yelpazesiyle gönlündeki hasret alevini söndürebilmişti...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bu düşüncelerle çalkalanırken kendi kendine sordu:

— Hürriyet havasını tattıktan sonra kölelik zilletine tekrar dönecek miyim yoksa?..

Üzüntü ve elem şimşeği gözünün önünde çakıp duruyordu. İçeri girip yatağına uzandı. Artık uyumak ve böyle şeyleri düşünmemek istiyordu... Okunu, kılıcını ve ayakkabısını başucuna koydu, gözlerini kapadı..

Ne kadar uyuduğunu bilmiyordu, birden yerinden fırladı, henüz sabah olmamıştı. Tekrar yattı, fakat çok geçmeden yine uyandı. Bütün gecesi böyle geçti. Biraz uyuyor, sonra uyanıyordu. Nihayet seher dilberi geldi. Sabah oluyordu, artık ezan zamanıydı. Birazdan cihanı aydınlatan güneş lâlesi ufuk bahçelerine açılacaktı. ..

Peygamber Bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Besmele çekip doğruldu. Abdest aldı, sabah ezanını okumak için hazırlandı... Tam evden çıkacağı anda bir ses duydu:

— Bilâl, Bilâl!...

— Kim o?..

— Çabuk ol, Allah Resulüne koş!.. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh şimşek gibi

evden çıktı. Yıldırım hıziyle Mescide doğru yürüdü. Sevinç ve mutluluk çiçekleri gönlünde yeşerdi. Dudaklarından şu kelimeler döküldü:

— Belki de Allah Azze ve Celle bir kurtuluş yolu açmıştır!..

O gönlü güzel sevdâlı hayat gözlerinde yanan ümit ışıklarıyle koşup duruyordu. Nihayet Efendiler Efendisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in hâne-i saadetinin önüne geldi. Kutlu kapıyı tıkırdattı:

— İzin var mı ey Allah'ın Resulü!

— Müjde yâ Bilâl! Borcunu ödeyecek imkânı Yüce Allah sana ihsan etti...

— Hamd ü senalar olsun yüce Rabbime!

— Yâ Bilâl!

— Buyur, ey Allah'ın Resulü!

— Sen buraya gelirken dışarıda yüklü dört deve görmedin mi?

— Gördüm, ey Allah'ın Resulü!..

— İşte o develer ve üzerlerindeki yükler hep senin; al götür, ne kadar borcun varsa öde...

— Allah'ın selâmı üzerine olsun ey Allah'ın Resulü!..

❁ ❁ ❁

İrfan denizine gark olmuş yüce sevdâlı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh dışarı çıktı. Kalbinde ümit çiçekleri ve saadet gülleri açmıştı. Allah'ın Resulüne duâ edip duruyordu. Şayet Kâinât'ın Nûr Mayası olmasaydı Yahudi hâinine köle olacaktı. Ve en büyük canandan mahrum kalacaktı... Şimdi O'nu, Allah'ın Resulü o zehirli Yahudinin elinden kurtarmıştı... Böyle devlet, böyle saadet mi olurdu...

Hemen develerin olduğu yere koştu. Üzerlerindeki yükleri yokladı. Bir çok yiyecek ve giyecek eşyası ile develer yüklü idi... Saadet devrinin zengin hükümdarlarından biri bunları Kâinât'ın Efendisine hediye göndermişti, Resuller Serveri de onlara hiç dokunmadan Hazret-i Bilâl'e veriyordu...

Tevhidin Şeyda Bülbülü pek sevinçli ve neş'-eliydi. Develerin yüklerini indirdi. Önlerine yiyecek bir şeyler koydu. Sonra da sa-

bah namazının ezanını okumaya gitti. Mescid-i Nebevî'nin damına çıktı, yanık ve içli sesiyle ezan okudu... Bütün gönüller İlâhî ürperişlerle ürperdi... Gözlerden iplik iplik İlâhi yaşlar aktı. Mescidin içi sahâbîlerle dolup taştı. Kâinatın eri büyük imamının arkasında bin vecdile namazlarını kıldılar...

Namazı müteakip Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Baki semtine doğru açıldı, elini kulağına atıp ortalığı inletmeye başladı:

— Kim Allah Resulünden borç istiyorsa, kimin Allah Resulünde alacağı varsa bana gel sin... Ayrıca bir şeye ihtiyacı olanlar da gelip istediklerini alabilirler!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın sesini duyan başına üşüştü. Kısa zamanda bütün malları sattı. İhtiyacı olanlara da öylece dağıttı.. Yahudi lâini de koşa koşa geldi, Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh onu görünce köpürdü:

— Gel, gel!.. Bana ne verdinse fazlası ile al... Artık seninle ebedî olarak alışveriş etmeyeceğim...

Yahudinin kurduğu tuzak para etmemişti. Hazret-i Bilâl'in yanık ve içli sesini dindirememişti. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hidâyet gülistanında hakikat bülbülü olarak şakıyacak ve Allah'ın birliğini âleme ilân edecekti...

Yahudi tam bir hüsrana uğramıştı. Kan çanağına dönmüş gözleri intikam ateşiyle yanıyordu... Lâkin iş işten geçmişti artık...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh herkese ihtiyacı miktarınca giyecek ve içecek dağıtmıştı. Bütün sarfiyattan sonra elinde 25 dirhem altın kalmıştı. Pazar yerinden herkes dağıldı. O da Peygamber mescidine gitti. Bir de baktı ki Allah'ın Sevgilisi yalnız başına bir köşede oturuyor. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı görünce cennetler gibi tebessüm ettiler ve sordular:

— Ne yaptın yâ Bilâl! Borçlarını hep ödedin mi?

— Şânı yüce olan Allah, Resulünün bütün borçlarını ödedi.

— Bir şey arttı mı?

— Evet, ey Allah'ın Resulü!

— Ne miktar?

— 25 Dirhem...

— Onların da bir çaresine bak... İhtiyacı olanlara dağıt ki ben rahat edeyim...

— Olur, ey Allah'ın Resulü!..

❁❁❁

O gün Peygamber mescidinde hem Allah'ın Resulü, hem de Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh ihtiyacı olan biri gelir mi diye beklediler. Fakat gelen olmadı. O gece Kâinât'ın Efendisi mescidde sabaha kadar kaldılar. Yiyeceğe, giyeceğe ihtiyacı olan biri gelsin de vereyim, ben de rahat edeyim düşüncesiyle ertesi gün de bütün gün beklediler. Tâ ki Allah yolunda harcamak varken altın saklamaktan korkuyorlardı...

Cenâb-ı Hak Kerîm kitabında şöyle ferman etmişti:

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ
وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

"Altını ve gümüşü yığıp ve biriktirip de onları Allah yolunda harcamayanlar (yok mu?) **İşte bunları pek acıklı bir azâb ile müjdele!"[6].**

Peygamberler Peygamberi evinde altın bulundurmaktan bu sebeple pek korkuyorlardı. O gün de akşam oldu, akşama kadar Mescid-i Saâdetde beklediler. Akşam iki garip yolcu mescide geldi. Cenâb-ı Risâletpenâh Efendimiz Hazret-i Bilâl'e emrettiler:

6 Tevbe, âyet: 34.

— Yâ Bilâl! Yanındaki altınlarla şu garipleri giydir ve karınlarını doyur...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hemen koştu. O iki adamın üstünü, başını giydirdi, karınlarını doyurdu ve geri mescide geldi... Yatsı ezanını okudu... Namazdan sonra Allah'ın Resulü Hazret-i Bilâl'e:

— Yâ Bilâl, dediler; ne yaptın, elindekileri sarf edebildin mi?

— Evet, ey Allah'ın Resulü!

— Hamd olsun Âlemlerin Rabbı olan Allah'a...

BÜYÜK VE EBEDÎ FETİH...

Yine bir gün Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, geçmiş günlerini düşündü. Hayâl âleminin billur saraylarında gezdi. Kâinatın îmân beşiği olan Mekke'yi müşriklerin elinden ne gün kurtaracaklardı? Mekke'den hidâyet ve irşadın altın sesini Kâinât'a duyurmak istiyordu. Mekke ufuklarını Ezan-ı Muhammedi ile inletmek ne büyük mutluluktu O'nun için... Şimdi hicret ettiği günü hatırladı. Kureyş'in mankafalı müşrikleri O'na neler yapmamışlardı ki... Fakat o Âlemler Efendisinin fazilet ve hidâyet ipine sarılmış İlâ-yi Kelimetullah uğrunda nûr şehri Medine'ye gelmişti... Ebedî Hayat Müjdecisiyle Bedir muharebesine katılmıştı. Küfür ormanını

İslâm kılıcı ot biçer gibi orada biçmişti. Artık İslâm'ın ebedî düzlüğe çıkması gerekiyordu. Kâinat putpereslerden temizlenmeliydi...

Tevhîd'in şeydâ bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bir umman gibi kaynıyordu. Vatan sevgisiyle gönlü alev alev yanıyordu. Mekke'yi öyle özlemişti ki... Hayâlinde canlandırdığı güzel Mekke'ye şöyle sesleniyordu:

— Ey gönüller şehri Mekke! Acaba seni bir daha görmek mümkün olacak da gözlerim nûrlanacak mı?

Gözlerinden inci taneleri gibi yaşlar döküldü. Bu ulvî düşüncelerle gözyaşları birbirine karıştı...

İLÂHÎ MÜJDE

Kâinât'ın Efendisi yine bir gün mescid-i saadette oturuyordu. Etrafında muazzez sahâbîler halka halka olmuştu. Cihan günleri sanki cennet sabahlarına dönmüştü. Gökten deste deste nurlar iniyordu. Ömür nefesleri hep Allah'ı zikrederek ebediyete doğru akıyordu...

Allah'ın Resulü bir rüya görmüştü. Rüyasını şöyle anlatıyordu:

— İnşâallah başlarınızı tıraş etmiş veya saçlarınızı kesmiş olarak afiyet içinde Mescid-i Harâm'a gireceksiniz. Hiç şüpheniz olmasın böyle bir sefer için azim ve irâdenize kuvvet verin, hazırlığınızı yapın. Maksat ve gayeniz yalnız umre olsun...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, bu İlâhî müjdeyi Resuller Serverinden duyunca emellerine can geldi. Tatlı bir huzura ve sonsuz bir neşeye gark oldu.

Kâinât'ın Efendisinin bu rüyası O'na yeni bir hayat, yeni bir saadet kaynağı oluverdi. Artık billur saraylar gibi hayâlini ettiği Mekke'ye gidecek, toprağını koklayacak, ufuklar boyu ilâhî sesiyle çağlayacaktı...

En büyük emeli, Mekke'de Ezan-ı Muhammedi okumaktı. Küfrün ve dalâletin köleleri artık O'nu susturamayacaklardı...

Allah'ın mukaddes evini ziyaret edecek, Safa ile Merve arasında koşacaktı. Bu hasret gecesinin elbette bir gündüzü olacaktı. Mekke'nin hasretiyle sinesinde yanan aşk ateşi artık sönecekti...

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in her gördüğü rüya sâdıktı. Karanlıkları yırtan bir ebediyet güneşi gibi zuhura gelirdi... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, bunu böyle bildiği için hayatının en tatlı ânını yaşıyordu. Demek ki yakında hasretiyle yandığı Mekke'ye gidecekti...

MERKEZE DOĞRU...

Allah'ın Sevgilisi sahâbîlerine hazır olmalarını bildirdiler. Bütün sahâbîler derin bir huzur içinde Peygamber emrine göre hazırlandılar.

Altıncı yıl Zilka'de ayında, Ebedî Hayat Müjdecisi Kabe'yi ziyaret maksadıyle Medine'den hareket ettiler. Yanlarına bin beş yüz sahâbî aldılar ve yola revân oldular... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da, bu sahâbîler arasında...

Şimdi Peygamber kafilesi bir nûr ırmağı gibi vadiler boyunca akıp gidiyor... Ufukta, batan güneşin arkasında, bir çıtırtı bile çıkarmadan ilerleyen ve yalnız nurdan bir ırmak gibi akıp giden Peygamber kolu...

İnsanlık Tacı en azılı düşmanlarının içine nasıl gidiyor? Bu suali Peygamberlik hikmetine bırakmak lâzım... Peygamber gayb âleminde âşinâ gözlerle neler görür? İlâhî hikmetin fecrini nübüvvet gözüyle temaşa etmek elbette hârikalar harikasıdır...

Peygamber emriyle Kureyş'in içini ve dışını keşfedip bildirmek üzere öncüler gönderildi. Vazifeliler, Kureyş'in içini ve dışını taradı ve geriye döndü:

— Kureyş bir sürü asker toplamış, bekliyor. Yola çıktığını duymuşlar. Niyetleri seni, Allah'ın evini ziyaretten alıkoymak...

Sahâbîlerle meşveret... Allah'ın Resulü, kâfirlerle cenk fikrinde.

Sıddîk-ı Ekber radıya'llahu anh söz aldı:

— Ey Allah'ın Resulü! Sen Allah'ın evini ziyaret gayesiyle çıktın. Adam öldürmeye ve cenge çıkmadın. Sen doğru Kabe'ye yönel... Eğer ziyaretten alıkoyacak olurlarsa, işte o zaman kılıçlarımız konuşur.

Allah'ın Resulü irâde ettiler:

— Yürüyün, Allah'ın ismiyle...

Ve Peygamber kafilesi Allah'ın mukaddes ismini zikrederek yürüyüşe geçti...

Kâinât'ın Efendisi Mekke yolunu açan dağ yokuşunun başına geldiği zaman, devesi birdenbire durdu, yürümedi ve yere çöktü...

— Allah'ın Resûlü'nün devesi huysuzluk etti... Dediler.

Âlemler Efendisi:

— Hayır, dedi; huysuzluk etmedi, lâkin fili hapseden, onu da hapsetti... Varlığım yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Kureyş Allah'ın haram kıldığı şeyleri benden talep etmedikçe ileri sürecekleri teklifleri kabul edeceğim!..

Ve develerini sürdüler. Deve bir doğruluşta kalktı ve hevesli hevesli yürümeye başladı...

Kâinât'ın Efendisinin seferlerindeki hikmet artık anlaşılmıştı.

Aralarında istikbâlde nice büyük Müslümanlar ve mücâhidler çıkacak olan Kureyşlileri siyâsetle elde etmek istiyorlardı... Zâten İslâmiyet, Kureyş'in içini ve etrafını kıvılcım kıvılcım yakmaya başlamıştı... Bu İlâhî kıvılcımdan bir zerre hangi gönüle düşse o gönül tevhîd sarayı ve cânân yurdu oluveriyordu.

Varlık Nuru ve sahâbîleri Mekke'den dört beş saat mesafede Hudeybiye isimli köye inip su kenarında konakladılar...

Allah'ın Resulü ile Kureyş arasında müteaddit elçiler gidip geldiler. Nihayet anlaşma oldu ve imzalandı.

— Müslümanlar bu sene Umre yapmadan Medine'ye dönecekler, gelecek sene Peygamber sahâbîleriyle birlikte Mekke'ye gelecek, Kureyş tarafından herhangi bir müdâhale olmadan üç gün Mekke'de kalacaklardır. Taraflar arasında on sene cenk olmayacaktır...

Zahirde bu maddeler Müslümanların aleyhinde gibi duruyor. Fakat, hiç de öyle değil... Kılıcın en keskini yanında ruhun en incesiydi bu... Zira İslâm'ın âtisi bakımından bu muahede lüzumluydu...

MÜTHİŞ BİR HÂDİSE...

Muahedenin imzalandığı an müthiş bir hâdise oldu. Kureyş adına katlanılan ivazlı şartların korunmasını, adetâ imkânsız gösterici bir misâl halinde müthiş bir vak'a...

Mekke'den kaçan, ayakları zincirli bir Müslüman delikanlı, Kâinât'ın Efendisinin huzuruna çıkıverdi. Çekmediği ezâ ve işkence kalmayan bu gerçek mü'min, o anda Allah Resulünün karşısında azametle neticeyi bekleyen Kureyş elçisi Süheyl'in oğlu değil mi?

Akılları ve idrâkleri dondurucu bir manzara...

O Müslüman genç, bu hale babasının eliyle getirilmiştir. Ve işte şimdi zincirlerini kırıp Mekke'den kaçmış, Hudeybiye'ye can atmış, Allah Resulüne sığınmış bulunuyor...

Oğlunu bu vaziyette gören küfür ejderi Süheyl, en soğuk dehşet içinde... Allah'ın Resulü ve sahâbîleri ise, rikkat ve hassasiyetin en sıcağı içindeler...

Hem Kureyş'in şartlarını pazarlık eden, hem de ona bizzat misâl teşkil eden küfür elçisi, hançer hançer gözlerle oğlunu tartakladıktan sonra îmânsız suratını Allah'ın Resulüne döndürdü:

— Bu iş yerinde oldu, dedi; bakalım ahdinizi tutacak mısınız? Oğlumu bana teslim etmenizi bekliyorum!..

Bu tecelli karşısında herkes donup kaldı...

Ne yapsınlar şimdi? Teslim etseler, mazlum ve masum bir Müslümana alâkasızlık etmeseler, ahde sadakatsizlik...

Herkesin gözü yaşlı... Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh ise büsbütün hicranlar içinde... Yıllardır hayaliyle yaşadığı Mekke'yi yine göremeyecek. Bu hicran gecesinin gündüzü ne zaman olacak?..

Bu dâvada, başından beri güdülen siyâsete göre, üstün fedâkârlık ve erişilmez kahramanlık, yine Müslümanlara düşüyor... Hem de, ayakları zincirli; Mekke'den kaçıp gelen Müslümana.. Mazlum ki, öyle mazlum... Sırf Allah bir dediği için zinci-

re vurulmuş... Şimdi zulme teslim edilecektir... Başka hiçbir çare yoktur ve bunu bizzat mazlum anlayacak, seve seve yerine getirecektir...

Sahâbîler, ağlayan, tepinen, dövünen ve:

— Beni kâfirlere teslim etmeyiniz!

Diye çırpınan mü'min delikanlı karşısında artık tahammüllerinin çatladığını hisseder ve ne olursa olsun, delikanlının verilmemesini dilerken Allah'ın Resulü, hassasiyet ve teessürde hepsinden, hepsinin toplamından daha üstün, fakat vazife iradesiyle her duyguya galip, mazlum gence hitap ettiler:

— Ey delikanlı! Sana büyük bir fedâkârlık düşüyor! Sabret, dayan, katlan; Allah sana ve senin gibilere pek yakında kurtuluş kapısını açacaktır!..

Delikanlıdaki îmâna bakınız..

Mazlum ve masum delikanlı, Peygamber hitabındaki ulvî mânâyı ruhunun köküne kadar benimsedi, içinde bulunduğu imtihan şartlarını ve manevî makamın eşsizliğini gördü, nefsini İslâm dâvasına feda etmekteki değeri anladı, bütün acılarını unuttu ve zincirler içinde mırıldandı:

— Peki, ey Allah'ın Resulü! İstediğiniz gibi olsun! Sahâbîler deniz gibi dalgalandılar. Kılıçlarını yarıya kadar sıyırdılar:

— Ey Allah'ın Resulü, dediler; bu mazlumu nasıl teslim ediyorsun?

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, Kâinât'ın Efendisinin karşısına dikildi. O kadar galeyana gelmişti ki, adetâ köpük köpük taşıyordu:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; sen bize vaad etmedin mi ki, Kabe'yi ziyaret edeceğiz?

— Ben Allah'ın dediğinden başka yapamam, yâ Ömer.

— Sen Allah'ın Peygamberi değil misin?

— Evet, öyleyim!

— Biz Müslüman değil miyiz?

— Evet, öyleyiz!

— Öyleyse dinimiz yolunda bunu nasıl kabul ettik?

— Allah'ın Peygamberi, Allah'ın dediğinden başka yapamaz.

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, öyle kükredi ki, bir an için bu muahedeyi zillet saydı... Zira gözler önünde bir mazlum vardı. Istıraptan parça parça olmuş, Allah Resulünün huzuruna gelmişti... Bu masumu, küfür canavarlarına teslim etmek ne zor işti...

Varlık nuru, Cendel'i çevirdi. O yaralı îmân arslanı, kalkacak durumda değil... Zincirler içinde sürüne sürüne Mekke'ye doğru dönerken dudaklarında acı bir tebessüm belirdi:

— Sen emrettiğin için gidiyorum ey Allah'ın Resulü, ama yine geleceğim!..

Bu müthiş manzaraya Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh de şâhid olmuştu. Başı kesik bir mum gibi yanmaya başladı... İçindeki hasret ateşi büsbütün alevlenmişti... Mekke, gözlerinde billûrî bir ırmak gibi, akıyordu. Hasretiyle yandığı Kabe, seher gelini gibi tebessümler yağdırıyordu. Fakat can bülbülü de şimdi kafese konmuştu...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gözleri yaşlı. Bütün sahâbîler son derece üzgün... Bu son tecelliden acı duyan yok...

Muahede Mekke'ye gönderildi... Hem de Hazret-i Osman radı'yallahu anh ile...

Mekke müşrikleri, Süheyl'in alıkonulup

Hazret-i Osman radıya'llahu anh'ın gönderilmesine şaştılar... Süheyl'e mukabil Hazret-i Osman'ı elde tutmak istediler...

Vakit geçiyor ve Hazret-i Osman radıya'llahu anh dönmüyor!

Hudeybiye'de heyecan her an biraz daha taşkın... Muazzez sahâbîler kaynaşıyor ve Allah'ın Resulü, vakar içinde susuyorlar. Ruhlar üzerindeki tazyik müthiş...

Ebedî Hayat Müjdecisi, ileride *"Rıdvan"* ismini alacak olan bir ağaç altındalar...

Birden, bütün sahâbîlerin toplanmasını emir buyurdular...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Peygamber emrini sahâbîlere duyurdu. 1500 sahâbî bu mes'ûd ağaca karşı, Peygamber huzurunda toplandı...

Kâinât'ın Efendisi celâdetle buyurdular:

— Osman iade edilmedikçe son nefesimize ve son damla kanımıza kadar çarpışmaya ahdediyoruz! Bu ahdin biatine başlayalım.

Allah'ın Resulü, sağ ellerini sol ellerinin üzerine koyup:

— Bu Osman'ın bi'atidir!Buyurdular...

Bütün sahâbîler, tek tek, ellerini Allah Resülünün nurdan eli üzerine koydular, ahitlerini bildirdiler...

Âyet meali:

— **"Seninle ahdedenler onlardır ki, ahitleri Allah iledir. Allah'ın eli, ellerin en üstün de..."**

İşte, Peygamber eli üstünde Arş'a kadar yükselen eller...

Büyük fethin ilk ve ruhî köprübaşını ele geçiren hikmet ve incelik kaynağı bir teşebbüs...

Kureyş tarafından Hazret-i Osman radıya'llahu anh bırakılıverince Peygamber kafilesi nûr yatağı Medine'ye döndü. Ve ilâhî ferman erişti:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾

— **"Muhakkak ki, biz, sana, büyük ve açık bir fetih ihsan ettik."**

Nazil olan bu âyet bütün "acaba"ları eritti...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlünde yeniden bir ümit ışığı yandı. Demek ki âlemlerin Rabbı olan Allah Mekke'yi fethetmeyi onlara nasip edecekti...

HAYBER

Hudeybiye andlaşmasında güdülen derin ve ince siyasetin, hedefleri bu seferi takip edici teşebbüslerle, bir bir, şifre gibi çözüldü ve artık bütün sahâbîler her şeyi anladı...

İslâm kahramanlarının destan yatağı Hayber... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın tatlı ve berrak sesiyle inlemeye hazır...

Kâinât'ın Efendisi, Hicret'in yedinci yılı başında, 10 Muharrem sabahı, fecir vakti, Hayber kalesinin tarihî burçlarına karşı, ebediyet alemi İslâm sancağını dalgalandırmaya başladılar...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın yanık sesi gökleri deliyor...

1400 piyade ve 200 süvari, Peygamberin arkasından nurdan bir ırmak gibi akıyor...

Sıkı ve hızlı bir yürüyüşten sonra, Hayber'e gece vakti varıldı.

Gün doğarken, işçi ve rençber Yahudiler, ellerinde kazma, kürek, zembil, torba yerlerine gitmek üzere kale kapısından çıkar çıkmaz birden İslâm ordugâhıyle karşılaştılar ve dehşetler içinde çığlığı bastılar:

— İşte Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem ve işte O'nun askeri! Âlemin Fahri de, onlara ve ellerindeki kazma, küreklere bakıp, manzaradan hususî bir mânâ süzdüler:

— Hayber yıkıldı gitti!..

Allah'ın Resulü, kalenin ön burçlarına karşı, mukaddes ellerini semâya kaldırdılar:

— Allah'ım! Bizi bu şehrin kötülüklerinden koru. Din ve emirlerinin feyiz ve bereketinden bu şehir halkını faydalandırmamıza da izin ver!

Bayrak, Cenâb-ı Ali kerremallahu veche'nin elinde ve Hazret-i Ali cenk meydanında...

Ortada *Merhab* adlı Yahudi cengâver... Şöhreti yedi iklim, dört bucak, her tarafa yaygın kâfir avaz avaz bağırıyor:

— Er diliyorum! Karşıma çıkacak kim var? Hazret-i Ali kerremallahu veçhe ilerliyor:

— Ben varım! Geliyorum!..

Hazret-i Ali kerremallahu veçhe, Uhud çenginde Peygamber elinden aldığı meşhur *"Zülfikâr"* elinde, adım adım, kale yapılı ve demir kabuklu kâfire yaklaştı.

Her teşebbüsün, Besmele gibi başına geçen ve zaten her teşebbüs kendisine bağlı olan ulvî teklif yapıldı:

— İslâm'a gelin, kurtuluşa gelin, saadete erin!

— Asla!.. Asıl sen ermeydanına gel!

— Geliyorum!..

Hazret-i Ali kerremallahu veçhe, "Yâ Allah" deyip ileri atıldı...

Yahudi cengâveri Merhab'ın Zülfikâr altında yere serilivermesi, göz açıp kapama gibi bir şey oldu. Yıldırım çarpmışcasına bir seriliş ve müthiş bir feryad:

— Öldüm!..

❁ ❁ ❁

Hayber seferi bir ay devam etti.

Peygamber ordusundan 15 şehîd, Yahudilerden 93 ölü.

İslâm artık dünya ve Kâinat çapında bir hareket ve programı üzerinde yürümeye başlamıştır.

Bütün bu cenklerde Hazret-i Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh da hazır bulunmuş ve nice küfür ejderinin ciğerini delmiştir...

Her an ve her saniye Allah Resulünden nûr devşirmeye devam etmiştir. Bütün ömrü boyunca hep Allah Resûlü'yle beraber bulunmanın zevkini düşününüz!..

HAZRET-İ BİLÂL SEVİNCİNDEN UÇUYOR...

Hudeybiye andlaşmasının üstünden tam bir sene geçer geçmez Kabe'yi ziyaret hazırlığı ve Peygamber emri:

— Geçen sene kafilede bulunan hiçbir fert geri kalmasın...

2000 sahabîlik kafile nûr yatağı Medine'den yola çıktı. Mescid-i Harâm'da kesilecek 60 deve de beraberlerinde... Silâhları da beraber...

— **Lebbeyk, Allahümme lebbeyk!..**

Hac ve umre şeklinde Allah'ın mukaddes evini ziyarette helezon helezon gökleri tutan ses...

Dağ, taş, dere, tepe, yer, gök bu sesle inliyor..

Allah'ın Sevgilisi *Kusvâ* isimli develerine binmişler, etrafında dalga dalga insan, Mekke'ye inen yokuştan süzülüyorlar... Kâinât'ın Efendisinin devesini, dünyanın hiçbir sanatkârına nasip olmamış bir şeref halinde, şâir Abdullah bin Revâha radıya'llahu anh çekiyor... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da yanıbaşlarında... Gözlerinde iplik iplik sevinç yaşları...

İki bine yakın ağızdan çıkan tek hece, tek ses:

— **Lebbeyk, Allahümme lebbeyk!..**

Allah'ın Resulü, mukaddes başları dimdik... Sahâbîlerine emir buyurdular:

— Beytullah'ın etrafındaki ilk üç tavafı, sert, hızlı ve çalımlı adımlarla yapmamız lâzım! Medine ikliminin sizi çürüttüğü söylentisine cevap olarak... Sizi seyredenlere ders verecek ve küfre haşmet göstereceksiniz! Şu an ve mekânın gerektirdiği hikmet!..

Başta Allah'ın Sevgilisi ve bütün sahâbîler vakar dolu bir heybetle Allah'ın evini ziyaret ettiler...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Mekke toprağını doya doya kokladı. İçi apaydınlık bir halde Safa ile Merve arasında koştu... Can bülbülü lâle gelinin başında dem çekti... Gönül gözlerinden Kabe taşına saadet incileri döküldü...

Allah'ın Resulü Mekke'de üç gün kaldılar... Bu arada da küfür, onlara, esrarlı bir akvaryumdaki renk renk ve çeşit çeşit balıkları süzen bir dağ kedisi gibi baktı...

Ve dönüş... 2000 kişilik Peygamber kafilesi Mekke'den çıkıyor. Hepsi de nöbetleşe "Umre" lerini yerine getirmiş, dönüyorlar...

Bu arada kahramanımız Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, Ebediyet Müjdecisinin sonsuzluk sarayı merdivenlerinde dalgalanan eteklerini tutmuş, nûr yatağı Medine'ye doğru uçuyor...

Artık Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın ruhu biraz huzur bulmuştur. Hasretiyle yandığı Mekke'yi doya doya koklamanın mutluluğunu tâ gönlünde duymaktadır...

Nûr şehri Medine'yi "Allahü Ekber!" sesiyle çınlatmakta. Her an ve her dakika Allah Sevgilisiyle beraber... Kâinât'ın nûr mayasından nûr devşirmekte. Gönül iklimi ebediyetin gerçekler sabahı gibi duru...

BOZULAN AHİT...

Kureyşliler ahdi bozdular. Verdikleri söze ihanet ettiler. Böylece Müslümanlara Mekke'nin kapısı ebedî olarak açılmış oluyordu.

Nûr yatağı Medine sanki arı kovanı... Ok, kılıç, mızrak, gürz, zırh... Bu silâhlardan binlercesi yapılıyor ve elde olanlar gözden geçiriliyor... Sahabîlerden tek kişi, bu hazırlıkların hedefinden bilgili değil. Son âna kadar da kimse bilmeyecektir... Harp ve siyâsetin en nâzik kanunu da çerçevelenmiş oluyor: Gizlilik, devlet sırrı..

❁ ❁ ❁

Kâinât'ın Efendisi, emir ve himayeleri altındaki bütün kabilelere haber gönderdiler:

— Hazırlanınız ve olanca kuvvetinizle Medine önlerinde bana katılınız!..

On bin kişilik Peygamber ordusu... İlk büyük ve muhteşem ordu... Yolda katılacaklarla da büyümek üzere, Medine'den hareket etti...

Hiçbir sahâbînin, istikamet ve tarz hakkında açık bilgisi yoktur. Yalnız sahâbîlerin en büyük başı, Allah Resûlü'nün en sâdık sevdâlısı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh her şeyi biliyor. ..

❁ ❁ ❁

YOL...

Yola çıkış, Hicret'in sekizinci yılı Ramazan ayının başlarında.

Gün batarken varılan bir su kenarında iftar...

Peygamber ordusu Mekke istikâmetinde nurdan bir ırmak gibi akınca herkes işin farkına vardı.

Bir ara Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh sevincinden çığlık çığlık bağırmak istedi... İmân aynası berrak yüzünde saadet gülleri belirdi. Hayâlinde bir billur saray gibi duran Mekke, ebedî olarak Müslümanların olacaktı... Gönlü bir buhurdan gibi tütmeye başladı... Mola verilen yerlerde ve ezan vakitlerinde tekbir sesiyle gökleri inletti. Öyle içten ezan okuyordu ki, billûrî ırmaklar gibi gönüllere akıyordu...

ON BİN ATEŞ...

Gece, Mekke'ye hâkim noktalar elde... Asker bir bir teftiş edildi, kollara ayrıldı ve her kola bir sancak verildi...

Peşinden on bin noktada birden ateş yakılması emredildi.

Mekke'de dehşet, hem nasıl dehşet!..

Rüyalarda bile görülmemiş, hayâl bile edilmemiş bu şenlik, bu donanma, bu şehrâyin, bu gökleri kucaklayan pırıltı nedir?

Herkes donup kaldı. Hayret, dehşet, ibret!..

İşte bu, Mekke'den fışkırdıktan sonra Medine'ye atlayan, oranın kandil çemberini tutuşturan ve şimdi kendi merkezini saran feza kuşağı, nûr halkası!..

❁ ❁ ❁

Kureyş'in o âna kadar hiçbir şeyden haberi yok... Sonsuzluk Nebisinin büyük bir orduyla yola çıktığını biliyor ve belki de kendi üzerine geleceğini sanıyor amma, ya böylesi?.. Hiç umulmadık bir şey...

Reisleri Ebû Süfyan'a demişlerdi ki:

— Hemen yola çık ve ondan bize emân al!

Ebû Süfyan henüz yola çıkmıştı ki, ateşler birdenbire parlayıverdi...

İleri kollar Ebû Süfyan'ı yakalayıp Resûl-i Ekrem salla'llahu aleyhi ve sellem'in huzuruna çıkardılar... Varlık Nuru sordular:

— Yâ Ebâ Süfyân! Allah'ın birliğini kabul edeceğin vakit hâlâ gelmedi mi?

Ebû Süfyân'ın dilinde binbir düğüm... Kaçamaklı cevaplar veriyor. Hâlâ "Evet!" diyemiyor. ..

Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh, Ebû Süfyân'ın boynunu vurmak için izin isterken Hazret-i Abbas atıldı:

— Yâ Ebâ Süfyân, şehâdet getir!..

Nihayet şehâdet getirip ebedî kurtuluşa can atıyor...

Sabahleyin Mekke'ye iniş başlarken, insanlığın Tacı, Hazret-i Abbas'a emrettiler:

— Ebû Süfyan'ı askerin geçeceği yola nezaretli bir yerde durdur! Seyretsin!..

❁ ❁ ❁

MEKKE'YE İNİŞ...

Zafer alayı... Muhteşem ordu, muhteşem bir ihtişam içinde billûri bir ırmak gibi Mekke'ye iniyor...

Bölük bölük, kol kol, dalga dalga geçen ve her neferi altından bir meşale taşıyan Peygamber ordusu!..

Asiller çevresi Kureyş'in sultanı ihtişam zevkine düşkün büyüğü Ebû Süfyân, bu ilâhî manzaraya hayran hayran bakıyor...

Tepelerden tâ Mekke etrafına kadar her tarafı kaplayan yumak yumak, deniz deniz, dizi dizi alayları gören Ebû Süfyân çığlığı basıyor:

— Yâ Abbas! Kardeşinin oğlu ne büyük saltanata ermiş!

Hazret-i Abbas radıya'llahu anh köpürüyor:

— Hayır, yâ Ebâ Süfyân! Bir türlü farkları ayırd edemiyorsun! Bu, saltanat değil, nübüvvet!..

— Hâ, evet!..

❁ ❁ ❁

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren İnsanlığın Kurtarıcısı, Ebû Süfyân'a dediler:

— "Bugün rahmet günüdür; Allah'ın, Kureyş'i aziz edeceği gün..."

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkâtm Peygamberi, Üsâme İbn-i Zeyd'i develerinin arkasına bindirdiler. Ebedî âşık Hazret-i Bilâl-i Habeşî radı'yallahu anh da beraberlerinde yavaş yavaş Mekke'ye iniyorlar...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Mekke havasıyle ciğerlerini şişiriyor. Gönlünün Kâbesinde aşk mumu alev alev yanıyor... Cihanın bu gülistan toprağına inciler döküyor... Artık hicran gecesi bitmiş, muhabbet gözleri vuslat güneşini görmüştür... Artık Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh saadetin son noktasında...

❁ ❁ ❁

Allah'ın Resulü, Allah'a şükran hislerinden mukaddes başları eğik, tulgaları siyah sarıklı, arkalarında dalga dalga, ırmak ırmak, deniz deniz akan silâhlı sahâbîler, Kabe'nin önünden geçiyorlar.

Tekbîr getirdiler...

Dağ, taş, dere, tepe, yer, gök inledi...

— Allah en büyük!..

— Allah en büyük!..

Ertesi sabah karşılarında yığın yığın insan... Allah'ın Resulü onlara hitap ettiler:

— Ey Kureyşliler! Size ne yapacağımı sanıyorsunuz?

Kureyşliler cevap verdi:

— Edeceğin hayırdır; sen kerim kardeşsin ve kerim kardeşin oğlusun.

İnsanlığın Tacı emir buyurdular:

— Serbestsiniz, hepiniz serbestsiniz, azâdsınız!.

Kureyş topluluğu sevinçten uçacak gibi...

Allah'ın Sevgilisi, Kabe'yi yedi defa tavaf ettiler.

Tavafı bitirdikten sonra Kabe'ye yöneldiler. Kabe'nin anahtarı Talha'nın oğlu Osman'da... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a dediler:

— Yâ Bilâl! Osman İbn-i Ebi Talha'dan Kabe'nin anahtarını al.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh koştu, anahtarı alıp getirdi..

Anahtar Allah Resulünün mukaddes ellerinde...

Kabe açıldı ve girdiler... Âlemin Fahri, Üsame İbn-i Zeyd, Bilâl-i Habeşî ve Osman İbn-i Ebi Talha...

Kapıyı kapattılar... Allah'ın Resulü Kabe'de namaz kıldılar...

❁ ❁ ❁

Bu hâdiseyi Sahîh-i Buhârî İbn-i Ömer'den şöyle naklediyor:

— Resûl-i Ekrem salla'llahu aleyhi ve sellem, Mekke'nin fethini müteakip Kabe'ye girerken has müezzini Hazret-i Bilâl'i yanlarında bulundurmuşlardır. Mekke'nin fethi gününde Mekke'nin yüksek tarafından bir deve üzerinde gelmişti. Üsâme Bin Zeyd'i de develerinin üzerine almışlardı. Bilâl ile Osman İbn-i Talha dayanlarında idiler. Sonsuzluk Nebisi Kabe içinde uzun bir müddet kalmışlar, sonra çıkmışlar, herkes içeri girmek için birbirleriyle yarış etmişlerdi. İlk giren ben idim. Hazret-i Bilâl kapının arkasında idi. Ona:

— Yâ Bilâl, dedim; Resûl-i Ekrem nerede namaz kıldılar?

Orasını bana gösterdi. Fakat Bilâl'e, Resûl-i Ekrem'in kaç rek'ât namaz kıldığını sormayı unutmuştum.

* * *

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren Nebiyy-i Muhterem, Ebû'l-Enbiyâ Hazret-i İbrahim aleyhi's-selâm'ın tesis ettiği mabedi temizledikten sonra, O'nun has müezzini Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh burada ezan okuyarak ortalığı tevhîd nağmesiyle cûş u hurûşa getirmişti. ..

Şöyle oldu:

Tam öğle vakti. Kâinatın Efendisi, Hazret-i Bilâl'e emrettiler.

Tevhidin şeydâ bülbülü hemen Kabe'nin damına tırmandı. Bir zamanlar Mekke sokaklarında boynuna ip takılıp gezdirilen mü'min köle, şimdi Kabe'nin damında...

Kureyşlilerde hayret, dehşet, ibret!..

Birbirlerine soruyorlar:

— Bu köle ne yapıyor?

— Görmüyor musun?

— Gördüğüm için şaşırdım ya...

— Şimdiye kadar bu mukaddes evin damına kimse çıkmamıştı.

— Bu ne cürettir?..

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Âs'ın oğlu Said'in yakınlarından bazıları da orada idiler... Dikkat ve heyecan içinde Hazret-i Bilâl'i seyrediyorlardı. Aralarında şöyle konuştular:

— Said ne iyi adammış, Kabe'nin üstünde şu siyahı köleyi görmeden ve O'nu dinlemeden önce Allah O'nun canını aldı...

Adamları şaşkınlık iyice sarmıştı, içlerinden biri Hişam'ın oğlu Hâris'e seslendi:

— Şu köleyi görmüyor musun, nereye çıkmış?

— Bırak O'nu, eğer Allah istemeseydi elbette O'nu bırakmaz ve O'nun cezasını verirdi.

Bilâl-i Habeşî radıya'llahu anh, Kabe'nin damında... Ellerini kulaklarına götürdü. Yanık ve içli sesiyle haykırdı:

— Allahü Ekber, Allahü Ekber!..

Kureyşliler Bilâl radıya'llahu anh'ın üzerine

inecek olan gazabı bekliyorlardı... Fakat Hazret-i Bilâl'in canlar yakan sesi yeniden duyuldu:

— Allahü Ekber, Allahü Ekber!..

Gökler de aynı sesle haykırıyor; dağlar, taşlar, ufuklar inliyor.

Putlar yerde kırık dökük... Mekkelilerde yüzler hayret çizgileriyle buruş buruş...

Şu kadar yıl evvel boynuna ip takıp sokak sokak sürüdükleri köleye bakıyorlar... Bu ne tecelli ki, Kabe'nin duvarına çıkmış ezan okuyor... Ve dağ taş inliyor...

Kâinat nabzında çarpıyor tekbir, İnandık ki: Allah büyük, Allah bir!..

Ve bir âyet:

وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۚ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾

– De ki: "Hak geldi, bâtıl zeval buldu. Şüphesiz ki bâtıl dâim zeval bulucudur."[7]

Eşsiz inci Kabe'nin damında ezan okuyarak sonsuzluğa seslendi. Gönlünde yanan hasret ateşini söndürdü. Allah'a ve Resulüne bağlılığın mükâfatı olarak ilk defa Allah'ın mukaddes evinde ezan okumak şerefi O'na verildi...

DÖNÜŞ

Peygamberler Peygamberi, 15 gün kaldıktan sonra, keremli Mekke'den, nurlu Medine'ye, ensâr isimli yardımcılarının âlemine döndüler. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh yine hep Sonsuzluk Nebîsiyle beraber...

Şimdi İslâm dairesi bir mıknatıs merkezi... İnsan, aile, millet, bütün etrafındakileri çekiyor, yutuyor, içine alıyor... Fert, fert ve kabile kabile gelip ölümsüzlük iksiri içenler, birbiri peşinde... Kâinat bacasından tevhîd kıvılcımları çıkıyor... Her şey ve herkes İslâm'a can atıyor...

Tevhidin şeydâ bülbülü Peygamber mescidinde ezan okuyor. Bu davete bütün kâinat koşuyor...

7 İsrâ', âyet: 81.

HAZRET-İ BİLÂLİN EVLENMESİ

Nûr yatağı Medine yine cıvıl cıvıl kaynıyordu. Gönüller îmân neş'esinden kararsız bir hale gelmişti...

Ölüm ırmakları ebediyet gölüne doğru çağıl çağıl akıyordu... İşte böyle mutlu bir gündü... Eşsiz Peygamber incisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, ganimetten hissesine düşen nasibini almak üzere Peygamber mescidine gidiyordu. Tatlı bir rüzgâr vardı... Gönlü bir deniz gibi kabarmıştı... Fakat yine de içinde bir boşluk vardı. Neydi bu, ne yapmalıydı?

Bir hayat arkadaşına, huzur verici bir yuvaya ihtiyacı olduğunu hissediyordu.

Bu düşüncelerle Peygamber mescidine geldi, nasibini aldı, aldıklarını elinde tutmak istiyordu. Lakin vaktiyle Allah Resûlüyle arasında geçen şu sözleri hatırladı: Bir defasında Kâinatın Efendisi kendisini ziyarete gelmişti. Yanında bazı şeyler görmüştü. O zaman buyurmuştu ki:

— Yâ Bilâl! Fakir olarak öl, zengin olarak ölme!..

— Ey Allah'ın Resulü! Bu benim için nasıl olur?

— Yâ Bilâl! Allah'ın sana ihsan ettiği rızkı saklama, isteyeni boş çevirme...

Hazret-i Bilâl yine bazı sualler sormuştu. Âlemin Fahri sâdece:

— Evet böyledir, yahut ateştir! Buyurmuş tu...

İşte Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bunları hatırladı. Hissesine düşen nasibini Allah yolunda sarf etmek üzere mescitten dışarı çıktı...

Gönlü billurlardan daha duru olan Peygamber sevdâlısı Hazret-i Bilâl elindekini tasadduk etmek için Medine sokaklarında geziyor muhtaç kimseler arıyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bu vaziyette dolaşırken kardeşinin kendisine doğru geldiğini gördü, durakladı... Yanına yaklaşınca sordu:

— Nereden böyle?

— Yemen'den yâ Bilâl!

— Orada ne yapıyordun?

— Evlenmek için birini aradım, bir kadınla nişanlandım.

— Peki, netice ne oldu?

— Araplardan olduğumu iddia ettim. Yemenli bir kadınla nişanlandım. Kabilemden ve sülâlemden sordukları zaman hakikati ortaya koydum. Onlara dedim ki:

— Ben Habeşistan'danım. Cemuhoğulları kabilesinden olup Mekke doğumluyum. Ben Rebah'ın oğlu, Bilâl'in kardeşiyim. Bunun üzerine bana dediler ki:

— Eğer sen gerçekten Bilâl'in kardeşiysen ve Bilâl de gelip sana tanıklık ederse biz de seni evlendiririz!..

İşte yâ Bilâl! Şimdi ben de sana geldim. Benimle Yemen'e gitmeni istiyorum. Benim bu ricamı kabul edersin değil mi?

— Kabul ederim amma ancak bir şartla!

— Ne imiş o, yâ Bilâl?

— Allah Resulünün izin ve müsaadesi gereklidir.

— Seni kırmaz yâ Bilâl!

— Ben de öyle ümit ediyorum...

— Öyleyse hemen izin ve müsaadelerini iste...

— Peki!..

İçgözlerine ilâhi nurun sürmesi çekilen büyük sevdâlı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh İnsanlığın Tâcı'na koştu. Durumu anlattı. Sonsuzluk Nebisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'a izin verdiler...

❁ ❁ ❁

Nûr yatağı Medine'de yine akşam olmuş, gece karanlığı her tarafı iyice sarmıştı. Bilâl radıya'llahu anh ve kardeşi develerine bindiler, nûr şehri Medine'den yola çıktılar...

Yemen istikâmetinde hızla yol almaya başladılar. Çöller, dağlar, dereler aştılar... Geceli, gündüzlü hayli yol aldılar... Nihayet Yemen'e ulaştılar. Vakit gece idi. Hazret-i Bilâl'in kardeşi Bilâl ile birlikte sabahı beklemeden akraba olmak istediği kimselerin evine hemen gitmek istiyordu. Gönlünde derin bir sızı vardı. Bunu ancak kendi biliyordu. Bu gönül yarası günlerdir içinde kanamıştı...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, kardeşinin acele ettiğini görünce seslendi:

— Ne yapıyorsun?

— Nişanlımın evine gidiyorum!

— Dur hele! Gece vakti insanları niçin rahatsız edeceğiz. Geceyi burada geçirir, sabahleyin gideriz...

— Dediğin gibi olsun, yâ Bilâl!..

Geceyi uyku ile geçirdiler. Sabah ezanında uyandılar. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh derin bir huşu içinde namazını kıldı. Sabah oldu, her taraf pırıl pırıl aydınlandı. Güneş'in altında ışıkları yerlere yayıldı..

Bir güzellik, bir ahenk, bir tatlı manzara âlemi sardı. Cenâb-ı Hakk'ın donattığı cihan sarayı muhabbet gözlerine kudret çiçeklerini gonca gonca gösterdi...

Tevhidin şeydâ bülbülü kardeşine seslendi:

— Artık vakit oldu. Nişanlının evine gidebiliriz. ..

Ve hemen yola düşüp evin kapısına vardılar. Bilâl radıya'llahu anh'ın kardeşi kapının tokmağını tuttu:

— Tak, tak, tak!..

— Kim o?

— Bilâl ve ben.

— Buyurun, hoş geldiniz!

Ev sahibi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı derin bir hürmetle karşıladı. Hazret-i Bilâl şöyle konuştu:

— Ben Rebah'ın oğlu Bilâl'im. Bu da benim kardeşimdir. Bu, ahlâk ve din bakımından zayıf adamdır. Eğer O'nu evlendirmek isterseniz evlendirin, eğer bu işi bırakmak isterseniz o da sizin bileceğiniz bir şeydir...

Gönlü billurlardan daha duru olan Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, kardeşi hakkında bildiğini söyledi ve doğru şehâdette bulundu. Namaz vakti yaklaşmıştı. Abdest aldı ve mescide gitti...

Mescidin bir köşesinde oturup tefekkür âlemine daldı. İçgözleri hakikat âleminin billur saraylarını seyrediyordu. Bu sırada yanına biri sokuldu ve şöyle dedi:

— Yâ Bilâl! Sen niçin evlenmiyorsun? Dinini tamamlamana ne mâni vardır? Allah'a hamd olsun ki, kölelikten kurtuldun. Peygamber salla'llahu aleyhi ve sellem'in nezdinde üstün bir itibarın var...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh düşünmeye başladı. Öyle ya hiç fena bir fikir değildi. Nihayet evlenmeye karar verdi.

Ezan okundu, namaz kılındı, herkes mescitten dağıldı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh mescitte bir müddet daha kaldıktan sonra dışarı çıktı. Artık ilk teşebbüsünü yapacaktı.

Kendine dini ve ahlâkı bütün, fazilet ve diyânetperver bir eş bulmalıydı. Kısa bir soruşturma yaptı. Herkes O'na kızını vermekte yarış ediyordu. O'nun zenci oluşuna bakmıyorlar, Allah

ve Resulü indindeki değerine ve İslâm'a ettiği hizmete göre hüküm veriyorlardı... Fakat Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, iyi bir eş bulmak için soruşturmalarına devam ediyordu. Nihayet aradığını buldu...

O'na, *Hind El-Hulaniye'yi* haber verdiler. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Hind'in ailesine gitti. Kapılarını çaldı:

— Tak, tak, tak!..

— İçeriden sordular:

— Kimsin, ne istiyorsun?

— Hazret-i Bilâl cevap verdi:

— Ben Rebah'ın oğlu Bilâl'im!

Yâni Allah Resulünün müezzini Bilâl mi?

— Evet!

— Buyur öyleyse!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ı içeri aldılar.

Hoş beşten sonra Hazret-i Bilâl esas gayesini belirtti:

— Ben vaktiyle bir köle idim. Cehalet devrinde herkes gibi ben de dalâlet içindeydim. Fakat Allah beni hidâyete eriştirdi. Kâinât'ın Efendisi gönül toprağıma mârifetullah tohumu attı ve beni kölelikten kurtardı. Şimdi O'nun sahâbîlerinden oldum. Ben şânı Yüce Rabbin emriyle kızınızı hayat arkadaşı olarak istiyorum. Eğer teklifimi kabul ederseniz ne âlâ, etmezseniz yine siz bilirsiniz... Allah her şeye Kaadir'dir!..

— Yâ Bilâl! Teklifine "Evet" diyoruz. Ancak bir defa da Allah Resulüne soralım. Eğer O'nun da izni olursa iş tamamdır.

— O halde sorunuz!

— Fakat bize biraz müsaade etmen lâzım!

— Peki, dilediğiniz gibi hareket edin...

— Allah razı olsun!

— Âmîn!..

Din ve şeriat ulusu Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh Yemen'den ayrıldı. Günlerce yollarda kaldı. Nihayet peygamber beldesi nurlu Medine'ye geldi. Doğruca Âlemlerin Efendisine koştu...

Resuller Serveri, Hazret-i Bilâl'e kavuşmanın neş'esiyle cennetler gibi tebessüm buyurdular. Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh, yine ezan sesleriyle Medine ufuklarını inletmeye başladı.

Gönüllere billûrî bir ırmak gibi ilâhî tecellîler akıyordu... Cihanı aydınlatan güneş lâlesi Medine gülistanında yeşermişti... Göklerden deste deste nurlar yağıyordu...

Hâsılı, Kâinatın kalbi Medine'de atıyordu...

Ve Bilâl radıyallahu anh'ın gökleri delen sesi:

— Allahü Ekber, Allahü Ekber!..

Günlerden bir gün. Hind'in ağabeyileri nûr

şehri Medine'ye geldiler. Doğruca Mescid-i Nebevî'ye gittiler Sonsuzluk Nebîsi mescitte idi. Yanına yaklaşıp:

— Selâm sana ey Allah'ın Resulü!.. Dediler.

Allah'ın Resulü selâmlarını aldı ve onlara

oturacak yer gösterdi. Oturdular ve niçin geldiklerini anlatmaya başladılar:

— Biz Yemendeniz, size Bilâl'den sual etmek üzere geldik. Zira Bilâl kız kardeşimiz Hind ile evlenmek istiyor. Bu hususta sizin fikrinizi öğrenmeye geldik. Size gelip sual etmemiz için de kendisinden mühlet istemiştik. Bilâl hakkında fikriniz nedir, ey Allah'ın Resulü?

Cihan Peygamberi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdular:

— Siz nerede, Bilâl nerede? Cennet ehlinden olan kimse ile aranızda çok büyük fark vardır!

Yemenlilerin gözlerinin içi güldü. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın yüksek derecesini ve Allah Resûlü'nün O'na karşı olan sevgisini öğrenmişlerdi. Demek ki Hazret-i Bilâl eşi bulunmaz

bir İslâm büyüğüydü... Kız kardeşlerini böyle bir îmân kahramanıyla evlendirmek saadetin en büyüğüydü...

Hemen Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh'a koştular:

— Yâ Bilâl, dediler, teklifini kabul ediyoruz!

— Ben de Allah'ın emri, Resulü'nün sünneti üzere kız kardeşinizi zevce olarak alıyorum...

Böylece iki taraf anlaştı. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Hind ile evlendi.

Günler geçti. Saadet pınarlarından huzur damlaları Hazret-i Bilâl'in evine aktı...

Bir edâ, bir güzellik, bir ahenk ırmak ırmak çağladı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh yine bütün günlerini Allah Resulüyle beraber geçiriyordu. O elmas renkli inci hiç bir zaman gönlünü Sonsuzluk Nebî'sinden ayırmıyordu...

BİLÂL YALAN SÖYLEMEZ...

Bir gün o elmas renkli inci evinde oturmuş ailesiyle sohbet ediyordu. Buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuşuyordu. Gönül dudaklarından mânâ incileri dökülüyordu. Resuller Serverinin hadîslerinden bahsediyordu. Bir ara ailesi O'na itiraz etti. Cenâb-ı

Bilâl radıya'llahu anh üzüldü. O billurlardan daha duru olan ince gönlü kanadı. Hanımı bilmeyerek Hazret-i Bilâl'i üzmüştü...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hemen evi terk etti, doğruca Peygamber Meclisine koştu..

Müjdeciler Müjdecisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz, Hazret-i Bilâl'i görüverince bir şeye üzüldüğünü anladı:

— Yâ Bilâl, dedi; seni üzen nedir?

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh ailesi ile arasında geçen hâdiseyi anlattı.

Bunun üzerine Nebiyy-i Muhterem hemen Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın zevcesine giderek onunla şöyle konuştu:

— Bilâl bir günâh mı işledi?

— Hayır, ey Allah'ın Resulü!

— Bilâl'e kızmış olmayasın?

— Hayır, o beni çok sever.

— Sana benden bahs ettiği zaman şüphesiz Bilâl doğru söylemiştir. Bilâl yalan söylemez. Bilâl'i darıltma. Bilâl'i kızdırdığın takdirde senin hiçbir amelin kabul olmaz...

— Hatâmı kabul ediyorum, yâ Resûlâllah!..

❁ ❁ ❁

İnsanlığın Ufku Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi. ve sellem mescide döndü. Hazret-i Bilâl'i evine gönderdi. Tevhidin şeydâ bülbülü evinin yolunu tuttu. Hind, Bilâl Hazretlerini görünce O'na doğru ilerledi:

— Yâ Bilâl, dedi; bugün seni bilmeyerek üzdüm. Beni bağışla, hatâmı kabul ediyor, senden özür diliyorum.

Hazret-i Bilâl'in yanaklarında muhabbet gülleri açtı. Evine saadet ve huzur sağnakları yeniden yağdı...

Mutlu bir hayat, tatlı bir ömür sürdüler...

VEDA HACCI

Hicret'in onuncu yılı Kurban Bayramı'na doğru.. Bir ilân, bütün Arap Yarımadası'nın derisinden ürperti meltemleri geçirdi:

— Bu yıl Allah'ın Resulü haccedecek!..

Resuller Serveriyle birlikte hac... Nimetlerin en büyüğü...

Bütün Arap Yarımadası'nın derisi üstünde nûr şehri Medine'ye doğru çizgiler uzanmaya başladı... Peygamber şehri Medine, her istikâmetten uzanan ipliklerin bağlandığı çivi...

Peygamber Bülbülü Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh Mescid-i Nebevî'nin damında ezan okuyor... Medine ufukları Allahü Ekber sesiyle inliyor. Allah'ın Resulü yıkandıktan sonra Mescid'e teşrif ettiler. Bilâl radı'yallahu anh kamet getirdi. Mescid'in içi dalga dalga insan. Kâinat imamı mihrapta... Namaz edâ edildikten sonra Medine'den hareket buyurdular...

Peygamber evinin mensupları ve Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh da beraberlerinde Mekke istikâmetinde akan insan seli... Kabe Hareminin noktasına gece vakti eriştiler. Orada konakladı ve gece geçirildi. Sabahleyin tekrar yıkandılar, dirayet ve zarafet timsâli Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ'nın itinalı elleriyle kokulandılar, iki rekât namaz kıldılar, ihrama girdiler ve etraflarında 40.000 sahâbî Kâinat imamının arkasında namaz kılıyor... Yine yola revân oluyorlar. Kâinatın Tacı, Kusvâ isimli develeri-

nin sırtında, mukaddes dudaklarında hac yolunun hususî nidası:

— Lebbeyk, Allahümme, lebbeyk!..

Zilhicce'nin dördüncü günü Mekke göründü.

Benî Şeybe kapısından şehre girildi. Mekke, Kâinatın îmân beşiği olan Mekke, olanca ahalisi ve etraftan akın edenlerin seliyle, Allah Resulünü istikbâl ediyor.

Kabe görününce buyurdular:

— Yâ Rabbi! Şan ve şeref senin evinin!..

Kabe'yi tavaf ettiler...

Mukaddes dudaklarında: "... **İbrahim'in makamını salât yeri edinenler...**"

Mealindeki âyet...

Ve Kabe'ye bakıp tane tane dediler:

— Allah'tan başka ilâh yok... Bir ve şerîksiz... Mülk O'nun hamd O'na... Yaşatan O, öldüren O, her şeye Kaadir olan O... Allah'tan başka İlâh yok... Vaadini yerine getirdi, kuluna yardım etti, küfür hiziplerini bozguna uğrattı...

Peygamber Müezzini Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh Ezan vakti gelince yine Kabe'nin damına çıktı. Yanık ve içli sesiyle Mekke ufuklarını inletmeye başladı... Yüz bine yakın sahâbî Beytullah'ı doldurdu... Bütün dünya ayağa kalkmış gibi... Bir heybet, bir haşyet, bir ilâhî çağlayış...

İslâm dininin beş temelinden biri olan hac, Allah Resûlü'nün tavırlarından süzülen bütün kanunları, ölçüleri, hususîlikleri, incelikleriyle yerine getirildi...

Kâinât'ın Tacı, Veda hutbelerini de irâd ettiler. Sonsuzluğa seslendiler. Ve hutbelerinin sonunda insan denizini hüzün deryasının bastığı ân, Allah'ın Sevgilisi, gözleriyle yığınları tarayıp sordular:

— Size benden sual edecekler, ne diyecek siniz?

Sahâbî denizi uğuldadı:

— Allah'ın emirlerini bildirdi, Peygamberlik vazifesini yaptı, diyeceğiz!

Gaye — İnsan ve Ufuk — Peygamberin mukaddes gözleri semâya doğru, sağ ellerinin şehâdet parmağını üç kere kaldırıp indirdiler:

— Şâhid ol yâ Rab! Şâhid ol yâ Rab! Şâhid ol yâ Rab!

Birdenbire Allah'ın Sevgilisinde ilâhî vahyin eritici alâmetleri... İlâhî ferman:

اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِينًا

— "Bugün dininizi ikmâl ettim. Verdiğim nimeti tamamladım ve din olarak İslâm'dan razı oldum..." [8]

Sahâbî topluluğu bu İlâhî fermanı duyunca sevince gark oldu. Fakat her şeyde ileri olan ve her şeyi Resuller Serverinden alan Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh birdenbire her şeyi anladı ve artık gözyaşlarını tutamadı...

Allah'ın yüce kelâmiyle, dinin ikmâli ve nimetin tamamlanmasındaki mânâ, Allah'tan, Sevgilisine, visal davetinden başka bir şey olamazdı... Artık Allah'ın Resulü, fena alemindeki memuriyetini bitirmişti. Evet, Allah'ın Resulü gidiyordu...

❁ ❁ ❁

İnsanlığın Tacı, Mekke'de dokuz gün kaldıktan sonra yola çıktılar.

Kendi veda yokuşları içinden, nûr yatağı Medine'nin Veda yokuşuna gidiyorlar...

---

8 Mâide, âyet: 3.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh yine hemen yanıbaşlarında... Tatlı ve berrak sesinde bir hüzün meltemi... Neyin nesi olduğunu O da bilemiyor...

Kâinat'm Efendisi yol boyunca nasihat ettiler:

— Ben sadece bir insanım. Yakında Allah'ın Meleği gelecek, beni davet edecek.. Ben de gideceğim... Size iki şey bırakıyorum: Biri Allah'ın kitabı; nûr ve hidâyet onda... Öbürü de Ehl-i Beytim... Onları koruyunuz ve her işde daima Allah'ı hatırlayınız!..

❋ ❋ ❋

Peygamberler Peygamberi, Güneş doğarken nûr beldesi Medine'ye giriyorlar ve Allah'a hamd ediyorlar:

— Dönüyoruz! Tövbe ettik, ibâdet ettik, secde ettik, şükrettik... Allah vaadini yerine getirdi, kuluna yardım etti. Küfür hiziplerini bozguna uğrattı...

Şimdi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın kulakları, bu sözlerle, gerisindeki mânâların yankısı içinde uğulduyor:

— Peygamber gidiyor! Ben ne olacağım?

BÜTÜN KAPILAR KAPANSIN...

Âlemin Rahmeti, Cihanın Ziyneti, Resuller Serveri Allah'ın verdiği emir üzerindeler... Gece gündüz, tesbîh, tenzih, istiğfar ediyorlar:

— Allah'ım! Seni tesbîh ederim. Sana hamdederim, sana tövbe ederim!

Kâinatın Efendisi, sevgili zevceleri Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ'nın hücresindeler...

Üzerlerinde ağır bir halsizlik, Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Ezan okuyor, sahâbîler mescidin içinde kaynaşıyor...

Sonsuzluk Nebisi en yakınlarından iki sahâbînin kolunda, Peygamber mescidine geldiler. Ve minbere çıktılar. Buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuşuyorlar:

— Allah, kullarından birini, dünya ile kendiyakınlığı arasında serbest bıraktı, kul da Allah'ı seçti...

Cihan Sıddîkı hüngür hüngür ağlıyor:

— Anam, babam, her şeyim sana feda olsun, ey Allah'ın Resulü!..

Muazzez sahâbîler haşyet ve dehşetle birbirine bakışırken, Allah'ın sevgilisi devam ettiler:

— Bugünden sonra Mescide açılan kapıların hepsi kapansın, yalnız Ebû Bekir'inki açık kalsın!..

Son emânet de Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'a verilmiş oluyordu...

❊ ❊ ❊

Peygamber Bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh yine Ezan okuyor, Sahâbîlerin gözleri Nebiyy-i Muhteremi arıyor.

Vakit hayli ilerlemiş, fakat Allah'ın Resulü hâlâ hâne-i saadetinden çıkmamıştı. Şimdi bütün gönüller alev alev yanıyordu. Âşık-ı sâdıklar, iki büklüm düşünmekte. Hüngür hüngür ağlayanların hesabı yok...

Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh ve Hazreti Abbas, ensârdan birçoğunun ağlaştığını gördüler:

— Ey insanlar! Niçin ağlıyorsunuz?

— Allah Resûlü'nün bizimle meclislerini düşünüyor ve ağlıyoruz.

Gaye -İnsan ve Ufuk- Peygamber, sahâbîlerinin haberini alınca, biraz su dökünüp hafiflik hissettikten sonra kalktılar. İki yardımcının kollarında Mescid'e gittiler. Minberin ilk basamaklarındalar.. Mukaddes başlarında bir tülbent. ..

Âlemlerin Rabbına hamd ve tane tane hitap:

— Ey insanlar! Bana denildi ki, siz Peygamberinizin öleceğinden korkuyormuşsunuz!.. Benden evvellerden biri kaldı mı ki, ben kalayım? Biliniz ki, ben Rabbime gidiyorum. Siz de O'na gideceksiniz,..

Sahâbîlerin gözlerinde iplik iplik yaş...

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren Resuller Serveri o güne kadar, Hazret-i Bilâl'in her Ezan sesinde yataklarından çıkıp namaz kıldıkları ve yine hücrelerine döndükleri mescitten, zahirî imamet ve vazifelerine bir daha avdet etmemek üzere çıktılar.

* * *

Yine bir Ezan vakti daha gelmişti. Peygamberin yanık ve içli müezzini tatlı ve berrak sesiyle hazin hazin ezan okuyordu.

Peygamber Mescidinin içi dışı dalga dalga insanla dolmuştu. Fakat Allah'ın Sevgilisi imamet vazifesine gelemiyordu...

Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh Resuller Serverinin hücrelerine koştu, kapıyı çaldı:

Güm, güm, güm!

İçeriden sordular:

— Kim o?

— Bilâl!

— Ne istiyorsun?

— Efendimize haber ver; mescitte cemaat O'nu bekliyor.

Berire, Allah'ın Sevgilisine doğru ilerledi. Hazret-i Âişe ve Hazret-i Fâtıma da orada idiler. Resûl-i Ekrem'in başında duruyorlardı...

Berire yanaştı:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; Bilâl namaza davet ediyor...

— Cemaat namazı kılmadılar mı?

— Hayır, ey Allah'ın Resulü, onlar sizi bekliyorlar.

— Bana su hazırlayın, abdest alayım!

— Peki ey Allah'ın Resulü!

Derin ve İnce Fâtıma, dirayet ve zerâfet timsâli Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ derhal su hazırladılar...

Kâinatın Tacı yataktan kalkmaya teşebbüs ettiler, fakat vücudunu kaldıramayarak oldukları yere yığılıverdiler.

Peygamber Kızı Derin ve İnce Fâtıma radıya'llahu anhâ feryâd ederek koştu:

— Yetişin, Allah'ın Resulü dermansız düştü...

Dedi ve göz yaşları oluk oluk aktı... Müminler Annesi Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ hemen yerinden fırladı ve çığlığı bastı:

— Allah'ın Resulü bayıldı, Allah'ın Resulü bayıldı!..

Efendiler Efendisinin kollarına girip yatağa upuzun yatırdılar...

Biraz sonra Allah'ın Resulü mukaddes gözlerini açtı ve sordu:

— Namazı kıldılar mı?

Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ cevap verdi:

— Hayır, ey Allah'ın Resulü!.. Fakat siz istirahat buyurunuz, halka namaz kıldırmak için birini bulsunlar...

— Ebû Bekir'e haber veriniz, namazı O kıldırsın!

Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ yalvaran bir sesle:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; babam çok rikkatli insan... Âyetleri okurken hıçkırıklar ve gözyaşı içinde kalıyor... Böyle bir vazifeye takat getiremez O...

— Ebû Bekir'e haber verin, namazı O kıldırsın!

— Elinden gelmez ey, Allah'ın Resulü! Emir, kelimesi kelimesine üçüncü defa tekrar edildi..

Berire derhal kapıya doğru koştu ve Hazret-i Bilâl'e:

— Yâ Bilâl, dedi? Allah'ın Resulü namazı Ebû Bekir'in kıldırmasını emir buyurdular...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hemen Mescide girdi. Sahâbîler merak içinde O'nu bekliyordu. Cemaatın arasında Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ı aramaya başladı... Hayret!.. Hazret-i Ebû Bekir nereye gitmişti..

O'nu göremeyince Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'a doğru ilerledi:

— Yâ Ömer, dedi; cemaate namazı sen kıldır!

Bunun üzerine Cenâb-ı Ömer radı'yallahu anh kalktı, tekbîr aldı, namaza durdu. Tekbîr sesi Nebiyy-i Muhterem'in kulağına kadar ulaşmıştı.

Kâinatın Efendisi sordular:

— Bu kimin sesi?

Fâtımatü'z-Zehrâ radıya'llahu anhâ, mukaddes babasına cevap verdi:

— Hattaboğlu Ömer'in aziz babam!

— Hayır, hayır! Bu olmadı. Buna Allah da, Müslümanlar da razı olmaz...

— Ebû Bekir nerede?.. Ebû Bekir nerede?..

Dirayet ve zarafet timsâli Hazret-i Âişe

radıya'llahu anhâ:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; belki o saatte mescitte bulunamamıştır.

Âlemin Fahri'nin hizmetini gören Berire hemen mescide koştu. Sonsuzluk Nebisinin emrini sahâbîlere bildirdi... Mescidin içi bir anda cıvıl cıvıl kaynaştı... Dalga dalga heyecan her tarafı sardı.

Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh, imam olması için Peygamber-i Âl-i şânın kendisine bir emri olmadığını öğrenince öfkeyle Hazret-i Bilâl'e doğru yürüdü, O'na sitem etti:

— Yâ Bilâl! Bu bana yaptığın nedir? Beni mahvettin. Allah'a yemin ederim ki, imam olmam için Allah Resulünün bizzat emir verdiğini zannetmiştim... Yoksa bu işe girer miydim?.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın yüzünde tırmık tırmık acı... Resûl-i Ekrem'in içli ve yanık bülbülü istemeyerek bir hatâ işlemişti.

— Yâ Ömer, dedi; Allah'a yemin ederim ki, bunu Allah Resulü emretmemiştir. Fakat ne yapayım ki, Hazret-i Ebû Bekir'i göremeyince namaz kıldırmaya sizden daha münâsibini bulamadım...

— Ah Bilâl, ah Bilâl!..

— Beni bağışla, yâ Ömer!..

Tam bu sırada Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh hemen O'na doğru koştu:

— Yâ Ebâ Bekir, dedi; Allah Resulü cemaate imam olmanızı emir buyurdular..

— Peki Yâ Bilâl!

Bunun üzerine Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh Peygamber Mescidinde sahâbîlere imam oldu. "Allahü Ekber" diyerek tekbîr aldı... Artık namazlar hep Sıddîk-i Ekber'in arkasında kılınıyor...

❁ ❁ ❁

Peygamberler Peygamberi, Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ'nın odasında, yüksek ateş altında dalgın yatarken, Cihan Sıddîk'ının, Mescid tarafından, Allah kelâmını heceleyen tatlı, ılık, berrak ve mestedici sesi geliyor...

İlim ve Hikmet Kutbu Hazret-i Ali ve Hazret-i Fâtıma radıya'llahu anhâ da başuçlarında ve her ân hizmetlerinde...

PAZARTESİ...

Gökyüzünün ışıklı lâlesi güneşin ışık verme vazifesini kaybetmeksizin simsiyah kesileceği günün sabahı, Allah'ın Sevgilisi şafak vakti, odalarındaki pencerenin perdesini aralayıp sabah namazındaki sahâbîlerine baktılar... Sünnet kılmıyor... Herkes, vecd, teessür, teslimiyet, hüzün katışığı bir hâl içinde... Hafif

tekbîr sesleri, billûrî ırmaklar gibi çağlayan Kur'ân nağmeleri, herkesi ayrı ayrı göğe çıkaran merdivenin basamakları... Doyum olmaz bir manzara, İlâhî bir tecelli...

Elleri yarı açık perdede, tebessüm ettiler...

Cihanda hiç bir kumandana böyle bir zafer levhası görmek nasip olmamıştır...

Muazzez sahâbîlerde âni bir dalgalanma, âni bir sarsılma... Nazarlar Allah Resulünde... Namaz bozulacak gibi...

Elleriyle işaret ettiler ve maksatlarını belirttiler:

— Yerlerinizde kaim! Namazınızı tamamlayın!..

Ve perdeyi kapadılar..

O sabah sanki iyi olmuş gibiydiler. Kendilerini gayet iyi hissettiler. O kadar ki, pencereden baktıktan biraz sonra kalkıp yürüdüler, mescide girdiler...

Farz başlamıştır. Saflar imama bağlı.. Cihan Sıddîk'ı mihrapta gözleri yaşlı...

İnsanlığın Tacı ilerlediler...

Geleni sezen Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh, yerini insanlığın imamına bırakmak istediler.

Yine Sonsuzluk Nebisinden hafif bir işaret:

— Yerinde kal ve devam et!..

Cenâb-ı Sıddîk'ın yanında durdular...

Namaz, içlerinde Allah'ın Sevgilisi, Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın arkasında kılındı...

Namazdan sonra Mescid kaynaşıyor:

— Yoksa Allah'ın Resulü tamamiyle şifâya mı erdiler?

Gönüllerde taze ümit çiçekleri açtı... Gözlerde saadet ışıkları yandı...

Allah'ın Resulü, yakınlarının kollarında kar gibi beyaz çehreleri gülümsemeli; hâne-i saadetlerine döndüler...

İnsanlığın Tacı birden ağırlaştılar. Elleri suda, boyuna yüzlerini siliyorlar.

Derin ve İnce Fâtıma radıya'llahu anhâ, Allah'ın Sevgilisine sokuldu.

Baba ve kız gözgöze...

Dünyanın en hisli sözünü söylediler:

— Üzülme kızım; babana bu günden başka acı yok!..

İlâhî tecelliye bakınız:

Pazartesi günü dünyaya geldiler, Pazartesi günü nübüvvete erdiler, Pazartesi günü hicret ettiler, Pazartesi günü Medine'ye vardılar; ve işte dünyaya geldikleri ayda, Pazartesi günü hakikî hayata geçiyorlar... Hayat ki, hem ne hayat... Ebediyyetin gerçekler sabahına eriş...

Altmışüç yaşındalar...

Hazret-i Ebû Bekir, Hazret-i Ömer ve Hazret-i Ali radıya'llahu anhüm de aynı yaşta ölüm döşeğine uzanacaklar...

ALLAH HAYY ve LÂYEMUT...

Peygamber şehri Medîne bir garip uğultu içinde... Allah'ın Resulünde ölüm alâmetleri başlamıştır.

Gaye - İnsan ve Ufuk - Peygamberin mukaddes başı, dirayet ve zerâfet timsâli Hazret-i Âişe radıya'llahu anhâ'nın göğsünde...

Güneş lâlesi solmak üzere..

Gözlerini açtılar, tavana diktiler, şehâdet parmaklarını kaldırdılar ve altı kere hecelediler:

— **Er-Refîk-ül-Âlâ...**

Ve mukaddes başları, Hazret-i Âişe'nin göğsünde hareketsiz kaldı...

Yerler, gökler, dağlar, taşlar ve bütün insanlık öksüz kaldı...

Peygamber evinde ufak bir haykırış. Sonsuz acının bir anlık fışkırışını gösteren bu çığlık, Hazret-i Âişe'nin göğsünden kopup gelmektedir:

— Koşun, koşun!..

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh bir an için evine kadar uzanmışlar. Henüz haberleri yok...

Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, Hazret-i Ali ve Hazret-i Bilâl — radıya'llahu anhüm ecmaîn — taş gibi donmuş, ne elleri oynuyor, ne dilleri.

Hazret-i Ömer radıya'llahu anhın gözleri fır fır dönüyor ve ortalığa dehşet saçıyor:

— Kim Allah'ın Resulü öldü, derse, param parça ederim!..

Kılıcını çekmiş heybetle duruyor... Selim akıl mümessili Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh.

Ve O'nu mecnûn gözlerle seyreden halk...

Gözlerden boşalan seller gibi yaş... Gönüllere akan kandan ırmaklar...

Hâl ve keyfiyet, olanca dehşetiyle bu...

Rikkat ve merhamet mâdeni Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh sonsuz acıyı sinesinde düğüm düğüm etti... Koşa koşa geldi. Kalabalığı yardı, hücreye girdi, yatağa yaklaştı, mukaddes başın üstündeki örtüyü kaldırdı, diz çöktü... Allah'ın Resulü'nün kardan ak ve çiçekten nâzik yüzünü eğilip öptü... Kendisine mecnun gözlerle bakanlara döndü:

— Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Peygamber öldü.

Peşinden, nûr cünbüşü içinde, saadetlerin en varılmaziyle gülümseyen o mukaddes yüze baktı:

— Hayatında ne güzeldin; ölümünde ne güzelsin!

Ve arkasından ölüm dâvasının, hiçbir zaman söylenememiş ve söylenemeyecek en güzel sözünü söyledi:

— Öldün! İkinci defa ölmeyeceksin!..

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh gerilerde ve aynı hâl üzere:

— Vallahi Peygamber ölmedi; Peygamber ölmedi!..

En derin rikkat ve merhamet mâdeni Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, en keskin celâdet ve sertlik âbidesine yöneldi:

— Aklını başına devşir yâ Ömer!

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh bir anda kendisine geldi. Sıddîk-ı Ekber radıya'llahu anh, hücreyi, evi, sokağı, mescidi dolduran sahâbîlere hitap etti. Seslerin en heybetlisi:

— Kim Muhammed'e tapıyorsa bilsin ki, Muhammed salla'llahu aleyhi ve sellem öldü! Kim Allah'a tapıyorsa bilsin ki, Allah ölmez Hayy ve LâYemut'tur!!!..

Akıl ve ruhun kamaşma noktası...

Şimdi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bir köşeye sinmiş iplik iplik gözyaşı dökmede... Gökyüzü, yıldız yıldız, dolu hâlinde Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın başına yağıyor. Cihan günleri ateş şimşekleri gibi yakıcı... Varlık ve yokluk, o da birbirine saldıran, birbirini yutmaya çalışan iki canavar ağzı...

Aşk gözü ile bakarsan Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın ne hâle geldiğini anlarsın... Aşk denizine dalıp da inci olarak çıkmamak ayıptır... Peygamber bülbülü Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh gönlündeki aşk goncasını gözyaşı ırmağı ile suluyordu...

Peygamber bağında yetişen bu bülbül şimdi ne yapacaktı? Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hep ağlıyordu. Gönül dudaklarından mânâ incileri dökülüyordu. O Efendiler Efendisinin visal âlemine gidişi Bilâl'i perişan etmişti. O elmas renkli Peygamber incisi bir şeydâ bülbül gibi cihan bahçesinde inliyordu. Diyordu ki:

— Ey güneşin, güzel yüzüne ayna olduğu Sevgili! Senin gönüller açan gülüşün, goncasının sinesinde fırtınalar koparırdı. Senin bir tebessümüne canlar feda olurdu.. Bu can konağının

toprağı senin hayat suyunla yoğurulmuştu... Ey Kâinatın nûr mayası olan mukaddes yâr!.. Ben ne olacağım?

Şimdi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gözünde, idrâk ettiği nübüvvet devresinin bütün hâtıraları, çizgi çizgi ve kelime kelime canlanıyordu.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın gönlüne cevr ü cefâ tozları dolmuştu. Muhabbet güneşi en keskin ve şiddetli kıvılcımlarını Hazret-i Bilâl'in sinesine atıyordu...

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, birden ayağa fırladı. Allah'ın Sevgilisinin mukaddes cemâlini son bir defa daha görmek istiyordu. Hemen koştu, Âlemler Efendisinin hücresine girdi... Peygamberler Peygamberini upuzun yatırmışlardı. Mukaddes yüzün üstündeki örtüyü kaldırıp baktı... O güzeller güzeli sanki gülümsüyordu... Cenâb-ı Bilâl'in gözlerinden sebil sebil yaşlar akmaya başladı... Kendini tutamadı:

— **Es-selâtü ve's-selâmü aleyke yâ Resûl-allah!**

Diyerek, salât ü selâm getirmeye başladı...

Bir müddet öyle devam ettikten sonra boynunu büktü, derin bir hüzün, amansız bir acı içinde oradan ayrıldı...

Sanki Kâinat üstüne yıkılmıştı. Gökler bütün öfkesiyle ona yıldırımlar yağdırıyordu..

Perişan bir halde yola düştü. Ayakları bu yükü taşıyamıyordu. Artık O'na olan olmuştu... Doğruca evine gitti... Üzüntü ve acılarıyle başbaşa kaldı. Bir köşeye oturup ağlamaya başladı...

❁ ❁ ❁

Matem ve hüzün bulutları bütün ağırlığı ile Peygamber şehri Medine üzerine çökmüştü... Gökyüzü, yıldız yıldız, dolu halinde yağıyordu. Bütün sahâbîler bu sonsuz acı ile kıvranıyordu. Nihayet gece oldu. O akşamın gecesi... Sonsuzluk Nebisinin ilâhî visale nail oldukları akşamın gecesi... İslâm'ın iki büyüğü, eşsiz büyükler... Sıddîk-ı Ekber ve Fâruk-u A'zam radı'yallahu

anhümâ, Hazret-i Âişe'ye ait hücrede oturuyorlar... Ve cenaze hazırlıklarıyle uğraşarak hazin hazin düşünüyorlar...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh evinde ve aynı hal üzere... Nebiyy-i Muhterem'in kendisine olan şefkatini, merhamet ve sevgisini hatırladıkça gözlerinden inci taneleri gibi yaşlar boşanıyor. ..

Vakit yavaş yavaş ilerledi. Sonu gelmeyecekmiş gibi uzun süre Bilâl Hazretlerinin gecesi de nihayet siyah perdelerini sıyırmaya başladı... Tanyeri ağardı. Seher lâlesinin altın Tacında çiy taneleri belirdi... Kuşlar hüzünlü hüzünlü ötmeye başladı... Bütün varlık bir matem elbisesi giymişti... Sabah vakti oldu... Peygamber bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, evinden çıktı. Hicran gecesinin yıldızları yanıp sönüyordu... Ağır adımlarla, hazin ve kırık kalbiyle sabah ezanını okumak üzere Peygamber mescidine vardı. İçeri girdi, Kâinatın Efendisinin mescide açılan kapısını buldu. Mukaddes kapının önünde durdu. Gözlerinden iplik iplik yaşlar akıyordu. Artık Âlemler Efendisi bu kapıdan çıkmayacaktı. Peygamber müezzini Cenâb-ı Bilâl bir daha bu kutlu kapıya gelip:

— Ey Allah'ın Resulü!..

Diye seslenemeyecekti... Bundan sonra Peygamber sahâbîleri de bu kapı açılacak, Resûl-i Ekrem içerden çıkıp bize namaz kıldıracak diye düşünmeyecekti. Artık gözler başka kapıya bakacaktı. ..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hep buna benzer düşüncelerle mescidin damına çıktı, hazin ve içli bir sesle ezana başladı:

Allahü Ekber, Allahü Ekber!..
Allahü Ekber, Allahü Ekber!..
Eşhedü en lâ ilahe illallah!..
Eşhedü en lâ ilahe illallah!..
Eşhedü enne.....

Ezanın tam burasında Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh, hıçkırık ve gözyaşlarından boğulacak gibi oldu. Hıçkırıklar boğazında düğümlendi. Aşkıyle duman duman yandığı Sevgili Nebî'nin mukaddes ismini söyleyemedi. Allah'ın Resûlünün nurlu cemâli gözlerinin önüne geldi. Neydi o saâdetli günler?.. Şimdi hicran oku bağrına saplanmıştı. Başı kesik bir mum gibi yanıyordu... Ağlamaktan ezana devam edemedi... Peygamber sahâbîleri, ezanın yarıda kaldığını, Hazret-i Bilâl'in hıçkırıklarından anlamıştı... Gönül yaraları yeniden kanamaya başladı. Âh ü eninler göklere çıkıyordu... Gözyaşları elmas elmas dökülüyordu... Mescidin içi, dışı mahşer mahşer kaynıyordu...

Eşsiz gönül eri Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh kendisini yeniden zorladı. Ezanı tamamlamak için hislerine hâkim oldu ve nihayet hazin bir sesle ezana devam edebildi:

Eşhedü enne Muhammeden Resûlüllah!..
Eşhedü enne Muhammeden Resûlüllah!..
Hayye alasselâh!..
Hayye alasselâh!..
Hayye alel-felâh!..
Hayye alel-felâh!..
Essalâtü hayrün minen nevm!.
Essalâtü hayrün minen nevm!.
Allahü Ekber!..
Allahü Ekber!..
Lâ ilahe illallah!..

İçgözlerine ilâhi nurun sürmesi çekilen Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh öyle hazin hazin çağlamıştı ki, bütün sahâbîler boğulacak gibi oldu. Herkesin boğazında hıçkırıklar düğümlendi... Sonsuzluk Nebisinin ilâhî visale kavuşmaları âşık-ı sâdıkları

dilhûn etmişti... Aşk kurşunu hangi gönlü delmişse, o gönül sevda ateşleriyle buhurdan gibi tütmüştür...

❁ ❁ ❁

Gaye - İnsan ve Ufuk - Peygamberin ebediyet âlemine geçişlerinde Hazret-i Ebû Bekir, Hazret-i Ömer ve Hazret-i Ebû Ubeyde radıya'llahu anhüm gibi en büyükler dâvayı hemen ele aldılar... Resuller ve Nebiler müstesna, insanoğlunun en büyüğü Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'a Peygamber emânetini teslim ettiler. Bütün sahâbîler Saidelerin konağında toplandı. Demirden iradeleri bile balmumuna çeviren bir bedahet havası var...

Sıddîk-ı Ekber isimli Peygamber dostu, yüksekçe bir yere çıkıp Medînelilere hitap etti. Sözlerini bitirdikten sonra ilerleyip Hazret-i Ömer'le, Hazret-i Ebû Ubeyde'yi öne sürdü ve aralarına girdi:

— Size, bu iki zâttan birini seçmenizi teklif ederim.

O anda Hazret-i Ömer radı'yallahu anh birden parladı ve avaz avaz haykırdı:

— İçinde Ebû Bekir gibi bir insan bulunan topluluğun başına geçmekten haya ederim!

Herkes donup kaldı.

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, Cihan Sıddîk'ına döndü:

— Uzat elini, sana biat ediyorum!

Ve Sıddîk-ı Ekber'in elini kendisi çekerek aldı ve yüksek sesle biat etti:

— Allah Resûlü'nün Halîfesi ve Müminlerin Emîri sıfatiyle Ebû Bekir'e biat ettim!..

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'ın bu kadar celâdetle açtığı yola, birbiri arkasından bütün sahâbîler girdiler ve Sıddîk-ı Ekber'e biat ettiler... Artık Sıddîk-ı Ekber, İslâm topluluğunun imamı olmuştu... İmam, hem nasıl bir imam!..

NÛR HAVZASI

Levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimiz, "Er-Refîk'ül-Âlâ — Yüce Dost" hitabıyle Allah'a kavuştukları noktaya defnedildiler. Mübarek kabirlerini, Hazret-i Ubeyde İbnü'l-Cerrah ile Ebû Talha kazdılar. Üzerinde vefat ettikleri yatak, kabrin zeminine döşendi...

Kâinatın Tâcı'nın mukaddes vücudunu toprağa koydular ve üzerini örtüp meydana çıkan düzlüğe dehşetle baktılar...

Genç başbuğ Hazret-i Üsâme radıya'llahu anh gelip sancağını mescit kapısının önüne dikti..

Peygamber müezzini Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, gözlerinden sakalına yaşlar inerek iki büklüm olmuş ağlıyor...

* * *

Allah'ın Sevgilisinin nûr ravzasına konduğu an, Derin ve İnce Fâtıma radıya'llahu anhâ geldi, kabirden bir tutam toprak alıp yüzüne gözüne sürdü ve dedi:

— O'nun toprağını koklayan, zaman boyunca misk kokusu olmasa ne gam!.. Benim üzerime öyle bir musibet çöktü ki, gündüze çökseydi gece olurdu...

Cenâb-ı Fâtıma'nın bu hazin sözleri bütün sahâbîlerin kalbini dağladı. Herkes elmas elmas gözyaşı döktü...

İlâhî kader perdesinde bütün hakikat tecelli etmiştir...

Artık Peygamber beldesi katıla katıla ağlıyor...

HAZRET-İ EBÛ BEKİR RADIYALLAHU ANH'IN HİTABI...

Bütün Medîne halkı, Peygamber mescidinde toplanmış bulunuyor. Bu toplantıda, İslâm'ın yalnız ulular kadrosu değil, herkes var...

Sıddîk-ı Ekber isimli Peygamber dostu Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, bir vakar ve temkin âbidesi, ağır adımlarla yürüyerek mimbere çıktı ve bir yıldızdan bir yıldıza mahyalaştırılacak kadar güzel, namütenahi güzel, derin, ince, duru, inandırıcı ve birleştirici hitabesini verdi:

— Ey nâs! Sizin en iyiniz olmadığım halde başınıza geçmiş bulunuyorum! Vazifemi gereğince yerine getirecek olursam bana yardım ediniz; yanılırsam doğruyu gösteriniz! Doğruluk emânet, yalancılık hıyanettir. İçinizdeki zaîf, hakkını alıncaya kadar benim gözümde kuvvetlidir, içinizdeki kuvvetli de, ondan başkasının hakkı alınıncaya kadar zayıftır. Bir millet Allah yolunda cihaddan uzak kalacak olursa zillete uğrar... İçinde fenalık revaç bulan millet topyekûn belâya sürüklenir. Ben Allah ve Resulüne itaat ettikçe siz de bana boyun eğiniz! Ben Allah ve Resulüne isyan edecek olursam, bana itaatiniz gerekmez. Haydi namaza kalkın! Allah'ın Rahmeti üzerinize olsun!..

Her kelimesi bir âbide ihtişamındaki, sadeliği, içinde heybetli bu sözlerden sonra hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh mimberden aşağı indi...

Eşsiz Peygamber incisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh Mescid-i Nebevî'nin bir köşesine büzülmüş eski şanlı ve mutlu devirleri hayâl ediyordu... Allah'ın Resulü ile geçen o unutulmaz tatlı günler şimdi gözünün önünde çiçek çiçek açıyordu.. Kâinatın Tâcı'nın kendisine olan sevgi ve şefkatini hatırladıkça gözyaşlarını tutamıyordu...

Hasret kurşunu sinesini delmişti, ayrılık ateşi ciğerini yakmıştı... Cenâb-ı Bilâl'in başına sanki yüzlerce kıyamet kopmuştu. O kadar keder ve hüzün içinde kalmıştı ki, yüce dinin bile zeval bulacağını düşünmüştü... Fakat gönlünde hemen bir ümit ve îmân ışığı yandı... Gözleri saadet pırıltılarıyle doldu. Gönül dudaklarından şu kelimeler döküldü:

— Şanlı *zafer ve kahramanlık günleri neden bir daha dönmeyecekmiş? Değişen bir şey varsa o da sâdece Allah'ın Resulünün içimizden ayrılışıdır... Allah'ın Resulü eğer aramızdan ayrılmış ise getirdiği prensipler ebedîdir. Bu prensipler gelecek nesillere îmân, aşk, heyecan ve ölmez bir ruh aşılayacaktır... Onun mutlu ümmeti cihan sarayını tevhîd nağmeleriyle inletecektir... Kâinatın burcunda îmân bayrağı ebedî olarak dalgalanacaktır...*

İmânın nurdan billûrlaşmış âbidesi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, biraz durduktan sonra Resuller Serverinin kendisine olan sevgi ve şefkatini hatırladı...

Tekrar içinde hasret ve muhabbet ateşi yanmaya başladı. Bu hasret ve hicran gecesinin artık gündüzü yoktu... Muhabbet kurşunu O'na öyle işlemişti ki, bu yarayı tedavi edecek tabip bulunamazdı.. Dudaklarından şu kelimeler döküldü:

— Şüphesiz O'nun ebediyet âlemine göçüşü pek büyük bir kayıptır. Fakat bu, Yüce Allah'ın bir kaza ve kaderidir. Sabretmekten başkaçâremiz yoktur!..

❁ ❁ ❁

Eşsiz Peygamber incisi bu düşünceler içinde kendinden geçmişti. Fakat namaz vakti de gelip çatmıştı. Peygamber sahâbîleri Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın ezan okumasını ve namaz vaktini ilân etmesini bekliyordu. Ne tuhaf şey! Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bir köşeye büzülmüş, kalmıştı. Peygamberler Peygamberinin bu has müezzini tatlı ve berrak sesiyle neden Medine ufuklarını inletmiyordu...

Nihayet Hazret-i Bilâl'ı gördüler. Birkaç kişi O'na doğru yürüdü:

— Yâ Bilâl, dediler; ezan!..

İçlerinden biri Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın önünde durdu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın gözlerinden elmas elmas

yaşlar dökülüyordu... Bu büyük aşk ve îmân kahramanı hâlâ sevda ateşiyle duman duman tütüyordu.

Hafif bir sesle:

— Yâ Bilâl, dedi; vakit oldu!..

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh başını kaldırdı:

— Bugünden sonra ezan okumayacağım!

— Nasıl olur, yâ Bilâl?

— Artık ezanı başka biri okusun!

— Demek o şanlı günleri bize yaşatmayacaksın?

— Allah'ın Resûlü'nden sonra ezan okumak içimden gelmiyor...

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh da ezan vaktinin geldiğini, hâlâ Hazret-i Bilâl'in ezan okumadığını görünce sordu:

— Bilâl nerede, Bilâl nerede?

Cevap verdiler:

— Mescidin bir köşesine çekilmiş gözyaşı döküyor...

— Ne kadar ağlasa hakkıdır, fakat ezan ne olacak?

— Onu siz bilirsiniz, ey Allah Resulünün Halîfesi;

Sıddîk-ı Ekber radıya'llahu anh seslendi:

— Bilâl, Bilâl!..

Bunun üzerine Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh yerinden kalktı, Allah Resûlü'nün Halîfesinin huzuruna gelip durdu. Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh tatlı ve yumuşak bir dille O'na hitap etti:

— Yâ Bilâl! Ezan-ı Muhammedi'yi okusana, bak vakit oldu.

— Artık ben ezan okumayacağım, beni affedin!

— Niçin yâ Bilâl?

— Artık kendimde bu gücü bulamıyorum!

— Ama sen Resûl-i Ekrem'in has müezziniydin.

— Evet, öyleydim!

— Öyleyse ezanı yine senin okumanı arzu ediyorum!

— Ey Allah Resûlü'nün Halîfesi! Eğer beni, senin emrinde olmam için azâd etmişsen diyecek yok, ezanı okurum. Yok Allah için azâd etmişsen, bırak beni...

— Yâ Bilâl! Ben seni ancak Allah rızâsı için azâd ettim!

— Öyleyse Allah Resulünden sonra herhangi bir kimse için ezan okumayacağım!

— Peki yâ Bilâl!..

Peygamber müezzini Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh'ın gür ve tatlı sesi artık Medîne ufuklarını inletmedi...

HAZRET-İ BİLÂL'IN CİHÂD AŞKI

Sonsuzluk Nebisi ebediyet âlemine göçmeden önce Hazret-i Üsâme radıya'llahu anh kumandasında Suriye'ye gitmek üzere bir ordu hazırlamıştı. Hazret-i Üsâme Kâinât'ın Efendisinin visal yolculuğuna çıkışlarında bayrağı getirip mescit kapısının önüne dikmişti...

İşte Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh Allah Resûlü'nün son demlerinde tertipledikleri bu orduyu Suriye'ye göndermek için harekete geçti...

Vaziyetin karışıklığı ve iç emniyetin bir an şüphe verici bir hal alması üzerine düşünenler oldu:

— Genç başbuğ Üsâmeyi, bu şartlar altında, uzaklara, Suriye gibi bir hedefe göndermek doğru mudur?

— Sıddık-ı Ekber'in vaziyeti, halifelik makamının ilk örneği, kurucusu ve yerleştiricisi olmak gibi muazzam bir çetinlik arz etmekte...

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, öyle kahramanlık ve şânın sahibidir ki, itirazcılara şöyle haykırdı:

— Arslanlar gelip beni kapacak olsa yine

Üsâmeyi durdurmam!..

Genç başbuğ Hazret-i Üsâme bir halîfeye, emri altındaki Hazret-i Ömer'i gönderip görüşünü bildirince Sıddîk-ı Ekber radıya'llahu anh, bu defa Hazret-i Ömer'e şöyle mukabele etti:

— Üzerime köpekler, kurtlar saldıracak olsa Üsâme'yi yine gönderirim! Allah Resûlü'nün emri buydu. Tek başıma kalacak bile olsam, orduyu yine bekletmem!..

İnsanda nasıl bir îmân fokurdamalı ki, kaynar suyu buzlu şerbet diye içebilsin!.

İşte Peygamber halîfesindeki coşkun îmân...

❋ ❋ ❋

Cihan Sıddîkı'nın çilesi henüz bitmedi. Ordudaki bazı Medîneli sahâbîler, Hazret-i Üsâme'nin gençliğini ileriye sürerek, başlarına daha yaşlı ve tecrübeli bir kumandanın getirilmesini istiyorlardı. Buna benzer bir edâ Allah Resûlü'nün zamanında da takınılmıştı.

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh bunları da Hazret-i Ebû Bekir'e anlattı ve Onun yerinden sıçrayıp üzerine doğru geldiğini hayretle gördü. Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, Hazret-i Ömer'i sakalından tuttu ve haykırdı:

— Ey Hattab'ın oğlu! Üsâme'yi Allah'ın Resulü seçtiği halde sen, O'nun benim tarafımdan azlini mi istemeye geldin?

Hazret-i Ömer radıya'llahu anh donup kaldı...

İLERİ...

En büyük sıddîkiyet ve teslimiyet örneği Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh hemen Hazret-i Üsâme'nin ordugâhına gitti. Hâli, edası ve konuşmalarıyle orduya kuvvet, bağlılık hamle aşıladı. Peşinden hareket emrini verdi ve genç başbuğun arkasında yaya yürümeye başlayarak orduyu selâmetlemeye davrandı...

Genç Başbuğ Hazret-i Üsâme ile arkadaşları, geyik bacaklı, kartopu alınlı Arap atları üzerinde yol alırken, Devlet Reisi, yaya gidiyordu. Hazret-i Üsâme radıya'llahu anh bir hamlede atından indi, O'nu Devlet Reisine takdim etti:

— Bin atıma da, orduyu öyle uğurla, yâ Halîfe!

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh teklifi red ve Üsâme'nin, atına binmesini emretti.

Etraftan koşuşup İslâm topluluğunun en yüksek reisine, teker teker atlarını vermek istediler. Yine kabul etmedi... Dâima yaya, ordu kumandanını, bir seyis tevazuuyle takip etmekte devam etti.

Aceleyle yine bir at koşturup takdim etmek istediler.

— Hayır, dedi; bırakın da bir saat olsun ayaklarım Allah yolunda tozlansın!..

❁ ❁ ❁

Bu sırada Peygamber müezzini Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh hazırlıklarını yapmış, cenk elbiselerini giymiş olarak halîfeler halîfesine doğru ilerledi. Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, Hazret-i Bilâl'i o şekilde görünce sordu:

— Nereye, ey Bilâl?

— Müsaade ederseniz Üsâme'nin ordusuna katılmak ve beraberce savaşa gitmek istiyorum. Sizden izin almak için geldim.

— Ey Bilâl!

— Buyur ey Halîfe!

— Sen gitme, yanımda kal olmaz mı?

— Ey Allah Resûlü'nün Halîfesi! Peygamber salla'llahu alayh ve sellem'in vefatından sonra kendimde bir boşluk hissediyorum. Allah yolunda cihâd etmekle teselli bulacağım.

— Ey Bilâl! Bilmez misin ki, burada benim sana ihtiyacım var...

— Ey Allah Resulünün Halîfesi! Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu işittim: **Mü'minin en hayırlı ameli Allah yolunda yaptığı cihâddır.**" Onun için ölünceye kadar Allah yolunda cenk etmek istiyorum...

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın gözlerinde yaşlar belirdi:

— Ey Bilâl, dedi; Allah aşkına beni yalnız bırakma, benim hatırım için her halde kalmalısın! ..

Elmas renkli Peygamber incisi Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh başını eğdi ve sustu, içinde hicran ırmakları çağlıyordu. Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh devam etti:

— Yâ Bilâl! Yine de sen bilirsin. Sen nasıl istersen öyle olsun!

— Madem siz öyle arzu ediyorsunuz, ben de kalıyorum!

— Allah razı olsun, yâ Bilâl!

— Âmîn!..

❊ ❊ ❊

Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir'in disiplin ve iş sistemi üzerinde de fikir edinmek isteyen, şu göz kamaştırıcı levhaya bir kerecik baksın.

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın vezirleri makamındaki arkadaşlarından Hazret-i Ali kerremallahu veçhe Medine'de kalırken, Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, Üsâme ordusunda, genç kumandanın emrinde bir nefer olarak sefere çıkıyordu.

Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, genç başbuğa şöyle dedi:

— Ey Üsâme! Allah'ın Resulü sana ne emretmiş ise onu yap. Allah Resûlü'nün buyruklarını yerine getirmekte kusur etme. O'ndan aldığın talimat gereğince hareket et...

— Emriniz başımın üstüne!..

— Ömer'in Medine'de kalmasını ve yardımcılarım arasında bulunmasını istiyorum. İzin verir misin?

— Emir sizindir, ey Allah Resûlü'nün Halîfesi!

— Hayır, izin vermek sana aittir!

— Baş üstüne! Ömer izinlidir!

Hazret-i Ömer radı'yallahu anh mücâhidlerin arasındaydı. Başbuğun işareti üzerine safların arasından ayrıldı. Ondan sonra Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh, Üsâme'nin ordusunu eliyle selâmlayarak şöyle dedi:

— Allah'ın izniyle ilerleyin. Tevfîk ve zaferyoldaşınız olsun!..

Hazret-i Üsâme kumandasındaki îmân ordusu nurdan bir ırmak gibi akıp gitti... Hazret-i Ebû Bekir, Hazret-i Ömer ve Hazret-i Bilâl Medine'ye döndüler...

KİM, KİMDEN ÜSTÜN?

Bütün insanoğluna Allah Müjdesini getiren Peygamberler Peygamberinin ebediyet âlemine göçüşlerinden sonra birçok kabileler eski dalâletlerine döndüler. Mukaddes emirler manzumesi olan İslâm'ın temel esaslarından olan zekâtı vermekten imtina ettiler... Bunun üzerine halîfeler halîfesi Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh dinden dönen bu kabilelere karşı savaş açtı ve hepsini dize getirdi...

Cihan günlerini cennet sabahlarına döndüren saadet asrı bütün ihtişamiyle devam etti... Peygamber yatağı Medîne huzur ve sükûn yuvası oldu...

İlkbahar gecelerinden bir gece idi. Lâle gelini altın tacını başına kondurmuştu. Bülbüller hidâyet gülistanında dem çekiyordu. Her varlıkta bir güzellik, bir edâ, bir ahenk vardı... Gökyüzündeki yıldızlar elmas elmas parlıyordu. Ay da güllerin sinesine ışıklar saçıyordu. Âlem bir başka âlem olmuştu. Can ırmağı coşkun coşkun akıyordu. Muhabbet pınarları billur billur çağlıyordu... Ay ışığı altında birkaç kişi oturmuş muhabbet ediyordu...

Nihayet söz Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh'ın fazilet ve üstünlüğüne, İslâmiyete olan hizmetlerine intikal etti. İçlerinden biri şöyle dedi:

— Gerçekten, Ebû Bekir ince ruhlu, faziletli, yüksek ahlâklı ve çelik iradeli bir zâttır. Yüksek şahsiyetini hiç kimse inkâr ede-

mez. Fakat fedâkârlıkta, din ve îmân uğrunda O'ndan daha üstün olanlar da vardır...

Oradakilerden biri sordu:

— Kimmiş o üstün zât?

— Bilâl!

— Rebah'ın oğlu Bilâl mi?

— Evet!

— Bu nasıl olur? Biraz ölçüsüz konuştunuz. Bu hükmünüzde neye istinad ediyorsunuz?

— Bilmez misin ki, Bilâl çok zor ve korkunç imtihanlar geçirdi. Buna rağmen kâfirlerin yüzüne karşı "Ahad, Ahad!" diye haykırdı... Ebû Bekir ise o derece çetin imtihanlara tâbi tutulmamıştır...

— Sen neler diyorsun?

— Ebû Bekir radıya'llahu anh o kadar çetin imtihana tabî tutulmadı diyorum!

— İşte bunda aldanıyorsun.

— Neden?

— Çünkü Ebû Bekir de çetin imtihanlar geçirdi. Bayılıncaya kadar dövülen ve yüzünden kanlar akan O değil miydi?

— Evet ama, o kadarı herkesin başından geçmiştir. Fakat Bilâl'in çektiklerini O çekmemiştir...

— Ölüme mâruz kalan sâde Bilâl miydi sanki? Ebû Bekir kaç defa ölümle yüz yüze geldi?..

— Bu dedikleriniz ne zaman olmuştur?

— Hicret esnasında neler çektiğini biliyor musun? Kureyş'in kuduz kâfirleri adım adım onları takip etmedi mi? Ebû Bekir öleceğini bile bile bu yola baş koydu... Kâinatın Efendisine bütün gönül kapılarını açıp mağarada günlerce aç, susuz kaldı...

— İyi amma, Kureyş kâfirleri onları yakalayamamıştı ki...

— Bundan ne çıkar?

— Eğer Kureyş'in eline geçmiş olsaydı, sabır ve tahammül derecesini öğrenirdik...

— Ebû Bekir bu ümmetin en üstünüdür...

— Ben O'nun şeref ve haysiyetini düşürmek istemedim. Yalnız Bilâl'in o zâif vücuduna koca kayaları koydular da yine kâfirlere meydan okudu... Bilâl'in o sarsılmaz îmân ve irâdesi kâfirleri perişan etti.

— Buna ben de katılıyorum.

— Öyleyse mesele kalmadı!..

— Ortada zaten bir mes'ele yok ki... Sen diyorsun Bilâl üstün, ben diyorum Ebû Bekir...

— Hiç şüphe yok ki Bilâl inandığı dâva uğrunda çok acı çekti...

— Ne çekerse çeksin, Ebû Bekir'in derecesine kimse ulaşamaz... Nebiyy-i Muhterem O'nun hakkında: **"İnsanlardan dost intihap etmiş olsaydım, Ebû Bekir'i dost edinirdim,"** buyurmuştur.

— Benim bunlara itirazım yok... Yüce Nebî O'nu dost edinmişse Bilâl'i de malına vekilharç tâyin etmiştir. Sahâbîlerden başka birine bu vazifeyi vermemiştir. Bu, O'nun Resuller Serveri yanındaki yüksek derecesinin büyüklüğüne bir delildir...

— Hazret-i Ömer, Hazret-i Ebû Ubeyde ve diğer sahâbîler Peygamberden sonra Ebû Bekir'i Müslümanların en efdali ve en üstünü olarak kabul etmişler, onun içindir ki O'na biat eylemişlerdir. Eğer Bilâl daha üstün ve daha efdal olsaydı elbette Ona biat ederlerdi...

— Bilâl'in fazilet ve üstünlüğüne Hazret-i Ömer de şehâdet etmiştir. Ebû Bekir O'nu azâd ettiği zaman şöyle demiştir: "Ebû Bekir Efendimizdir. Efendimizi azâd etmiştir."

— Ebû Bekir olmasa idi Bilâl doğru yolu bulamazdı. O Bilâl'in sebeb-i hidâyetidir...

— Allah'ın lütuf ve inayeti olmasa idi hiçbirimiz doğru yolu bulamazdık. Allah'ın inayet ve lütuf denizi coştu da cümlemiz selâmet sahiline çıktık...

❁ ❁ ❁

Sohbet böyle uzayıp giderken içlerinden biri, bir karaltının kendilerine doğru gelmekte olduğunu gördü. Arkadaşlarına: "Yavaş konuşun ileride bir karaltı görüyorum, bize doğru geliyor", dedi. Hep birden o tarafa doğru baktılar. Gerçekten de bir gelen vardı. Gecenin bu saatinde ne arıyordu? Seslendiler:

— Kim var orada? Karaltı onlara cevap verdi:

— Bilâl!

— Hâ, öyle mi?

— Evet, ben geliyorum!

Sustular. Bilâl geldi, onları selâmladı ve yanlarına oturdu. Sessizlik bir müddet devam etti... Bu sükût ve bakışlar Bilâl'in dikkatini çekti, bir şeyler sezer gibi oldu:

— Ey arkadaşlar, dedi; ne oldu? Yoksa benim geldiğimden memnun olmadınız mı?

İçlerinden biri atıldı:

— Memnun olmaz olur muyuz?..

— Niçin susuyorsunuz öyleyse?

— Allah'ın sana olan lûtfundan ve senin faziletinden bahsediyorduk.

— Ben ancak bir Habeşliyim. Düne gelinceye kadar bir köle idim.

— Burada bazı kimseler, senin Ebû Bekir'den daha üstün olduğunu iddia ediyorlar, yâ Bilâl!

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh rengi birden değişti. O elmas renkli incinin gönlü kanadı, öfkeyle ayağa kalktı ve haykırdı:

— Ey insanlar! Siz beni Hazret-i Ebû Bekir'den nasıl üstün tutarsınız? Böyle şey olmaz!.. Ben, Ebû Bekir'in iyiliklerinden bir tanesiyim!.. Dinin en ileride geleni, Allah Resulünün en sâdık dostu, Nebiler müstesna insanoğlu nun en ulusu Hazret-i Ebû Bekir'dir...

Oradakiler hep sustular. Hazret-i Bilâl'e hak verdiler. Çünkü, Bilâl hakikati dile getirmişti...

O elmas renkli incinin gönlü billurlardan daha duru idi. Peygamber gülistanında yetişmiş bir hakikat goncasıydı...

Bir gün ebedî ve şanlı Nebimiz Hazret-i Bilâl'e şöyle demişti:

— Ey Bilâl! İnsanlar içinde şöyle çağır:

— Ebû Bekir'den sonra halîfe Ömer'dir.

— Ey Bilâl! İnsanlar içinde şöyle çağır:

— Ömer'den sonra halîfe, Osman'dır.

— Ey Bilâl; geç git, Cenâb-ı Allah bu söylediklerimden başkasını kabul etmez...

ALLAH YOLUNDA CİHÂD

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Allah Resûlüyle bütün gazalara katılmıştı. O'nun ebediyet âlemine gidişleriyle İslâm ve îmân aksiyonu bir nefes olsun durmadı. Bu defa da Peygamber halîfesi Hazret-i Ebû Bekir radı'yallahu anh ordular donatıp küfrün karşısına dikti... Genç başbuğ Hazret-i Üsâme'nin ordusu büyük bir zafer kazandı. Arkadan nice zaferler onu takip etti... Artık İslâm kılıcı küfür ormanını ot biçer gibi biçiyordu... Kâinât'ın burcunda tevhîd sancağı dalgalanıyordu. İnsanlar mukaddes İslâm'a canını atıyordu. Allah yolunda cihâd etmek isteyen şanlı gaziler ırmak ırmak akıyordu... Azamet ve izzet dolu yeni bir devrin, açılacağı, ufukda doğacak yepyeni bir sabahın alâmetleri seziliyordu...

Peygamber şehri Medine arı kovanı gibiydi. Gönüller pınar pınar çağlıyordu. Bir ilâhî yanış, bir ulvî şahlanış vardı. Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh da için için bir deniz gibi kaynıyordu. Cihan Sıddîkı Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh O'nun mücâhidlerle beraber cepheye gitmesine müsaade etmemişti. Halbuki Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh gönlündeki cihâd ateşini bir türlü söndüremiyordu. Günler geçiyor, zafer haberleri birbirini takip ediyordu. Günden güne Cenâb-ı Bilâl'in derdi artıyordu. Gönlünü saran şiddetli alev O'nu öylesine yakıyordu ki, nihayet tekrar cihâd ordusuna katılmaya karar verdi. Artık ne olursa olsun gidip İslâm mücâhidleriyle bir safta çarpışacak ve nice

küfür ejderinin ciğerini delecekti... Evet, tam bu kararı vermişti ki, Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın hasta olduğunu öğrendi. Şimdi en büyük Peygamber dostu ve insanoğlunun en üstünü hastaydı. Halîfeler halîfesini böyle bırakıp nasıl gidecekti. En iyisi Peygamber halîfesinin iyi olmasını beklemekti. O da öyle yaptı. Bekliyordu, fakat bir türlü Cenâb-ı Sıddîk şifâya kavuşamıyordu. Sıddîk-ı Ekber'in hastalığı şiddetlendi. Kendisinden sonra Hazret-i Ömer'in halîfe olmasını vasiyet etti... Daha sonra da nûr âlemine, en sâdık dostunun Cihan Peygamberinin cemâline kavuştu. Cihan günleri bir defa daha karardı. Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh gibi bir büyük, bu dünya çölünü terk edip ebediyet yurduna göçtü. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh iplik iplik gözyaşı döktü. Bütün mü'minler ciğerlerini dağladı. Âşık-ı sâdıklar çığlık çığlık ağladı. Artık kâinata öyle bir insan gelmeyecekti; artık Cihan da öksüz kalmıştı...

Hazret-i Bilâl'in gönlünden kan ırmakları akıyordu. En sevdiği dostları birer birer veda ediyordu. Önce Sonsuzluk Nebisi gitmiş, O'ndan öksüz kalmıştı.

Şimdi de Sıddîk-ı Ekber gidiyordu. Bu hicrana nasıl dayanacaktı... Gerçi bütün hayatı çilelerle geçmişti... Fakat hiçbiri bu ayrılık ateşi kadar O'nu yakmamıştı... Nebiyy-i Muhterem'in hasretine dayanamıyordu. Şimdi bir de Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh'ın ayrılığı buna eklenmişti... Bilâl radıya'llahu anh çok üzüldü. O'nu, şirkin, küfrün, dalâletin, dinsizlik ve cehaletin karanlıklarından kurtarıp îmân ve hidâyetin nuruna kavuşturan, zelil ve hakir bir köle iken Kureyş'in o korkunç işkence ve zulmünden kurtarıp, Allah rızâsı için azâd eden yüce gönüllü Peygamber halîfesinin ebediyete göçüşüne ne kadar ağlasa azdı. Fakat giden dost bir daha gelmemek üzere gitmişti; aşk çiçeğinin sinesine hicran gecelerinin çiy taneleri düşmüştü. Bülbülün feryadı boşaydı. Çünkü lâle gelini başını alıp gitmişti...

Cihan Sıddîkının vasiyeti üzerine hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh halifelik makamına getirildi.

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hemen Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'a başvurdu:

— Ey Allah Resulü'nün Halîfesi! Allah yolunda cihâd etmek istiyorum, izninizi almaya geldim!

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, Bilâl radıya'llahu anh'a tatlı tatlı baktı ve:

— Ey Bilâl, dedi; vaktiyle Peygamber salla'llahu aleyhi ve sellem'in ve Hazret-i Ebû Bekir'in civarını nasıl ihtiyar etmişsen benim yanımda da kal, olmaz mı?

— Ey Nebiyy-i Muhterem'in Halîfesi! Cihâdı çok özledim, artık sabrım kalmadı. Allah yolunda cenk etmek istiyorum!

— Ey Bilâl! Benim sana ihtiyacım var. Burada benimle kalırsan pek sevinirim...

— Beni cihâdın şeref ve mükâfatından mahrum etmeyiniz!

— Ya Peygamber şehri, sensiz öksüz kalmaz mı? O tatlı ve berrak sesinle Medine inlemesin mi?

— Allah aşkına bana müsaade ediniz, yâ Ömer!

— Peki yâ Bilâl!

— Allah razı olsun...

— Ne tarafa gitmek istiyorsun?

— Şam'a, Hazret-i Ebû Ubeyde'nin ordusuna katılmak istiyorum!

— Haydi Bilâl, Allah yardımcın olsun. Yolun açık olsun...

— Âmîn!..

❋ ❋ ❋

O anda Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bir sevinç dalgasının bütün benliğine yayıldığını hissetti. Gönlü sanki deniz deniz dalgalanıyordu. Bir ilâhî coşkunluk damar damar vücudunu geziyordu. Artık yıllardır arzuladığı emeline kavuşacaktı. Bu mukaddes emel, Allah yolunda cihâd etmekti. Allah'ın düşmanlarıyle

cenk sahalarında kılıç tokuşturmak istiyordu. Diğer mücâhidler gibi o da hak dini yaymak için canla başla savaşacaktı... Tevhîd nağmeleriyle nasıl gökleri inlettiyse bu defa da kılıcıyle îslâm'a hizmet edecekti...

Hemen evinin yolunu tuttu. Gözlerinin içinde saadet ışıkları yanıyordu. Bir şahin gibi kapıdan içeri süzüldü. Ailesinin yanına varıp selâm verdi.

Ailesi, Hazret-i Bilâl'in sevincini anlamakta gecikmedi:

— Yâ Bilâl, dedi; seni sevinçli görüyorum, ne var?

— Yolculuk, Allah için yolculuk!..

— Nereye?

— Şam'a, cepheye...

— Kimin yanına?

— Ebû Ubedye'nin ordusuna katılacağım...

— Ne zaman gidiyorsun?

— Hemen, en kısa zamanda...

— Bu kadar aceleci olma, yâ Bilâl!

— Acele etmez olur muyum... Ben hep bu günü bekliyordum...

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh ve ailesi, vatan ve yakınlarını geride bırakarak nûr şehri Medine'den sırf Allah rızâsı için yola revân oldular... Artık nûr şehri Medine gerilerde kalmıştı. Şam'a doğru bir ırmak gibi akıyorlardı. Dağlar, taşlar, dereler, çöller ve ovalar aştılar... Gece, gündüz demeden yol yürüdüler. Develerinin ayakları altında nice mesafeler kat ettiler... Sonunda Hazret-i Ebû Ubeyde'nin şanlı ordusuna ulaştılar. Şanlı Başbuğ Hazret-i Bilâl'i görünce çok sevindi. Maziyi hatırladı. Resuller Serveriyle geçen o tatlı günler gözünün önüne geldi. Hazret-i Bilâl'in yanık ve berrak sesiyle okuduğu Ezanlar dalga dalga, çizgi çizgi, ışık ışık yeniden belirdi. Asr-ı saadet havuzunun içinde hayal yelkenlisiyle bir zaman yüzdükten sonra mırıldandı:

— Neydi o günler, yâ Bilâl?

— Cennet'ten bir esintiydi...

— Evet, öyleydi...

Hazret-i Ebû Ubeyde radıya'llahu anh kumandasındaki İslâm ordusu küfür ordusunu ot biçer gibi biçiyordu. İslâm mücâhidleri "Allah, Allah!" sesiyle gökleri inletiyordu. Tevhîd sancağı Kâinât'ın burcuna dikilmişti. Artık bütün insanlık İslâm'a can atıyordu... Kara topraklara baka baka körleşen idrak gözleri artık İslâm nuruyla açılıyordu... İslâm, her gittiği yere hak, adalet, eşitlik, kardeşlik, ilim, irfan ve muhabbet götürüyordu. Böyle bir ordunun önüne kim durabilirdi ki?..

İşte îmân ordusu durmadan ilerliyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh da bu şanlı ordu içinde düşmana kılınç sallıyordu. Nice küfür ejderinin ciğerini delmişti... Gönlü bir buhurdan gibi tütüyordu; "Allah, Allah!" diye hamle üstüne hamle yapıyordu.

O elmas renkli Peygamber incisi, Resûl-i Ekrem salla'llahu aleyhi ve sellem Efendimizin ebediyyet âlemlerine göçüşlerinden sonra Onun zât ve kemâlâtının âşıkı olduğundan Medîne-i Münevvere'de kalmaya tahammül edemedi. O'nun aşkı ile öyle yanıyordu ki, kendisini mecnûn gibi dağlara saldı ve civar-ı Risâletpenâhî'den ayrılıp tâ Şam'a kadar gitti.

Şimdi îmân ordusu nurdan bir ırmak gibi Kudüs üzerine doğru akıyordu. Kudüslülerde hayret, dehşet, ibret..

Ne yapacaklardı? Bu îmân selinin önüne durmaya imkân yoktu. Müslümanlar şehri muhasara altına almışlardı. Muhasara hayli devam etti.

Muazzez sahâbî Hazret-i Ebû Ubeyde radı'yallahu anh, sulh yoluyla anlaşma zemini açmak istedi:

— Ey Beyt-ül-Mukaddes halkı, dedi aramız da sulh yapalım!

Yahudilerin rûhânî reisleri dediler ki:

— Sıfatları ve şekli, ismiyle beraber Tevrat'ta yazılı olan Ömer gelmedikçe bu mevzuyu konuşmayız! O gelirse, muhârebesiz ve mukavemetsiz kapıları size açarız!..

Şanlı başbuğ Hazret-i Ebû Ubeyde radıya'llahu anh, vaziyeti Hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'a yazdı.

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh mektubu alınca muazzez sahâbîleri topladı. Onlarla istişare etti ve Kudüs'e gitmeye karar verdi. Ve 637 senesinde Peygamber beldesinden yine bir başka peygamber beldesi olan Kudüs'e hareket etti...

HAZRET-İ ÖMER'İN KARŞILANIŞI...

İslâm orduları başbuğu Hazret-i Ebû Ubeyde radıyallahu anh yanına Cenâb-ı Bilâl'i de aldı. Reisler reisi Hazret-i Faruk'u karşılamaya gitti. İslâm kumandanları hep Câbiye'de toplandılar. Halîfeler halîfesi Cenâb-ı Ömer radıyallahu anh, Kudüs önlerindeki İslâm ordusunun karargâhına vardı... Şimdi îmân ordusu köpük köpük... Orduda şevk ve saadet büyük... Herkes ve her şey, yeni bir hayat kazanmışcasına seviniyor, mücâhidler birbiriyle öpüşüyor, herkes birbirini tebrik ediyor...

Hazret-i Bilâl radıyallahu anh'ın da içi içine sığmıyor. Bir ilâhî kaynaşma ki, bunu ancak îmân devletine erenler bilebilir...

"Levlâke Levlâk" ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in şanlı halîfesi Hazret-i Ömer radıyallahu anh, başkumandan Hazret-i Ebû Ubeyde'den başlayarak mücâhidlerle kucaklaştıktan ve hepsinin hatırını sorduktan sonra yüksek bir yere çıktı ve şöyle dedi:

— Allah'a hamd ve şükürler olsun!.. O ki, birdir... Mülkünde ortak yoktur... Allah ki, Hamîd ve Mecîd, Kavî ve Şedîd ve dilediğini işlemekte faal... Hamd ve şükürler olsun Allah'a ki, bize İslâm ile ikram etti, bizi salât ve selâmın sahibi Cenâb-ı Muhammed Mustafa ile Hakk'a yöneltti, hüsran ve dalâletten kurtardı...

ANLAŞMA...

Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, anlaşmayı bizzat kendi eliyle yazdı... Ordugâhdan Kudüs'e doğru yürüyüşe geçtiler.

İslâm orduları başbuğu Hazret-i Ebû Ubeyde radıya'llahu anh ileri atıldı:

— Aman, yâ Emîr-el Mü'minîn, dedi; keşke deve yerine ata binse idiniz... Üzerinizdeki elbiseyi de çıkarıp başka bir kılığa bürünseniz. Ne olur?

İslâm orduları başkumandanı, Cenâb-ı Ömer'e, "Mü'minlerin Emîri"ne uygun bir şekil tavsiye etti. Koca dinin ve koca devletin Reisi de bu tavsiyeyi tuttu... Sırtına beyaz bir elbise ve altına soylu bir at verdiler. Hazret-i Ömer radı'yallahu anh elbiseyi giydi ve ata atladı. Fakat üç, beş adım gitti, gitmedi hemen attan aşağıya indi ve sırtındaki elbiseyi çıkardı... Sonra bir çok yerinden yamalı eski harmanisini sırtına geçirdi.

Hemen çilekeş devesine atladı ve kendisine şaşkın şaşkın bakınan insanlara hitap etti:

— Az kaldı, Emîriniz cins ata binip yeni elbise giymekle kalbini yoklayan kibirden helak oluyordu. Zira ben Allah'ın Resulü'nden duydum: **"Kalbinde zerre miktar kibir bulunan kimse Cennet'e giremez!"**

Şanlı başbuğ Hazret-i Ebû Ubeyde radı'yallahu anh yine itiraz etmek istedi:

— Ey Mü'minlerin Emîri, dedi; devletin itibarının sarsılacağından korkuyoruz!

Halîfeler halîfesi, gün kadar aydınlık yüzünü kumandana döndürdü ve tane tane konuştu:

— Cenâb-ı Hakk'ın bize ihsan ettiği bu yücelik Müslümanlığa aittir. Kendimiz için sadelik yetişir!..

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hazret-i Ömer radıya'llahu anh, bu sadelikle Kudüs'e girdi. Kudüs halkı, ciha-

nı titreten, adaletiyle gönüllerde taht kuran Peygamber halîfesini istikbal etti...

TAŞKIN VECD...

Îmân ordusu bir sel gibi şehre aktığı sırada ezan vakti de olmuştu. İslâm ordusunda bulunan mücâhidler Hazret-i Bilâl radıyal'lahu anh'ın etrafını çevirdi:

— Bu mutlu günün şerefine ezanı sen oku yâ Bilâl!

Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Hazret-i Ömer radıya'llahu anh da Bilâl'den rica etti:

— Yâ Bilâl! Zaferimizi senin ezanınla kutlayalım, olmaz mı?

— Baş üstüne ey mü'minlerin Emîri!..

Peygamber Müezzini Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Sonsuzluk Nebisinin ebediyyete intikâlinden beri hiç ezan okumamıştı. Boğazının düğümlendiğini sanmıştı...

Fakat Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh şimdi bu ısrarlara dayanamadığı için ezan okuyacaktı. Eşsiz Peygamber incisi ezan okumak üzere ayağa kalktı, herkes göz kulak olmuş Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ı dinliyordu. Hazret-i Bilâl'in ufukları inleten içli ve yanık sesi duyuldu:

— **Allahü Ekber, Allahü Ekber!..**

Daha ilk tekbîrde gönüller tutuştu. Gözlerden billur billur yaşlar aktı. Sonsuzluk Nebisi kabirlerinden kalkmış gibi bir haşyet... **"Allahü Ekber!"** dedikçe tüyler ürperiyor ve gözlerden sel gibi yaşlar boşanıyor. Bütün ordu heyecan kasırgasına tutulmuş **"Allah, Allah"** diye feryâd eden edene.

Âlemlerin Efendisinden ayrılık Cenâb-ı Bilâl'in belini bükmüş ve boğazını düğümlemişti. Şimdi bir an için olsun bu düğüm çözülmüş ve tevhidin şeydâ bülbülü sesinin en muhteşem çağlamasiyle Ezan okumaya başlamıştı...

Başta hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh olmak üzere bütün sahâbîler saadet devrini hatırlayarak hüngür hüngür ağlamaya başladılar. Neydi yâ Rabbi, neydi o günler?

NİYAZIMIZ ŞU OLSUN

Nûr asrından nice bin nakışlar göster Rabbim.
Can gözüme İlâhî bakışlar göster Rabbim!

Bu hayat çeşmesinden, bu ömür ırmağından,
Cennet havuzlarına akışlar göster Rabbim!..

❋ ❋ ❋

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh da hıçkırıklar içinde ezanı bitirmişti. Herkes başını öne eğmiş hayâl âleminin billur saraylarında geziniyordu. Kabir sessizliği gibi sessizlik ortalığa hâkim olmuştu. Tâ ki, reisler reisi Hazret-i Ömer tekbîr aldı. Namaza durdu. İslâm mücâhidleri topyekûn halîfenin arkasında el bağladılar... Namazlar bin vecdile kılındı... Kudüs şehri Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'a teslim edildi. İslâm mücâhidleri Kudüs şehrinin içine daldılar Hazret-i Bilâl de şehre giren mücâhidler arasındaydı. O da Allah'ın fethini müyesser kıldığı bu şehri gezmeye başladı. O anda vaktiyle sonsuzluk Nebisinin kendilerine:

— Allah sizleri Bizans'ın, İran'ın memleketlerine vâris kılacaktır.

Sözlerini hatırladı ve içinde kopup gelen bir sesle:

— Yâ Resûlallah, dedi; sen sâdıksın. Senin her sözün doğrudur. Nerde o seni yalanlayan kâfirler? Şimdi gelseler de senin ümmetinin küfrü nasıl yere serdiğini görseler... Nerede o seninle alay eden Ümeyye kâfiri, Ebû Cehil kuduzu? Gelsinler şu muhteşem manzarayı görsünler de kahrolsunlar... Zaten kahrolup gittiler ya...

Ey Allah'ın Resulü! O fetih gününde olduğu gibi şimdi de seni yanımda hissediyorum...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bunları söyledi, gözlerinden elmas elmas yaşlar boşandı. Ve:

— Allah'ın rahmeti, selâmı senin üzerine olsun yâ Resûlallah, dedi..

CENABI BİLÂL'IN ŞAM'DA YERLEŞMESİ

Nebiyy-i Muhterem salla'llahu aleyhi ve sellem'in ebediyete intikaliyle Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh öksüz kalmıştı. Bir türlü bu ayrılığa, bu hicrana, bu firkate dayanamıyordu... Gönül ocağında durmadan aşk ateşi yanıyordu. Artık Güneş lâlesi de dünyasını aydınlatmıyordu... Hep hayâl âleminin billur saraylarında geziniyor, Resûl-i Ekrem ile geçen o tatlı günlerini yâd ediyordu... Fakat bu acıya daha ne kadar dayanabilirdi ki... Evet, bu sonsuz acıya dayanamadı... Kendisini Allah için çöllere attı... Ve tâ Şam'a kadar gidip İslâm ordusuna karıştı...

Acısını bir an da olsa dindirebilmek için cenk meydanlarında kılınç salladı... Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh artık Şam'a yerleşmişti... Ömrünün sonuna kadar da orada yaşadı...

Etrafında nura susayan insanlar belirdi. Onlara mukaddes İslâm'ı en ince teferruatına kadar öğretti.. Allah'ın Sevgilisinden duyduklarını anlattı... İnsanları Allah'ın dâvetine, îmânın mihverine, Kur'ân'ın gölgesine çağırdı. Ömür ırmaklarını cennet havuzlarına doğru akıtmanın çarelerini bildirdi... Cenâb-ı Bilâl'in çevresinde toplanan insanlar günden güne çoğaldı. O'na karşı büyük bir sevgi ve muhabbet peyda ettiler. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, ömrünün sonuna kadar huzur ve sükûn içinde yaşadı...

BİR RÜYA...

Peygamber müezzini Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, Peygamber şehri Medine'den çok uzaklardaydı. Bir ömür boyu hasretiyle yandığı, aşkıyla fokur fokur kaynadığı mukaddes sevgilisi Cenâb-ı Mustafa salla'llahu aleyhi ve sellem'in ayrılığına dayanamayarak kendisini gurbete atmıştı...

İşte gurbette bir akşam. Güneş batmış, gecenin zifiri karanlığı "Amvas" şehrinin üzerine çökmüştü. Hazret-i Bilâl de evine çekilmiş, yatağına uzanmıştı... Elâ gözlerini kapadı, uykunun o kudretli kollarına kendisini teslim etti, derin bir uykuya daldı...

Artık herkes uyumuş, her şey susmuş, Cihanı derin bir sessizlik bürümüştü. Bir ara uykusunda bir şeyler mırıldandı, gözünü açtı, yüzü pırıl pırıldı. Dudaklarında çiçek çiçek bir tebessüm, gözlerinde saadet ışıkları vardı.

Çünkü rüyasında Allah'ın Resulünü görmüştü. O'nun mukaddes yüzünde letafetler ve güzellikler çiçek çiçekti. Ey gönül! Müjdeler olsun...

Resuller sultanının sırtında bembeyaz bir elbise vardı. Bilâl radıya'llahu anh'a doğru geliyordu. Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh, hemen Kâinât'ın Efendisine koştu:

— Esselâmü aleyke yâ Resûlâllah, dedi.

Kalbini dolduran, varlığını kaplayan bir ilâhî neş'e içinde ayakta ve yanında yer aldı. Yıllar süren hasret bir an için olsun di-

niyordu. Nice yıllar hasret vadisinde ömür tüketmişti, artık hicran gecesinin gündüzü gelmişti. Hazret-i Bilâl'in içi içine sığmıyor, sevincinden deniz deniz kaynıyordu... Gözleri hep Allah'ın Sevgilisindeydi. Allah Resûlü'nün mukaddes dudaklarının arasından sözleri bekliyordu. Bunun için tâ kalbinin can kulağını açmıştı. Bakalım bütün insanoğlunun Efendisi ne diyecekti... Nitekim Âlemin Fahri O'na hitap etti:

— Nedir bu senin ettiğin cefâkârlık yâ Bilâl?

Beni ziyaret etme zamanı hâlâ gelmedi mi?

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh birden uyandı, yatağından doğruldu. Demek ki gördüğü rüya idi... Varlık nurunun sözleri kulaklarında çınlıyordu; "Nedir bu senin ettiğin cefâkârlık yâ Bilâl?"

Büyük aşk ve vecd adamı Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh'ın yüzünde tırmık tırmık acı, gözlerinde elmas elmas yaş. Mırıldandı:

— Cefâkârlık?.. Hayır! Anam, babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü! Evet, seneler geçti, mukaddes Ravza-i Pâkinizi ziyaret edemedim. Fakat bu, sizi unuttuğumdan değil... Gül cemâliniz her an gözümün önünde bir ebediyyet güneşi gibi parlıyor. Bir an bile gönlümden çıkmıyorsunuz. İsm-i Cemîlinizi anmakta dudaklarım bir fütur getirmemiş, sana selât ve selâm göndermekte lisanım bir kusur işlememiştir... Hayır, Ey Allah'ın Resulü! Size hâşâ vefasızlık etmedim... Derhal hazırlığımı yapıp yola çıkacağım. Mukaddes kabrinizi ziyaretle nûrlanacak ve şeref bulacağım...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh kapıya doğru yürüdü, kapıyı açtı ve dışarı süzüldü. Başını semâya doğru çevirdi, gökyüzünün İlâhî kandilleri sönmek üzere bulunuyordu. Gece zifirî karanlığa bürünmüştü. Yıldızlar cansız ve sönük görünüyordu. Çok karanlık bir geceydi...

Dinmeyecek mi ki hicran bu gece...
Yan ey gönül mumum sen yan bu gece...

Evet, bu mum yanmalıydı bu gece. Çünkü şafak sökmeden yola çıkmak mümkün değildi. Halbuki aşk ateşiyle Hazret-i Bilâl'in gönlü duman duman, alev alev yanıyordu. Gözlerinden hicran ırmakları akıyordu, ayrılık arkının içine düşmüştü... Gönül kuşu çırpınıp duruyordu. Âşık olanın başı kesik mum gibi yanmaktan gayri nesi vardı? İnsan demez miydi:

Sensiz canlara can yâ Resûlâllah.
Ol derdime derman yâ Resûlâllah.

Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh bekliyordu. Saatler de geçmeyi bilmiyordu. Tekrar odasına döndü, sanki bütün Kâinat yükü sırtındaydı... Odanın içinde bir o yana, bir bu yana geziniyordu. Bir ara yol azığını hazırlamadığını hatırladı. Kendisini nûr Şehri Medine'ye kadar ulaştıracak azık da lâzımdı. Kısa zamanda onu da hazırladı, lâkin hâlâ gece bitmiyordu. Ömründe böyle uzun gece görmemişti... Güneş lâlesi Cihan bahçesinde ne zaman açacaktı. Bu ne bitmez bir geceydi yâ Rabbi? Dudakları kıpırdadı:

— Ay ne olurdu iki kanadım olsaydı da nûr yatağı Medine'ye uçuverseydim. Ah ne olurdu şimdi Sonsuzluk Nebisinin kabr-i şerifine yüz sürseydim... Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in toprağını koklayanın hali ne olur?.. Ey âleme güzelim miskler saçan Sevgili! Ayrılık ateşiyle canım yanmaktadır. "Sabır esasen her yerde güzel bir şeydi. Fakat, senin ayrılığına dayanmak güzel olmak şöyle dursun, pek ayıptır üstelik."

Peygamber Sevdâlısı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh böyle kendi kendine konuşurken ailesi uykudan uyandı. Cenâb-ı Bilâl'ın odayı adımladığını, sağa sola gidip geldiğini ve sonsuz bir heyecan içinde olduğunu gördü. Ve hayretler içinde Hazret-i Bilâl'e sordu:

— Hayrola yâ Bilâl, ne yapıyorsun öyle?

— Hiç, vakit geçiriyorum!

— Vakit geçer, sen sabırlı ol hele...

— Fakat bu gece bir türlü bitmiyor.

— Senin gece ile ne alıp vereceğin var ki?

— Medine'ye gitmek istiyorum!

— Allah, Allah! Bu gece vakti...

— Evet, hem de şimdi gitmek isterdim.

— Hayret ettim doğrusu, ne oldu sana?

— İşte, olan oldu.

— İşin aslını söyle...

— Allah Resûlü'nün mübarek kabrini ziyaret edeceğim. Bir kuş olup uçsam âh ne olurdu...

— Gece vakti bu karara nasıl vardın?

— Onu, âlemler Efendisini rüyamda gördüm. Bana sitem ediyor...

— O, seni çok severdi yâ Bilâl!

— Ben de Onu çok severim...

— Haklısın, ama bu saatte de yola çıkılmaz ki...

— Ah, bu hicran gecesinin gündüzü nerde?..

— Sen biraz sabırlı ol, her gecenin bir gündüzü vardır elbet...

Nihayet ufukta hafif bir ışık belirdi. Birazdan güneş lâlesi Cihan gülistanını aydınlatacaktı. Gökyüzünün aydın ışığı etrafa altın huzmelerini dağıtacaktı... Artık misk kokular saçan sabah oluyordu. Büyük ve ebedî âşık Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh kapıyı açıp dışarı çıktı. Artık beklediği saat gelmişti. Eve geri dönüp namazını kıldı, hanımına veda ederek yola revân oldu... Gözlerinde saadet ışıkları yanıyordu. Devesini nazlı nazlı sürmeye başladı. Bir gün önce nûr yatağı Medine'ye bir kafile hareket

etmişti, ona yetişmesi lâzımdı. Tek başına o kum denizini aşmak, çölleri geçmek kolay değildi... Devesini koşturup duruyordu...

Deve durmadan gitti, nazlı nazlı yol aldı. Sanki o da gittiği yolun mukaddesliğini biliyordu. Sıkı bir yürüyüşten, uzun bir mesafe katettikten sonra nihayet yolda kafileye yetişti... Sonsuzluk kılavuzuna uzanan bu yol boyunca Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh kendi nefesinin sesinden, devesinin yorgunluk ifâde eden ve rahatlık özleyen iniltisinden başka bir şey duymuyordu.

❁ ❁ ❁

O gönlü güzel sevdâlı köle olduğu zamanlar birçok defa bu yollardan gelip gitmişti. Şimdi hayâl âleminin billur saraylarında nice hâtıralar kaynaşıyordu. Gözlerinde ve kulaklarında kaynaşan bu hâtıralar içinde bir tanesi vardı ki çok ibret vericiydi. Bu hâtıra O'nu şimdi öylesine etkilemiş, öylesine sarsmıştı ki âdeta o mutlu günü yaşar gibi oldu.

Hâdise aynen şöyle cereyan etmişti: Nûr Asrında Allah'ın Resûlü'ne cân-ı gönülden inanmış bahtiyar gençler vardı. Hazret-i Alkame de bunlardan biriydi ve cidden hayırlı bir insandı. Doğruluk ve âlicenaplık O'nun şahsında toplanmıştı. Günlerden bir gün bu îmânlı genç hastalandı. Kendisine her türlü ihtimam gösterildi ise de hastalığı hafifleyecek yerde günden güne şiddetlendi. Hazret-i Alkame durumunun iyiye gitmediğini, her geçen saat kabre biraz daha yaklaştığını anladı... Hanımını Allah'ın Resulüne gönderdi.

Gözlerinden iplik iplik yaşlar akan bağrı yanık kadın Nebiyy-i Muhterem'in huzuruna geldi:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; kocam Alkame çok ağır hasta yatıyor. Durumu endişe vericidir. O'nun bu hâlini size duyurmaya geldim. Ne buyurursunuz?

Bunun üzerine Ebedî Hayat Müjdecisi Hazret-i Ali kerremallahu veche'yi, Bilâl'i ve bir de Hazret-i Selman'ı, **Alkame'nin**

evine gönderdi. Bunlar gidip Alkamenin ne durumda olduğunu görecekler ve sonra gelip Sonsuzluk Nebisine durumu anlatacaklardı...

❁ ❁ ❁

Cenâb-ı Ali kerremallahu veçhe, Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh ve Cenâb-ı Selman radıya'llahu anh, Hazret-i Alkame'ye vardılar. Hazret-i Alkame upuzun yatıyordu. Selâm verip oturdular. Ama Alkame selâm alacak durumda değildi, ancak baş işaretiyle mukabele edebilmişti. Ona kelime-i şehâdet telkin ettilerse de dili bir türlü dönmedi. Alkame'ye ne olmuştu? Bu îmânlı gencin niçin dili dönmüyordu? Alkame'nin gidici olduğunu, son nefesinde ise kelime-i tevhîd getiremediğini gören Hazret-i Ali kerremallahu veçhe şöyle dedi.

— Yâ Bilâl! Allah'ın Resûlü'ne git ve Alkame'nin acıklı hâlini arzet...

Hazret-i Bilâl radı'yallahu anh hemen Sonsuzluk Nebîsi'nin yanına gitti ve:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; Alkame'nin durumu feci...

Resûl-i Ekrem sordu:

— Yâ Bilâl! Alkame'nin anası, babası var mıdır?

— Babası öleli bir hayli zaman olmuş, fakat annesi hayattadır!

— Yâ Bilâl! Doğruca Alkame'nin annesine git, selâmımı söyle. Şayet yanıma kadar gelmeye gücü yeterse zahmet edip gelsin, değilse ben O'na varayım...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh aldığı emir üzerine Alkame'nin annesine gitti. Ebedî Hayat Müjdecisinin emrini tebliğ etti. Yaşlı kadın bu haberi alınca îmânı fokurdadı:

— Hayır, dedi, canım Allah Resulünün yolunda feda olsun. Benim O'na kadar gitmem daha uygun olur!

Ve eline değneğini alarak yavaş yavaş Sonsuzluk Nebisinin huzuruna vardı. Selâm verdi, Allah'ın Sevgilisi yaşlı kadının

selâmını aldı ve O'na lâzım gelen saygıyı göstererek yanıbaşına oturduktan sonra şöyle dedi:

— Size bir şey soracağım, doğrusunu söyleyeceksiniz. Aksi halde Allah doğrusunu bana bildirir. Alkame'nin durumu ve bugüne kadar olan tutumu nasıldı? Kadın cevap verdi:

— Yâ Resûlâllah! Namazını kılar, orucunu tutar, yanında arta kalan şeyi sadaka olarak dağıtırdı. O'nun ne kadar hayırhah olduğunu, bugüne dek ne kadar Allah için harcadığını bildiremem, o kadar çoktur ki!..

— Peki, seninle O'nun arasındaki münâsebet nasıl?

— Bir hususdan dolayı Alkameye kızıyorum ve kırılıyorum.

— O hususu öğrenebilir miyim?

— Evet, ey Allah'ın Resulü!

— O husus nedir?

— Karısını bana tercih eder, birçok hususlarda karısını dinler, fakat beni dinlemez.» Bunu isyana kadar götürür...

Bunun üzerine Kâinât'ın Efendisi:

— Alkame'nin anası oğluna kızmış ve kırılmış, bu nedenle Alkame'nin dili tutulmuştur; Kelime-i Şehâdeti bile söyleyemiyor... buyurduktan sonra mukaddes yüzünü Hazret-i Bilâl'e döndü:

— Yâ Bilâl, dedi; hemen git, bir miktar odun topla, iyice bir ateş yak ve tam kıvamına gelince bana haber ver, Alkame'yi o ateşte yakacağım...

Yaşlı kadının gözleri hayretle açıldı... Oğlunun ateşe atılıp yakılacağını öğrenince gözlerinden yaşlar boşandı ve:

— Ey Allah'ın Resulü, dedi; oğlumu, kalbimin meyvesini, ciğerparemi gözlerimin önünde ateşe atıp yakacak mısın? Ben bir ana olarak buna nasıl dayanabilirim?..

— Ey Alkame'nin annesi! Muhakkak ki Allah'ın azabı bundan daha şiddetli ve ebedîdir. O'nun kurtulmasını ve Yüce Allah ta-

rafından bağışlanmasını arzu ediyorsan, O'ndan hoşnut ol, O'nu bağışla... Canımı kudret elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, sen O'na kızgın ve dargın bulunduğun müddetçe ne namazı, ne orucu, ne de sadakası O'na bir fayda vermeyecektir...

Kadın annelik şefkatiyle coştu, gözyaşları içinde ellerini Allah'ın hacet kapısına açtı:

— Allahü Teâlâ ve sizler şâhid olunuz ki, ben oğlum Alkame'den razı oldum, O'nu tamamen bağışladım.

Kadının bu sözleri üzerine Kâinât'ın Tacı Hazret-i Bilâl'i Alkame'ye gönderdi:

— Bilâl! Dikkat et, Alkame La İlahe illallah diyebiliyor mu? Umarım ki Alkame'nin annesi düşündüğü gibi konuşup duâ etmiştir. Eğer böyle ise, her halde Alkame'nin dilinin açılması gerektir...

Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh bir şahin gibi koştu. Alkame'nin kapısının önüne varınca, O'nun Kelime-i Şehâdeti heceleyen sesini duydu... Alkame'nin başucunda oturanlara bakarak dedi ki:

— Alkame'nin anası O'na kızdığı için dili bağlanıp Kelime-i Şehâdeti söyleyemiyordu. Şimdi ise annesi O'ndan razı oldu. Görüyorsunuz ki dili açılmış, Kelime-i Şehâdeti gayet rahat söyleyebiliyor...

❁ ❁ ❁

Bundan Sonra Alkame fazla yaşamadı, ömür nefesleri tükendi, ecel rüzgârı hayat mumunu söndürdü. Nebiyy-i Muhterem salla'llahu aleyhi ve sellem O'nun tekfin ve teçhizinde hazır bulundu. Sonra sahâbîlerine hitap etti:

— Ey Ensâr ve Muhacirin cemâati! Kim karısını annesine tercih ederse, Allah'ın laneti O'nun üzerine olsun! O kimsenin ne farz ibâdetleri, ne de nafile ibâdetleri kabul olur!

❁ ❁ ❁

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hayâl âleminde kaynaşan bu hâtıralar içinde yol alıyordu. Bir taraftan da Kâinatın Efendisinin rüyada söylediği sözleri düşünüyordu. Bütün yol boyunca hep bu düşünceler ve hâtıralar içinde yüzdü. Kulaklarında Allah Resulü'nün sözleri uğulduyordu:

— Nedir bu senin ettiğin cefâkârlık yâ Bilâl!

Beni ziyaret etme zamanı hâlâ gelmedi mi?

Büyük Aşk ve Vecd Çağlayanı bu düşünceler içinde yol alırken kafile de Medine'ye yaklaştı. Uzakta nûr yatağı Medine'nin evleri gözüktü. Mukaddes sevgili bu şehirde medfûndu. Şimdi kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Ruhunda billur billur pınarlar çağlıyordu. Bütün benliğini tatlı bir heyecan kaplamıştı. Devesini mahmuzladı... Deve, ok gibi ileri fırladı, kafile arkada kaldı...

Peygamber Müezzini coşkun bir heyecan içinde salât-ü selâm okuyarak Medine'ye girdi. Ruhunda yanan hicran ateşi büsbütün alevlenmişti... Aşk kurşunu sinesini öylesine delmişti ki, haşyet ve iştiyakla ilerledi... Bir an önce Efendiler Efendisinin nûr Ravzasını ziyaret etmek ve nûrlanmak istiyordu...

Sensin Rahmet, Sensin nûr,
Âmân yâ Resûlâllah!
Şefaat et ne olur,
Aman yâ Resûlâllah!

Gözüm pınar, hep akar,
Hasretin beni yakar,
Senden başka kimim var?
Âmân yâ Resûlâllah!

Düştü başım dara hep,
Derinleşti yara hep,
"Ümmetim" de, ara hep,
Âmân yâ Resûlâllah!

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh bu zamana kadar birçok defalar Medine'ye girmiş, yine birçok defalar Medine'den dışarı çıkmıştı. Fakat, hiç birinde bugünkü duyduğu heyecanı duymamıştı. Bugünkü kadar haşyet ve iştiyakla irkilmemişti, bugünkü kadar dolup dolup boşalmamıştı... Bugün, içinde billûrî ırmaklar çağlıyordu... Bugün, deniz deniz kabarıp taşıyordu...

Nihayet Âlemler Tacının miskler saçan kabri göründü. Kabrin yanına kadar devesini koşturdu... Sonra bir şahin gibi yere atladı, devesini bir kenara çekip bağladı...

Derin bir hürmet ve huşu içinde mübarek kabre doğru koştu. Cihanın kalbi burada atıyordu... Allah'ın Resulü, Meleklerin istikbâl ettiği, Kabe Kavseyn kapılarının açıldığı, Arş'ın boyun eğdiği Cihan Peygamberi burada yatıyordu...

Şâir ne güzel demişti:

— Allah'ın Resulü kudret ve celâdette tek cevherdir. Kendisine mülâki olunduğu vakit görülür ki, azameti bir ordu içerisinde bulunuyormuş gibi kudretli ve mehabbetlidir...

Nebiyy-i Muhteremin mantık ve tebessüm madeninden çıkan sözleri, sedefte gizli olan inci gibidir.

Hazret-i Peygamberin mukaddes ve münevvir cesedine bitişik olan toprağın kokusuna benzer dünyada hiçbir koku yoktur. Ne mutlu o mukaddes toprağı koklayıp öpene...

❁ ❁ ❁

Cenâb-ı Mevlânâ kuddise sırruhu da şöyle haykırmıştı:

— Gel ey gönül! Hakikî bayram; Hazret-i Muhammed'e vuslattır. Cihan aydınlığı, Cenâb-ı Muhammed'in cemâlinin nûrundandır.

❁ ❁ ❁

Büyük ve ebedî âşık Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh, mukaddes kabrin tam önüne gelince heyecan dolu bir kalb ile ve gözlerinden elmas elmas yaşlar aktığı halde şöyle çağladı:

— Esselâmü aleyke yâ Resûlâllah! Sana selât ve selâm olsun!

Boğazında düğüm düğüm hıçkırıklar belirdi... Gözlerinden billur billur akan yaşlar yanaklarının üzerine döküldü, boynunu büktü, sessiz bir âleme daldı! Artık dudakları kıpırdamıyordu. Ruhu, geçen hâtıraların semasında yıldız yıldız dolaşıyordu... İnsanlığın Tacı ile geçirmiş olduğu mutlu ve mes'ûd günlerini düşünüyordu. O ne demdi öyle? O ne saadet zaferiydi yâ Rabbi!..

Gözlerinde ve kulaklarında kaynaşan bu çizgiler ve sesler arasında epeyce zaman geçirdi.

Fakat geçen zamanın farkında olmamıştı. Kâinatın Efendisinin nuru O'nu ihata etmişti, artık hiç bir şeyden haberi yoktu. Şimdi vuslat denizinde aşk gemisiyle yüzüyordu.. Altın başaklı lâle, gönül bahçesinde açmıştı... Ortalık kararmaya, gecenin karanlığı siyah perdelerini etrafa yaymaya başlamıştı... Bilâl-i Habeşî Hazretleri hâlâ derin bir vecd içinde her şeyden habersiz duruyordu...

Cennet ufkundan gönül bahçesine rahmetler semâ semâ iniyordu. Allah'ın Resûlü'nün vuslat kucağına kendisini atıvermişti... O ân, evet tam o ân:

— Yâ Bilâl!.. Yâ Bilâl!..

Diye ortalığı çınlatan bir ses duydu. Birden silkindi, başını kaldırıp sesin geldiği tarafa baktı... Gözleri hayretle açıldı. Çünkü karşısında Resuller Serverinin ciğerpareleri Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin — radıya'llahu anhümâ — pırıl pırıl gözlerle O'na bakıp duruyordu. Bu saadet incileri ne zaman gelmişti, niçin onların gelişinden haberi olmamıştı...

Hemen yerinden fırlayıp koştu, o saadet incilerini muhabbetle kucakladı... Yine gözlerinden elmas elmas yaşlar akıyor, durmadan âh ve enin ediyordu... O peygamber çiçeklerini öptü öptü, saçlarını tel tel okşadı...

— Ah gönlümün solmaz çiçekleri, dedi; sizi ne zaman görsem Allah Resûlü'nü hatırlarım!..

Bir süre devam eden sessizlikten sonra Cenâb-ı Hasan radıya'llahu anh şöyle dedi:

— Yâ Bilâl! Siz ne zamandan beri buradasınız?

— Kafile Medine'ye ulaşmıştı, güneş de ufukta batmaya yüz tutmuştu. Ben hemen kafileden ayrıldım, hiçbir tarafa bakmadan doğruca Nebiyy-i Muhterem'in ziyaretine koştum, işte o zamandan beri buradayım, yâ Hasan!

— Bu geceyi nerede geçireceksin?

— Burada, Allah Resûlü'nün hemen yanıbaşında geçirmek istiyorum!

— Gel yâ Bilâl! Bu gece bizde yat... Buna Resûl-i Ekrem de memnun olur...

— Peki...

❋ ❋ ❋

"Levlâke levlâk" ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem'in kabrinden ayrılarak Hazret-i Hasan radıya'llahu anh'ın evine gittiler. Bir ara Peygamber bahçesinde yetişen hakikat goncası Cenâb-ı Hüseyin radıya'llahu anh Hazret-i Bilâl'e döndü:

— Yâ Bilâl, dedi; Allah Resûlü'nün ebediyete intikâlinden sonra senin içli ve yanık sesine hasret kaldık. Zaten ayrılık ateşiyle yanan gönlümüz büsbütün dertlerle doldu. Bu hicran gecesinin gündüzü yoktur. Ne olur bu gece sabah ezanını sen oku da gönlümüzün alevi biraz olsun sönsün.

Bu ricaya Cenâb-ı Hasan da katıldı:

— Evet, yâ Bilâl! Çoktandır o berrak sesine hasretiz. Medine ufukları o ilâhî nağmelerle çoktandır inlemedi. Ricamızı kabul edeceksin değil mi?

— Evet, inşâallah!.

Böyle tatlı tatlı konuşarak eve kadar vardılar. Hiç kimse onların farkında olmadı. Eve girdiler. Tevhidin şeydâ bülbülü geceyi Peygamber kuzularının yanında geçirdi. Şafak sökünce evden çıktı, doğru Peygamber mescidine gitti. Mescid-i saadetin damına çıktı ve o berrak sesiyle gökleri inletmeye başladı:

ALLAHÜ EKBER!.. ALLAHÜ EKBER!..
ALLAHÜ EKBER!.. ALLAHÜ EKBER!..

Bu seher çağında sessizliği yırtarak dalga dalga akisler yapan bu ilâhî ses nûr yatağı Medine'nin ufuklarını çınlattı. Dağlar, taşlar, çöller, gökler, ağaçlar, yapraklar yıldız yıldız ürperdi. Kendisini rüyada zannedenler oldu... Medine halkı evlerden sel gibi sokaklara boşaldı... Bir billûrî ırmak gibi mescide doğru akın başladı. Herkes birbirine soruyordu:

— Bu Bilâl'in sesi değil mi?

— Evet, ta kendisi...

Cenâb-ı Bilâl'in yanık ve içli sesi yine duyuldu:

Eşhedü enlâ ilahe illallah!..
Eşhedü enlâ ilahe illallah!..

Herkes uykudan uyandı. Onlar da birbirlerine soruyorlardı:

— Bu ses Bilâl'in sesidir...

— Evet, öyledir...

— O Şam'da değil miydi?

O saadet incisinin tatlı ve berrak sesi mü'min gönülleri tutuşturmuştu. Bütün gözlerde elmas elmas yaşlar belirdi. Cihan Peygamberi ile geçen mutlu günlerini hatırladılar... O'nun hasreti ciğerlerini lime lime etmişti... Âşık gönüller başı kesik bir mum gibi gözyaşı akıtıyorlardı...

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh yine ufukları inletmeye devam ediyordu:

Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah!..
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah!..

Şimdi bütün başlar eğilmiş, o ilâhi ses, bütün kalbleri derin bir vecde getirmişti. Kadınlar bile evlerini terk edip mescidin yolunu tutmuşlardı... Herkes, ama herkes Peygamberin hayatındaki o mes'ûd günleri yâd ediyordu... Her şey kabir sessizliği gibi bir sessizliğe bürünmüştü... Cenâb-ı Bilâl'in sesi tekrar yükseldi. Namaza davet ediyordu:

Hayye ales-salâh!..
Hayye ales-salâh!..

Nûr yatağı Medine'nin ufukları* Hazret-i Bilâl'in sesine ses verdi. Bir ilâhi nağme ortalığı çın çın öttürdü... İmân ile şereflenmiş mü'minler; **"Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh!"** diyerek bu davete icabet ediyorlardı. Hazret-i Bilâl'in yanık ve içli sesi yine duyuldu:

Hayye alel felah!..
Hayye alel felah!..
Essalâtü hayrün minen nevm!..
Essalâtü hayrün minen nevm!..
Allahü Ekber, Allahü Ekber!..
Lâ ilahe illallah!..

Büyük ve ebedî âşık ezanı tamamladı, mescidin damından aşağı inip, cemaatın içine karışıncaya kadar herkes sessizliğini muhafaza etti...

Sonra birdenbire bir kaynaşmadır koptu. Muazzez sahâbîler koştular, Hazret-i Bilâl'in boynuna sarıldılar. Gözyaşları içinde O'nu selâmladılar...

Bu esnada hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer radıya'llahu anh da geldi. Gözlerinde iplik iplik yaşlar vardı...

Cenâb-ı Bilâl'i cân u gönülden kucakladı. Nebiyy-i Muhterem ile geçen tatlı ve mutlu günleri yeniden yaşar gibi oldu. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh sesinin en muhteşem çağlamasıyle gönülleri vecde getirmişti. O sabah, bütün Medine'ye, risâlet devrini bütün canlılığı ile yaşatmıştı. Herkesin hislerini coşturmuştu. Bütün mü'minlerin Sonsuzluk Nebisine karşı âşıkane duygu ve muhabbetlerini kemâliyle tecelli ettirmişti... Şimdi bütün gönüller çiçek çiçekti...

Peygamber mescidi tıklım tıklımdı. Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Cenâb-ı Ömer radıya'llahu anh ve Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh içeri girdiler. Taşkın bir vecd içinde sünnetlerini kıldılar. Hazret-i Bilâl kamet getirdi, şânı yüce Faruk gözyaşları içinde mihraba geçti. **"Allahü Ekber"** diyerek tekbîr aldı. Cemaat de tekbîr alıp Âlemlerin Rabbı olan Allah'ın yüce huzuruna durdu.

Şimdi mü'minler imamı Hazret-i Ömer'in Fatiha sûresini heceleyen içli ve yanık sesinden başka bir şey duyulmuyordu...

Biz de şöyle niyaz edelim:

Benim gönül tarlama rahmetini pek yağdır,
Nurunu deste deste, nurunu tek tek yağdır.
Ey bu can ırmağımı çağlatan büyük Rabbim,
O güzel cennetinden taze bir çiçek yağdır!..

SEVGİLİ İLE BAYRAM ETME GÜNÜ

Namaz bin vecd ile kılındı, muazzez sahâbîler mescitten dışarı çıktı. Cenâb-ı Faruk radıya'llahu anh ile Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh mescitte kaldılar. Tatlı bir sohbete daldılar. Buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuştular... Kâinât'ın Efendisi ile geçen saâdetli anılarını yeniden yaşar gibi oldular... Sonra Hazret-i Bilâl de kalktı. Medine'deki dost ve yakınlarının ziyaretine gitti. Yirmi sene önce gördüğü bunca ezâ ve işkenceden sonra, hicret etmek zorunda kaldığı Medine'yi, kendisine kucağını açan bu nûr şehrini gezip dolaşmaya başladı. Dostları O'nu görünce sevinç yaşları döktüler. Bu âşık bülbülü Medine gülistanında çiçeklerle karşıladılar...

Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh Medine'de şânı yüce Rabbin kendisine nasip ettiği müddet kaldı. Dost ve ahbaplarıyle görüştü, konuştu, sonra tekrar Şam'a dönmek istedi... Şam'a gidecek bir kafile aradı. İki gün sonra bir kafilenin yola çıkacağını öğrendi, yolculuk için gerekli hazırlığını yaptı. Son bir defa daha Peygamber beldesi Medine'nin semt ve sokaklarını gezmeye başladı... Her yeri geziyor, her yere bakıyordu. Her yolun başında, her hurmanın dibinde duruyordu. Allah Resûlüyle geçirdiği o tatlı demleri yeniden yaşıyordu. Bu mukaddes beldede ne güzel hâtıraları vardı. O hâtıralar şimdi gözünün önüne gelmişti. Bir defasında sabah ezanını biraz geciktirmişti. Allah'ın Sevgilisi o zaman demişti ki:

— Yâ Bilâl! Bugün biraz geç kaldın, sana ne engel oldu?

Şu cevabı vermişti:

— Ey Allah'ın Resulü! Mübarek kızınız Hazret-i Fâtıma'ya uğradım. Baktım ki, el değirmeninde un öğütüyor, bir taraftan da çocuğu ağlıyor ve O'nu rahatsız ediyordu. Acıdım da, dedim ki: Yâ Fâtıma, eğer müsaade edersen unu ben öğüteyim veya çocuğu avutup uyutayım. Bunun üzerine Hazret-i Fâtıma, bana: Çocuğa bakmaya ben senden daha lâyıkım, diye cevap verdi. Ben de değirmende biraz un çektim, onun için geciktim...

Resûl-i Ekrem salla'llahu aleyhi ve sellem o zaman cennetler gibi tebessüm buyurmuşlardı.

Bu sesler, bu çizgiler, bu hâtıralar yumak yumak gözlerinin önüne gelmişti. Şimdi bu güzel yerden ayrılmak, bu hâtıralardan uzaklaşmak ne kadar acı idi...

O elmas renkli inci, tarif edilmez bir keder ve hüzün içindeydi. Bundan yirmi sene evvel Mekke'den kovulup çıkarıldığı zaman bu kadar mahzun olmamıştı. Yine birçok defalar Medine'den sefere çıkmıştı da bugünkü gibi bir hüznün içine düşmemişti... Saatler, günler bir su gibi aktı. Kafilenin yola çıkmasına az bir zaman kaldı. Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh dost ve ahbaplarıyle vedalaşmaya gitti. Her biriyle ayrı ayrı kucaklaştı, ayrı ayrı selâmlaştı. Yine gözyaşı ırmağı durmadan akıyordu. Yine hicran oku sinesine saplanmıştı. Herkesi bağrına basıp kucaklamak ve doya doya koklamak istiyordu. Muhteşem halîfe Hazret-i Ömer radıya'llahu anh'ı da ziyarete gitti:

— Ey Mü'minler Emîri, dedi; size veda etmeye geldim!

— Bize risâlet devrini yaşattın yâ Bilâl!

— Âh o günler!..

— Yanımda kalsaydın ne kadar mutlu olurdum.

— Elimden gelmiyor...

— Peki yâ Bilâl, güle güle git!..

En sıcak ve en tatlı muhabbetle kucaklaştılar. Her ikisi de ağlıyordu. Bilâl-i Habeşî Hazretleri kendi kendisine soruyordu:

— Nedir bu hal? Ne oldu bana? Şu benliğimi saran garip duygulara ne oluyor? Şu gözyaşları neyi ifâde ediyor? Şu dolaştığım Medine sokaklarını ebediyyen göremeyecekmişim gibi içimde bir his var, belki de bu son ziyaretim oluyor. Ahbaplarımla yaptığım bu görüşmeler ve bu vedalaşmalar da galiba son bir vedânın ifadesidir. Belki de hayatımın son günlerini yaşıyorum. Belki de Allah Resûlü'nün rüyamda itap ve serzenişi, bu dünya çölünden göçmemizden önce son defa olarak bir daha Medine'yi ve Medine'deki ahbaplarımı ziyaret için bir işaretti...

Kafilenin hareket etme saati gelmişti. Peygamber sevdâlısı Hazret-i Bilâl radıya'llahu anh kafileye iltihak etmek üzere şehrin dışına çıktı, hem gidiyor, hem de iplik iplik gözyaşları dökü-yordu.

Kafile hareket etti... Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh derin bir sükûnet ve vakar içinde kafileyi takip ediyordu. Zaman zaman arkasına dönüp nûr şehri Medine'ye bakıyordu. Ne güzel bir beldeydi burası. Ne sıcak insanları vardı. Ne tatlı günler geçirmişti burada... Yavaş yavaş nûr yatağı Medine gözünden kaybolmaya başladı. Nihayet ufukların ötesinde kayıplara karıştı...

İrfan denizine gark olmuş yüce sevdâlı sanki geride ruhundan bir parça bırakmıştı. İçinde yine bir ayrılık ateşi yanıyordu. Yine gönül dudakları dile gelmiş sevgilisine sesleniyordu:

— Ey gönlümde açan çiçek, ey nihayetsiz olan mülkün efendisi! Senin yüzün, hidâyet gülistanının gülüdür. Sen yaradıcının misli bulunmayan bir Resulüsün... Ben senin mukaddes kapının toprağıyım... Beni kapından dür etme. Çünkü sen Mahşer meclisinin şefaat edicisisin. Çünkü sen Kevser çeşmesinin mâlikisin... Ey levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi! İki âlemde de yolumu aydınlat, elimden tut!..

Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh hem gidiyor, hem içinden hicran ırmakları çağlatıyordu. Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra nihayet Şam'a vardı. Yol yorgunluğunu gidermek ve istirahat için evine gitti...

❁ ❁ ❁

Tevhidin şeydâ bülbülü Cenâb-ı Bilâl radıya'llahu anh Şam'daki hayatına yeniden başladı. Günlerden bir gün vücudunda bir rahatsızlık ve zafiyet hissetti. Evinden çıkamaz oldu... Böylece günler geçti, ömür nefesleri hep Rabbımı zikrederek tükeniyordu. Çok zayıf düşmüştü. Artık nefesini bile zor alıp veriyordu. Zevcesi başucundan ayrılmıyor, bir hastabakıcı gibi O'na hizmet ediyordu. O'nun nefes alıp vermekte zahmet çektiğini görüyor, acıyordu. Cenâb-ı Bilâl'e sordu:

— Yâ Bilâl! Bugün sıhhatini nasıl buluyorsun?

— Ayrılık yakın!..

Büyük ve ebedî âşık, elâ gözlerini bir noktaya dikti. Gözlerinin önünden bazı karaltıların geçtiğini hissediyor. Başucunda en sevdiği insanların hayâlini görüyordu. Bu eşsiz dostlar Allah'ın Sevgilisi Cenâb-ı Ahmed salla'llahu aleyhi ve sellem, Hazret-i Ebû Bekir radıya'llahu anh ve ebediyyete intikâl etmiş sahâbîler idi... Sen de gel, aramıza katıl, yâ Bilâl, diyorlardı... Resûl-i Ekrem'in âşık-ı şeydâsının dudaklarında çiçek çiçek tebessümler belirdi. Derin bir nefes aldı. Gözlerini kapadı, başını göğsüne bırakıverdi... Bu hali gören zevcesi derin bir âh çekti ve çığlığı bastı:

— Vay başıma gelen!..

İmânın billûrlaşmış nurdan âbidesi Cenâb-ı Bilâl radı'yallahu anh, o halde son bir gayretle kendisine geldi ve gözlerini açtı, gözlerinin içinde saadet ışıkları yanıyordu. Tatlı tatlı mırıldandı:

— Sevin, sevin! Ben sevgililerle, Cenâb-ı Resul ve ashâbıyle buluşacağım. Yarın bayram dostlara, Hazret-i Muhammed'e ve ashabına kavuşma günüdür...

Hicret'in 20. senesinde Allah Resûlü'nün bağrı yanık âşık-ı şeydâsı, bu fânî dünyadan göçerek ezelî maşukuna kavuştu...

Ecel rüzgârı can kandilini söndürdüğü anda îmân aynası berrak yüzünde İlâhî tebessümler belirmişti... Allah, O'ndan razı olsun... Bizi de şefâatına nail etsin...

CENÂB-I BİLÂL ÖLÜM DÖŞEĞİNDE [9]

Ey azizler! Gelin aşka bakın siz,
Dosta doğru ırmak ırmak akın siz!

Ölüm döşeğinde Hazret-i Bilâl,
Öyle seviniyor, öyle, bu ne hâl?

Kınından sıyrılmış ecel kılıcı,
Bu ayrılık gökler dolusu acı...

Lâkin zevk vermede aşk adamına,
Öyle bir sevdâlı gösterin bana...

Tam uyuyacaktı son uykusunu,
Hanımı âh edip uyardı onu...

Dedi: — Ey Nebî'nin aşk bülbülü sen,
Ben ne olacağım, ölüp gidersen?.

Saplandı bağrıma ayrılık oku,
Kim sunacak bana dermandan koku?

Bir amansız ateş yakar içimi,
Derman için çağırayım ben kimi?

Bilâl, tatlı tatlı tebessüm etti,
Vuslata ermek âh, ne sonsuz zevkti...

Dedi: — Ey hanım sus! Ağlama bana,
Benim ruhum uçar hep dosttan yana...

9 Hakikat Elmasları isimli eserimizden alınmıştır.

Bugün bayram, ağlanacak gün değil,
Bilâl bu gidişten hiç üzgün değil...

Ne mutlu bana ki, dosta gidiş var,
İçimde bin neş'e ve bin sevinç var...

Kucak açmış bekler Sevgili Nebî,
O'na uçmadayım ben kuşlar gibi...

O'nun hasretiyle yanardı içim,
Düşünsene hanım, O kimdir, biz kim?

O'nun yüzü suyu hürmetine biz,
Yaradılmış, bu âleme gelmişiz...

O olmasa, ne ten, ne can olurdu,
Ne melek, ne cin, ne insan olurdu...

Müjde! Gidiyorum işte ben O'na,
Yanarım, kavuşmak isterken O'na!

O'nun elindedir şefaat mumu,
Gece gündüz aydınlatır yolumu...

Kâfidir, üzülme, yüce Rab sana,
Ölüm, vuslat yolu, âşık olana!..

PEYGAMBER BÜLBÜLÜ

BİLAL-İ HABEŞİ

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Âfâkı inletiyor ilâhi, ismin nâmın,
Bu ezanlar ki elbet temelidir İslâm'ın.

Nice yüz bin minareden revân olur göklere
Kalb-i zemin titreşir, vahdetin iner yere.

Vecde gelir bu sesle: Dağlar, taşlar, denizler;
Şevk ile Arşa kadar artık yükseleyim, der!

Cihan başka cihandır, yerde gökte her varlık,
Rabbı tesbih ederler huzur içinde artık.

Olur bütün gönüller gündüzler gibi aydın,
Başlar dillerde tevhîd, başlar kalblerde yâdın.

Kavuşur bütün âlem ebedî fecirlere,
Binbir güneşler doğar o anda gönüllere.

Artık hayat başkadır: Al, yeşil, mâvi, mâvi,
Bir âlem yaşar kalbler Cennetlere müsavi.

Diner cümle âşıkın bütün feryâdı, âhı,
Seyre dalar gözleri, görür Cemalullah'ı.

Kalbler Allah'a döner, öyle sevinç başlar ki,
Mest olur bütün canlar kendinden geçer sanki.

Nûr yağar gök kubbeden o anda kucak kucak,
"Allah" der bütün zerre: Ne varsa büyük, ufak.

ISBN 978-975-6457-87-2

THG 070992 CVO

Çelik YAYINEVİ